

Budsjett 2022

Økonomiplan 2022-2025

Kommunedirektørens forslag



Lørenskog
kommune

Økonomiplan for 2022-2025

1	Kommunedirektørens forord	3
2	Budsjettvedtak	6
3	Kommuneplanens samfunnsdel	15
4	Sentrale nøkkeltall for 2022	21
5	Barometer	22
6	Sentrale temaer	26
7	Kommunens rammestyringsystem	32
8	Handlingsregler	34
9	Statsbudsjettet - virkning for kommunene	37
10	Befolkningsutvikling	45
11	Hovedtallene i økonomiplanen	48
12	Investeringer i økonomiplanen	57
13	Kommunens tjenestoområder	71
14	Kommunedirektøren	74
15	Strategi og samfunnsutvikling	75
16	Styring og virksomhetsutvikling	78
17	Oppvekst og utdanning	84
18	Helse, omsorg og mestring	93
19	Kultur	104
20	Teknisk	111
21	Interkommunale selskaper	122
22	Brukerbetaling og gebyrer	127
23	Vedlegg	129

1 Kommunedirektørens forord



Kommunedirektør Ragnar Christoffersen

Da Lørenskog kommune ble skilt ut fra Skedsmo i 1908, hadde kommune vel 1 200 innbyggere. Ved inngangen til 2022 vil det være ca. 44 000 innbyggere i kommunen. Nå er kanskje ikke 43 000 nye innbyggere i løpet av 114 år spesielt mye å skryte av. Det som imidlertid er mer bemerkelsesverdig, er at ca. 10 000 av de nye innbyggere er kommet i løpet av de siste 8-9 årene.

Det oppleves kanskje som litt "hakk i plata" og igjen trekke fremme dette med befolkningsvekst. Men denne veksten er faktisk både Lørenskog sin store utfordring og samtidig en stor mulighet. Alle kan lett tilslutte seg at veksten skaper både utfordringer og til og med problemer med stengte veier, støy, støv og kanskje bygging av flere hus på nabotomta der det før var ett hus.

På den annen side – eller skal vi heller si på oppsiden – er det ikke tvil om at denne veksten og utviklingen gir Lørenskog muligheter til å gjøre satsinger og investeringer andre kommuner bare kan drømme om. Vi bygger nesten hvert år en ny flott barnehage, og vi både øker kapasiteten, rehabiliterer og moderniserer skolene våre.

Videre bygger vi mange nye omsorgsboliger, og ikke minst utvikler vi kontinuerlig nye attraktive tilbud til innbyggerne. Som Veiviseren og Downtown i Lørenskog hus.

I tillegg bygges det flere aktivitetsparker, som Sørlihavna, Mailandsparken og ikke minst Lørenskog grønne sentrum. Videre foretas det nå også et betydelig løft for idretten, blant annet med turnhallen på Kjenn, ny stor håndballhall og svømmehall på Fjellhamar, nye Rolvsrud stadion, ny cheerleaderhall på Triaden, utvidelse av Lørenskoghallen mm.

Når det er sagt, kan man ikke koste under teppet at dette bokstavelig talt har en pris - for de neste fire år ca. 4,4 mrd. kr. Det er ekstra krevende at dette er penger vi ikke har "på bok", men i all hovedsak må låne. Vi må låne nesten 3,5 mrd. kr slik at gjelden ved utgangen av 2025 blir 7,5 mrd. kr. Utgiftene til å dekke renter og avdrag øker derfor fra ca. 260 mill. kr i 2021 til ca. 450 mill. kr i 2025. Det er en økning på nesten 50 mill. kr per år. Det er selvfølgelig både utfordrende og bekymringsfullt. Og vil kreve betydelig moderasjon, prioritering og god økonomisk styring i årene fremover.

I denne økonomiplanen er det redegjort for noen kostra-tall, samt en del undersøkelser ("barometer") som er gjort av tjenestetilbudet i landets kommuner. Alle viser at Lørenskog i all hovedsak er effektiv, har gode tjenester og at utviklingen er positiv.

Barnevernet i Lørenskog var for noen år siden gjennom en svært tøff periode, med både lokal og nasjonal interesse. Det ble starten på en endringsreise i barnevernet. Og i 2019 ble barnevernet i Kommunebarometeret kåret til landets nest beste barnevern, for så å gå helt til topps i 2020. Det er imponerende! Da skulle man kanskje tro at de var fornøyde, og tenkte at de kunne hvile litt på laurbærene. Men det gjør de absolutt ikke. De fortsetter å utfordre seg selv, og ser også at det kan være nødvendig å finne nye løsninger på komplekse problemer.

Barnevernet er et godt eksempel på det utviklingsarbeid som foregår i kommunen. Kommuneorganisasjonen er preget av en sterkt vilje til utvikling. Det er krevende, men helt nødvendig for å kunne gi gode tjenester til innbyggerne i kommunen, til lag og foreninger, til næringslivet og andre som trenger våre tjenester.

Det er stort press på tjenestene. Forslaget til økonomiplan er preget av det. De aller fleste tiltakene gjelder derfor kapasitetsøkninger innenfor barnehage, skole, helse og omsorg for å holde tritt med veksten. I tillegg til de helt nødvendige tiltak, er det mange kloke tiltak som ikke har nådd opp i prioriteringene fordi det økonomiske spillerom er mindre enn på lenge.

Ser man fireårs-perioden under ett, er netto driftsresultat tilnærmet lik 0. Handlingsregelen om et driftsresultat opp mot 2 % i slutten av planperioden, oppfylles ikke og det er foreløpig nødvendig å bruke disposisjonsfondet både til å dekke et negativt netto driftsresultat i 2023 og 2024, og til egenfinansiering av investeringer. Dette er ikke bærekraftig over tid.

Hvordan kan vi så skape en bærekraftig økonomi? Det er ikke så enkelt, men hovedtiltakene vil åpenbart være å vise måtehold, prioritere og være langsiktig – for dette kommer til å ta tid. Perspektivmeldingen antyder en måte å gjøre det på, nemlig å bruke den store fordelten Lørenskog har med vekst i økonomien til å holde litt igjen på utgiftsveksten slik at kommunen hele tiden har mer vekst i inntekter enn i utgiftene. Dette vil over tid skape nye handlingsrom og nye muligheter.

Tydelige prioriteringer betyr ikke bare å velge de ting vi skal gjøre, men det betyr også å si nei til noe. Det betyr også eventuelt å omdisponere innenfor de rammer man har til disposisjon, fremfor nye tiltak.

Overilte reaksjoner passer sjelden, verken i politikken eller i administrativ ledelse – og i livet for øvrig. Vi er så heldig at vi foreløpig har økonomiske reserver – og vi forvalter økonomisk vekst. Det gir oss litt tid – og det gir oss muligheter.

Men skal man gjøre kloke og opplyste valg, trengs god innsikt og tid til å vurdere den innsikten. Kommunen er nå i ferd med å bygge opp et enhetlig analysemiljø slik at vi kan skaffe oss mer kunnskap for å kunne planlegge kommunens utvikling og drift i et 20-30 års perspektiv.

Vi vet også at vi ikke kan løse morgendagens utfordringer med gårdagens eller for så vidt dagens løsninger. Det betyr helt klart behov for nye måter å jobbe på, mer samarbeid på tvers av fag og nye måter å lede på. Kanskje betyr det også en annen folkevalgtrolle ved å være mindre ombud og mer strateg, dog i en god balanse.

Noen kommer helt sikkert til å bli skuffet over dette økonomiplanforslaget. Budsjettforslaget for neste år legger igjen opp til krevende prioriteringer, streng budsjett disiplin og god styring. Men gjennomgående vil også dette budsjettet sørge for vekst og utvikling i kommunen vår.

Som vanlig skal vi først og fremst lete etter de gode løsningene, være kreative og modige, og ikke minst løfte i flokk! Kommer vi til å greie dette? Ja, uten tvil. Lørenskog har dedikerte medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og folkevalgte som hver dag gjør dagen bedre for barn, ungdom og voksne i alle aldre. Det er en stor, stor ressurs for kommunen.

Kommunen har også entusiastiske og engasjerte innbyggere som utfordrer, men som i stor grad bidrar til fellesskap og til at andre har et bedre liv og får gode opplevelser.

Så er det opp til politikerne å gjøre gode og kloke valg. Lørenskogs politikere har tradisjon for dette. Det er min overbevisning at den tradisjonen fortsatt vil sørge for vekst og utvikling i både kommuneorganisasjonen og Lørenskog-samfunnet.

Ragnar Christoffersen
kommunedirektør

2 Budsjettvedtak



Forslag til innstilling

1. Personskatt

Inntekts- og formuesskatt til kommunen utliknes etter de maksimalsatser som Stortinget fastsetter.

2. Eiendomsskatt

I medhold av eiendomsskattelovens § 3, bokstav d utskrives eiendomsskatt på næringseiendom. Eiendomsskatt skrives ut med 7 ‰ av takst for siste gjeldende takst.

3. Godtgjøring til folkevalgte

Godtgjøring til folkevalgte fastsettes i henhold til gjeldende godtgjøringsregulativ for kommunale ombud i Lørenskog kommune.

Godtgjøringen til ordfører knyttes til godtgjøringen til stortingsrepresentanter og senere justering av deres godtgjøring.

4. Fullmakter

Kommunedirektøren gis fullmakt til å fordele sentralt budsjettert lønnsoppgjørsavsetning til sektorene når lønnsoppgjørene er avsluttet.

5. Brukerbetaling, takster og gebyrer

Brukerbetaling, takster og gebyrer vedtas slik de fremkommer i vedlagt dokument "Brukerbetalinger og gebyrer".

For de kommunale betalingstjenester (vann, avløp, renovasjon, feiing, byggesak, oppmåling og private planer) der selvkost er satt som rettslig ramme for brukerbetaling, skal gebyrene settes slik at det oppnås full kostnadsdekning.

6. Avdrag og opplåning

6.1 Lørenskog kommune tar opp inntil 1,651 mrd. kr i lån til finansiering av investeringer i

2022.

6.2 Lørenskog kommune betaler avdrag på 190 mill. kr i 2022.

6.3 Lørenskog kommune tar opp inntil 72 mill. kr i startlån for videre utlån i 2022.

7. Budsjettvedtak

7.1 Driftsbudsjettet vedtas i henhold til hovedoversiktene:

- Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, første ledd (1A)
- Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, annet ledd (1B)

7.2 Investeringsbudsjettet vedtas i henhold til hovedoversiktene:

- Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5, første ledd (2A)
- Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5, annet ledd (2B)

8. Budsjettoppfølgning

8.1. Kommunestyret skal etter hvert tertial orienteres om status for drifts- og investeringsbudsjettet, inklusive finansområdet. Orienteringen sendes via hovedutvalgene.

8.2. Behov for budsjettrevisjoner presenteres ved 1. og 2. tertialrapportering i 2022, både for drifts- og investeringsbudsjettet, med bakgrunn i de behov for justeringer som framkommer av økonomirapportering på samme tidspunkt.

Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, første ledd (1A)

Beløp i 1000	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Sentrale inntekter					
Inntekts- og formuesskatt	-1 469 504	-1 600 000	-1 632 000	-1 681 000	-1 729 000
Rammetilskudd	-908 198	-970 254	-1 018 451	-1 058 729	-1 103 516
Eiendomsskatt annen eiendom	-78 000	-81 000	-84 000	-87 000	-87 000
Integreringstilskudd	-27 600	-20 100	-20 000	-20 000	-20 000
Kompensasjons- og investeringstilskudd fra Husbanken	-3 500	-3 140	-3 113	-2 995	-2 978
Sum Sentrale inntekter	-2 486 802	-2 674 494	-2 757 564	-2 849 724	-2 942 494
Sentrale utgifter					
Reservert for senere fordeling	0	0	0	0	0
Reservert bevilgning lønnsoppgjør	55 000	37 710	49 966	51 967	54 967
Sum Sentrale utgifter	55 000	37 710	49 966	51 967	54 967
Driftsutgifter per tjenesteområde	2 300 305	2 586 590	2 666 170	2 731 824	2 756 740
Brutto resultat (KOSTRA)	-131 497	-50 194	-41 428	-65 934	-130 787
Netto finansutgifter og inntekter					
Renteinntekter	-9 520	-8 750	-11 200	-12 600	-14 700
Renteinntekter – startlån	-6 500	-6 800	-7 100	-7 100	-7 100
Renteutgifter	106 370	126 300	160 300	180 300	199 300
Renteutgifter - byggelånsrenter investeringsbudsjettet	-13 000	-15 000	-15 000	-5 000	0
Renteutgifter startlån	6 700	7 000	7 300	7 300	7 300
Avdrag på lån	162 750	190 000	219 000	245 000	258 000
Finansutgifter i tjenesteområdene	-250	-250	-250	-250	-250
Sum Netto finansutgifter og inntekter	246 550	292 500	353 050	407 650	442 550
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene	-130 327	-252 000	-291 000	-326 000	-344 000
Netto resultat	-15 274	-9 694	20 622	15 716	-32 237
Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner					
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-10 804	-40 022	-17 227	-13 347	17 606
Overført til investering	30 700	53 000	3 000	3 000	18 000
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-4 622	-3 283	-6 394	-5 369	-3 369
Sum Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner	15 274	9 695	-20 622	-15 716	32 237
Årsoverskudd / underskudd	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, annet ledd (1B)

<i>Beløp i 1000</i>	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Strategi og samfunn	13 070	14 619	14 619	14 619	14 619
Kommunedirektør	2 573	2 685	2 685	2 685	2 685
Styring og virksomhetsutvikling	120 692	131 535	134 251	133 535	135 251
Oppvekst og utdanning	921 174	996 660	1 013 610	1 029 610	1 039 710
Helse, omsorg og mestring	770 133	828 061	838 661	844 811	849 811
Kultur	96 317	100 671	101 161	103 111	103 111
Teknisk	241 147	256 826	263 539	271 834	263 934
Sentrale forutsetninger 1A og 2A	0	0	0	0	0
Sum netto rammer	2 165 106	2 331 057	2 368 526	2 400 204	2 409 121
Herav:					
Renteinntekter	-250	-250	-250	-250	-250
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Motpost avskrivninger	-130 327	-252 000	-291 000	-326 000	-344 000
Overføring til investering	0	0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-4 622	-3 283	-6 394	-5 369	-3 369
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0
Sum rammer uten 1A-poster	2 300 305	2 586 590	2 666 170	2 731 824	2 756 740

I budsjett for 2021 ble budsjettet vedtatt også med vedtaksnivået «NAV». Fra 2022 er det dette vedtaksnivået slått sammen med "Helse, omsorg og mestring".

Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5, første ledd (2A)

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Beløp i 1000</i>					
Investeringer i varige driftsmidler	1 708 600	1 995 017	1 189 863	589 825	638 750
Tilskudd til andres investeringer	0	1 731	1 731	1 731	1 731
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	700	2 304	2 304	2 304	2 304
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	1 709 300	1 999 052	1 193 897	593 860	642 785
Kompensasjon for merverdiavgift	-251 093	-266 813	-136 824	-51 175	-69 775
Tilskudd fra andre	0	-28 419	-192 381	-1 731	-52 931
Salg av varige driftsmidler	0	0	-38 000	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-1 407 507	-1 650 821	-823 693	-537 955	-502 079
Sum investeringsinntekter	-1 658 600	-1 946 052	-1 190 897	-590 860	-624 785
Videreutlån	70 000	72 000	74 000	76 000	78 000
Bruk av lån til videreutlån	-70 000	-72 000	-74 000	-76 000	-78 000
Avdrag på lån til videreutlån	40 000	41 000	42 000	43 000	44 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-40 000	-41 000	-42 000	-43 000	-44 000
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-30 700	-53 000	-3 000	-3 000	-18 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond		0	0	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	-20 000	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-50 700	-53 000	-3 000	-3 000	-18 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5, annet ledd (2B)

1. Investeringer i varige driftsmidler

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Beløp i 1000</i>					
V-prosjekt vann og avløp					
BP0 - VAR-investeringer	4 500	20 000	20 000	9 000	11 500
Skårer avfallsbehandling	0	0	0	0	0
Vannledning fra Nordlimyra til Skårersletta	19 000	30 500	24 500	5 000	0
Røykåsbekken boring og VA-trasé	20 000	13 500	0	0	0
Røykåsbekken fordrøyningsbasseng	0	4 600	0	0	0
Røykåsbekken gatenettet	0	7 000	30 000	60 000	65 328
Skårer syd - koordinering infrastruktur	1 000	2 000	2 000	2 000	0
Grønlibekken inkl utskifting	30 000	22 200	0	0	0
Langgrunna Fjellhamarskogen	10 000	20 000	40 000	60 000	59 992
Ahus - forsterking av vannforsyning	3 000	13 500	0	0	0
VA fra Skårersletta til Metro	18 000	19 600	0	0	0
Skårerparken og infrastruktur VA	20 000	155 000	99 000	1 000	0
Kloppaveien VA	0	18 600	0	0	0
Åmotdammen og Østbypytten	0	7 500	7 500	0	0
Sum V-prosjekt vann og avløp	125 500	334 000	223 000	137 000	136 820
V-prosjekt bygg					
BP0 - barnehagebygg	0	1 000	1 000	90 000	1 600
BP0 - helse og omsorgsbygg	20 000	29 200	0	0	0
BP0 - kulturbygg og grøntanlegg	0	0	0	800	9 500
BP0 - skolebygg	3 000	1 500	4 000	30 000	251 600
Vasshjulet Losby	0	0	0	0	0
Fjellhamar skole, idretts- og svømmehall	725 100	664 004	260 613	0	0
Lørenskog kirkegård og gravlund, utvidelse	0	0	0	0	0
Lørenskog sentrum, omsorgsboliger	0	0	0	0	0
Ny barnehage, Lørenskog sentrum	0	0	0	0	0
Automatisering av bygningsmassen	3 000	5 000	2 500	2 500	2 500
Skårer Syd barnehage	0	0	0	0	0
Kurland skole - rehabilitering	0	0	0	0	0
Grønlia barnehage	25 000	36 000	0	0	0
Benterud skole - utvidelse	60 000	200 000	266 300	0	0
Steinerud barnehage	40 000	94 300	0	0	0

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Beløp i 1000</i>					
Garchinggata barnehage	5 000	0	0	0	45 000
Åsen skole - minimumstiltak	0	0	0	0	0
Finstad skole - rehabilitering	0	0	0	0	0
Rolvsrud idrettspark	11 000	25 000	40 000	54 725	6 830
Kjenn skole - kapasitetsutvidelse	12 000	0	0	12 000	0
Fjellsrud Paviljong - barnehage 2021	20 000	0	0	0	0
Sørlihavna Aktivitetspark	0	8 194	0	0	0
Lørenskog rådhus - opprustning	50 000	93 000	0	0	0
Fjellsrud skole - utvidelse	1 000	2 000	0	0	30 000
Lørenskoghallen - ny hall	0	1 000	4 000	76 000	51 300
Tiltak kunstgressbaner	0	20 000	0	0	0
Løkenåsen skole – paviljong spesialbase	0	20 000	0	0	0
Sum V-prosjekt bygg	975 100	1 200 198	578 413	266 025	398 330
V-prosjekt vei					
BP0 - veiinvesteringer	59 000	6 000	30 000	56 000	19 000
Garchinggata (K8501) - etappe 1	0	0	0	0	0
Skårersletta (K8530)	320 000	235 000	96 800	0	0
Losbyveien, gang- og sykkelsti	1 000	5 000	30 000	24 000	0
Hans Egedesvei - kulvert	0	-250	0	0	0
Skårerfarete fortau	0	0	0	0	0
Hans Egedes vei - fortau kryssing Luhr skole	0	0	0	0	0
Fjellhamar skole kulvert og infrastruktur	36 000	0	0	0	0
Sum V-prosjekt vei	416 000	245 750	156 800	80 000	19 000
Programområder					
P10 Garantioppfølging	3 000	3 000	3 000	3 000	0
P11 Eiendommer	93 000	130 000	175 000	40 000	40 000
P14 Kjøp og salg av boliger (utleieboliger)	10 000	5 000	0	0	0
P20 IKT	14 000	10 000	7 000	7 500	0
P30 Biler og maskiner eks. VAR	9 000	10 000	10 000	10 000	10 000
P40 Trafikksikkerhet	2 000	5 519	6 300	4 000	3 500
P46 Anlegg	19 000	5 000	5 000	5 000	5 000
P56 Bygg	15 000	20 000	10 000	10 000	10 000
P80 Vannforsyning	4 000	9 700	3 000	3 000	3 000
P84 Overvann og vassdrag	12 000	5 000	3 000	3 000	3 000
P88 Avløp/overvann	11 000	11 850	9 350	21 300	10 100
Sum Programområder	192 000	215 069	231 650	106 800	84 600
Investeringer i varige driftsmidler	1 708 600	1 995 017	1 189 863	589 825	638 750

2. Tilskudd til andres investeringer

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Beløp i 1000</i>					
Fjellhamar pumpestasjon og rørmateriell	0	1 050	1 050	1 050	1 050
Rådmann Paulsens vei - overtatt	0	484	484	484	484
Skårer syd - omlegging Gamleveien øst	0	129	129	129	129
Skårer Syd - Infrastruktur Bjarne Haugens gate øst	0	67	67	67	67
Tilskudd til andres investeringer	0	1 731	1 731	1 731	1 731

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Beløp i 1000</i>					
Aksjer og andeler	700	2 304	2 304	2 304	2 304
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	700	2 304	2 304	2 304	2 304

4. Utlån av egne midler

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Beløp i 1000</i>					
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	1 709 300	1 999 052	1 193 897	593 860	642 785

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3)

Budsjettskjema §5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift (3) viser forutsetninger lagt til grunn i økonomiplanen på artsgrupper. Oversikten (tallene) vil endres når administrasjonen arbeider videre med detaljering av rammene som kommunestyret vedtar, og er kun vedlagt til informasjon.

Tall i 1000	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Rammetilskudd	-908 198	-970 254	-1 018 451	-1 058 729	-1 103 516
Inntekts- og formuesskatt	-1 469 504	-1 600 000	-1 632 000	-1 681 000	-1 729 000
Eiendomsskatt	-78 000	-81 000	-84 000	-87 000	-87 000
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-31 100	-23 240	-23 113	-22 995	-22 978
Overføringer og tilskudd fra andre	-294 742	-307 365	-307 365	-307 365	-307 365
Brukerbetalinger	-127 132	-130 310	-130 310	-130 310	-130 310
Salgs- og leieinntekter	-381 372	-426 539	-466 877	-495 712	-518 461
Sum driftsinntekter	-3 290 048	-3 538 708	-3 662 116	-3 783 111	-3 898 630
Lønnsutgifter	1 504 166	1 609 352	1 646 758	1 670 259	1 688 059
Sosiale utgifter	408 231	426 995	427 097	426 995	427 097
Kjøp av varer og tjenester	897 247	973 452	1 029 119	1 067 209	1 081 973
Overføringer og tilskudd til andre	218 581	226 716	226 716	226 716	226 716
Avskrivninger	130 327	252 000	291 000	326 000	344 000
Sum driftsutgifter	3 158 551	3 488 514	3 620 689	3 717 178	3 767 844
Brutto driftsresultat	-131 497	-50 194	-41 428	-65 934	-130 787
Renteinntekter	-16 270	-15 800	-18 550	-19 950	-22 050
Utbytter	0	0	0	0	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	100 070	118 300	152 600	182 600	206 600
Avdrag på lån	162 750	190 000	219 000	245 000	258 000
Netto finansutgifter	246 550	292 500	353 050	407 650	442 550
Motpost avskrivninger	-130 327	-252 000	-291 000	-326 000	-344 000
Netto driftsresultat	-15 274	-9 694	20 622	15 716	-32 237
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	30 700	53 000	3 000	3 000	18 000
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-4 622	-3 283	-6 394	-5 369	-3 369
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-10 804	-40 022	-17 227	-13 347	17 606
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	15 274	9 695	-20 622	-15 716	32 237
Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

3 Kommuneplanens samfunnsdel



Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens langsiktige og overordnede plan som skal gi retning for utvikling av Lørenskogsamfunnet. Planen uttrykker en visjon og fire satsingsområder som skal være retningsvalg for kommunens utvikling.

Satsingsområdene gjelder for alle tjenesteområder, og kommunen må jobbe mellom sektorer og avdelinger for å oppnå den ønskede utviklingen.

Økonomiplanen har hovedmål og delmål som bygger på satsingsområdene og skal oppnås gjennom ulike prioriteringer og tiltak. Totalt består økonomiplanen av 6 hovedmål og 16 delmål som under kapitlet til hvert tjenesteområde er fordelt til de sektorer og avdelinger som har størst påvirkning til at målene blir nådd.

Den administrative resultatoppfølgingen av mål er en del av den løpende virksomhetsstyringen, og politisk rapportering på status og måloppnåelse skjer i årsrapporten.

Kommunens mål er sett i sammenheng med FNs bærekraftsmål som er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraft er delt inn i tre dimensjoner som må være i balanse – økonomisk, sosial og miljømessig.

Gjennom målene som er satt i økonomiplanen bidrar kommunen innenfor alle dimensjonene og sammenhengen er illustrert i måltabellen som kommer etter en kort beskrivelse av hvert satsingsområde.

Visjon: Lørenskog - grønn, trygg og mangfoldig

Lørenskog - Grønn, trygg og mangfoldig

Visjonen skal gi retning for Lørenskog-samfunnet.

Visjonsbeskrivelse

Lørenskog skal være en grønn kommune

Lørenskog kommune skal ha en utvikling som er bærekraftig, miljø- og klimavennlig. Det skal være en målrettet innsats for ren luft, ren jord, rent vann og for bevaring av naturmangfoldet. En bærekraftig utvikling innebærer miljøvennlige byggematerialer, energieffektivisering og miljøvennlig drift.

Lørenskog skal være en trygg kommune

Gode oppvekstvilkår, møteplasser og varierte kultur- og aktivitetstilbud skal stimulere til samhold, trygghet og aktiv deltakelse. Flerfaglig, tidlig innsats overfor barn og unge skal forebygge utenforskap, kriminalitet og rusproblemer.

Det skal være trygt å ferdes i trafikken.

Kommunen har tjenester som hjelper innbyggerne i ulike faser av livet.

Lørenskog skal være en mangfoldig kommune

Det skal legges til rette for ulike typer boliger som tiltrekker seg mennesker ulik alder og ulike livssituasjoner.

Kulturtilbudet til alle grupper av befolkningen skal gjenspeile både nytt og gammelt, og lokal kulturarv og gamle tradisjoner skal løftes frem til glede for nye generasjoner i Lørenskog.

Naturen skal ha et rikt mangfold og være til glede for både dagens og morgendagens innbyggere.

Universell utforming av bygninger og utenomhusområder skal muliggjøre aktiv deltagelse, tilgjengelighet og valgmuligheter uavhengig av funksjonsevne.

Verdier

Kommunen har tre verdier som gjelder for alle ansatte i kommunen. Verdiene skal kjennetegne kommunen i vårt møte med innbyggere og brukere av kommunale tjenester.

Åpen:

Vi møter innbyggerne og hverandre med åpenhet, tillit og toleranse. Vi er romslige og gir plass for forskjellighet.

Åpen
Troverdilig
Engasjert

Troverdilig:

Vi holder det vi lover.
Vi behandler alle profesjonelt.
Vi gir presis og objektiv informasjon.

Engasjert:

Vi engasjerer oss faglig og personlig og streber etter å utgjøre en forskjell.
Vi er fleksible og forandringsvillige, og setter pris på nye ideer og initiativ.

Satsingsområde tilhørighet og fellesskap



Satsingsområdet tilhørighet og fellesskap innebærer prioritering av:

- Medvirkning og deltagelse fra flest mulig innbyggere
- Utvikling og styrking av frivilligheten
- Trygg og god oppvekst og alderdom
- Godt planleggingsarbeid og utvikling av lokalmiljøene

Satsingen på tilhørighet og fellesskap er overbyggende og har betydning for mange samfunnsområder i kommunen. Det handler om at Lørenskog skal være et lokalsamfunn der folk ønsker å jobbe, leve og bo. Lørenskog er i endring som følge av befolkningsvekst, utbygging og økt mobilitet. Å delta i utviklingen av nærmiljøet gir fellesskap og styrket tilhørighet.

Hovedmål	Delmål
I Lørenskog er innbyggere engasjerte og alle kan medvirke og delta	Deltakelse i medvirkningsaktiviteter øker og gjenspeiler befolkningen Innbyggere vet hvordan de kan medvirke og opplever at de kan påvirke
Lørenskog er et trygt og levende lokalsamfunn der folk vil jobbe, leve og bo	Alle innbyggere har tilgang til lokale møteplasser Det er tilrettelagt for varierte og attraktive arbeidsplasser Kulturtilbud, arrangementer og frivillige organisasjoner har økt deltakelse
Lørenskog har bærekraftige tjenester med vekt på forebygging	Forebyggende tiltak reduserer behovet for kompensierende tjenester Kommunens tjenester er samordnet, og tilpasset innbyggerens behov

FNs bærekraftsmål

1 UTRYDDE FATTIGDOM



3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET



4 GOD UTDANNING



8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST



10 MINDRE ULIKHET



11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN



16 FRED, RETTFERDIGHET OG VELFUNGNERENDE INSTITUSJONER



Bokvalitet og inkluderende bomiljø



Satsingsområdet bokvalitet og inkluderende bomiljø innebærer prioritering av:

- Ulike boligtyper som gir tilbud til alle boligsøkende
- Gode utearealer
- Klimavennlige byggematerialer og løsninger
- Samarbeid med bolignæringen

Den omfattende boligbyggingen gjør at kommunen vil vokse sterkt også de neste årene. Tilgang til boliger i forskjellig prisklasser og størrelser er viktig for å få innbyggere til å trives og bli i Lørenskog. Et variert boligtilbud vil sørge for boliger for alle. Kommunen skal kreve bokvalitet i alt som bygges og det skal være gode utearealer med grønne lunger.

Hovedmål

Lørenskog har et variert botilbud og det er kvalitet i det som bygges

Delmål

Bomiljøer har tilgang til grønne områder og eksisterende natur i nærområdet

Det er tilrettelagt for framtidens boformer

Folk er trygge i sine bomiljøer, og det er en variert sammensetning i boligtilbud

FNs bærekraftsmål

1 UTRYDDE
FATTIGDOM



3 GOD HELSE OG
LIVSKVALITET



8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST



10 MINDRE
ULIKHET



11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG
LOKALSAMFUNN



Bred ungdomssatsing



Satsingsområdet bred ungdomssatsing innebærer prioritering av:

- Ungdomsmiljø
- Utdanning og arbeid
- Møtesteder for ungdom
- Organisert og uorganisert idrett, fritidsaktiviteter og kulturtilbud

Det skal legges vekt på en bred ungdomssatsing. Satsingen skal være en styrking av det arbeidet som allerede gjøres for ungdom i Lørenskog. Et trygt oppvekstmiljø, med fortsatt tidlig innsats, utgjør en helhet der barndom og ungdomstid må ses i sammenheng. En bred ungdomssatsing er ikke ment å stå i veien for dette, men innebærer en tydeligere prioritering av tiltak for ungdom.

Hovedmål

Lørenskog har gode og trygge ungdomsmiljøer og arenaer for utvikling, læring og mestring

Delmål

Flere ungdommer fullfører grunnutdanningen og de som dropper ut blir fulgt opp

Kommunen har tilgjengelige og tilpassede hjelpetilbud til ungdom

Ungdommer føler seg trygge i hverdagen

FNs bærekraftsmål

1 UTRYDDE
FATTIGDOM



3 GOD HELSE OG
LIVSKVALITET



4 GOD
UTDANNING



8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST



10 MINDRE
ULIKHET



Trygg og miljøvennlig transport



Satsingsområdet trygg og miljøvennlig transport innebærer prioritering av:

- Trygge gang- og sykkelveier og gode snarveier
- Bedre busstilbud på tvers i Lørenskog
- Innovasjonsprosjekter innen grønn mobilitet
- Tilrettelegging for lading av elbiler, bildeling og samkjøring

Befolkningsveksten skaper en kraftig økning i transportbehovet. Målet er at denne økningen dekkes med miljøvennlig transport. Da må flere sykle, gå, ta buss og tog. Vi må la bilen stå litt oftere. En svært stor andel av korte reiser internt i Lørenskog gjøres med bil. Mange av disse reisene kunne ha vært erstattet med sykkel.

Hovedmål

I Lørenskog kan folk ferdes trygt i trafikken og flere sykler, går eller reiser kollektivt

Delmål

Antall hendelser i trafikken med myke trafikanter involvert er redusert

Det er enkelt, attraktivt, trygt og helsebringende å gå og sykle i Lørenskog

Klimagassutslipp fra veitrafikken er redusert

FNs bærekraftsmål

3 GOD HELSE OG LIVSKVALITET



8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST



10 MINDRE ULIKHET



11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN



13 STOPPE KLIMAENDRINGENE



4 Sentrale nøkkeltall for 2022



Totale driftsinntekter

3 539 mill. kr

Totale driftsutgifter

3 489 mill. kr

Netto driftsresultat

10 mill. kr

Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

0,3 %

Antall innbyggere 2022

43 933 personer

Befolkningsvekst 2022

2,8 %

Investeringer i varige driftsmidler

1 995 mill. kr

Andel lånefinansiering

82,6 %

Renteutgifter

118 mill. kr

Avdrag

190 mill. kr

Disposisjonsfond

352 mill. kr

Eiendomsskatt

81 mill. kr

5 Barometer



Kommunebarometre

Norges kommuner blir årlig rangert i ulike "kommunebarometre". De mest profilerte er Kostra-rapporteringen (SSB sin KOMmune-STat-RApportering, som er et nasjonalt informasjonssystem basert på innrapportert statistikk fra kommuner og fylkeskommuner), Kommunal Rapport sitt Kommunebarometer og Åpenhetsbarometer, samt NHO sitt Kommune-NM. Barometrene har litt ulik tilnærming og klassifisering av parameterne som benyttes.

Kostra

I Kostra grupperes kommunene dels etter størrelse og dels etter økonomi, noe som gir et bedre grunnlag for sammenlikninger på tvers av kommuner enn innbyggertall alene. Lørenskog sin Kostra-gruppe består av ca. 50 kommuner.

Lørenskog har noen tjenester som ligger helt i tet i kostnadseffektivitet: Basert på 2020-tallene ligger Lørenskog på førsteplass innenfor 3 av 14 hovedmål i sin gruppe: *Netto driftsutgifter pr. innbygger til Grunnskole*, *Netto driftsutgifter pr. innbygger til Pleie og omsorg*, og *Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage*. På den svakere siden er det to parametere hvor Lørenskog sine kostnader ligger ca. 20 % over gjennomsnittet i gruppen: *Netto driftsutgifter pr. innbygger til Sosiale tjenester* og *Netto driftsutgifter pr. innbygger til Kultur og idrett*. Kostra-tallene viser overordnet at Lørenskog leverer kostnadseffektive tjenester per 2020.

Kommunal Rapport sitt Kommunebarometer

Kommunebarometeret er en måling som publiseres av Kommunal Rapport hvert år. Her rangeres kommunene etter 151 nøkkeltall, på tvers av 12 ulike sektorer. I 2020 havner Lørenskog på en 46. plass blant landets 356 kommuner. Spesielt skal det fremheves at Lørenskog er på første plass i landet i kategorien *Barnevern*. Innenfor denne sektoren har kommunen gjort betydelige grep de siste årene for å styrke tilbudet. I kategorien *Kostnadsnivå* er kommunen på 8. plass, noe som også samsvarer med Kostra-tallene. Av de svakere plasseringene er kommunen på en 251. plass i kategorien *Saksbehandling*, 281. plass i kategorien *Helse* og en 303. plass i kategorien *Barnehage*.

Noen observasjoner fra Kommunebarometeret:

Grunnskole: Lørenskog kom på 75. plass innenfor denne sektoren i årets Kommunebarometer. Her er det spesielt nøkkeltallene innenfor andel elever på laveste mestringnivå, andel elever med spesialundervisning, og generell trivsel som trekker opp. De svakeste plasseringene kommer innenfor lærernes kompetanse innenfor norsk, engelsk og matematikk, samt andel lærere som oppfyller kravene til undervisning generelt på 1.-7. trinn.

Pleie og omsorg: 181. plass. I denne kategorien er det *Andel demente med tilbud, Antall plasser i skjermet enhet, Døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter* og *Årsverk ergoterapeuter* som trekker i positiv retning, mens nøkkeltallene som trekker ned er *Tid med fysioterapeut per uke, Rehabiliteringsplasser mot innbyggere 67 år og over* og *Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1 000 innbyggere over 80 år*.

Barnehage: 303. plass. Her er det spesielt nøkkeltallene *Antall barn per årsverk i kommunale barnehager, Andel kommunale barnehager som oppfyller pedagognormen, Antall barn per barnehage* og *Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager* som trekker i negativ retning. I positiv retning trekker andel minoritetsspråklige barn som går i barnehage, samt andelen 1-5 åringer i kommunen som har barnehageplass.

Helse: 281. plass. Nøkkeltallene som trekker i negativ retning, er *Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere, Andel av fastlegelistene som er åpne, Årsverk av psykiatriske sykepleiere per 10 000 innbyggere* og *Andel fødte med hjemmebesøk innen 14 dager*. De sterkeste plasseringene her kommer innenfor *Andel med fullført helseundersøkelse innen 1. skoleår (1. plass)*, og *Antall sykehusopphold per 1000 innbyggere*.

Av øvrige plasseringer kan det nevnes at Lørenskog i kategorien Miljø er på hhv 1. og 4. plass i landet på nøkkeltallene *Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter-alle utslipp* og *Utslipp av klimagasser per innbygger i CO2-ekvivalenter, oppvarming*. I kategorien Saksbehandling er kommunen på 1. plass på nøkkeltallet *Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn* og 4. plass på nøkkeltallet *Andel byggesøknader innvilget i områder med restriksjoner*.

Til slutt kan det nevnes at Lørenskog er på fire førsteplasser på nøkkeltall knyttet til kommunens vannkvalitet, samt at kommunen havner på 316. plass på to nøkkeltall knyttet til rente-eksponert gjeld/investeringsnivå siste fire år, og 339. plass på nøkkeltallet *Netto finansutgifter i % av brutto driftsinntekter*.

Kommunal Rapport sitt Åpenhetsbarometer - 2021

Åpenhetsbarometeret er et samarbeid mellom Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg. Barometeret baserer seg på 23 måleparametere knyttet til innsynsmuligheter i kommunen etter offentlighetsloven, samt ulike søkefunksjoner, postlister og opplysninger som gis på kommunens nettsider. I tillegg vurderes kommunens rutiner for journalføring og publisering – herunder hvor raskt kommunen gjør dokumenter tilgjengelige for innsyn.

I den nasjonale målingen kommer Lørenskog på 181. plass i denne undersøkelsen, mens plasseringen i en tilsvarende undersøkelse i 2018 var 345. plass – altså en betydelig fremgang.

I Viken kommer Lørenskog på en 22. plass blant de 51 kommunene. Lørenskog ligger stort sett godt an med tanke på informasjon som ligger på nettsidene, men har forbedringsbehov særlig hva gjelder å besvare innsynskrav innen tidsfrist, åpne postlister på nett (fulltekstpublisert) og noen utvidelser av praksis i forhold til journalføring av informasjon. I motsetning til de andre barometrene, så gir Åpenhetsbarometeret lite direkte informasjon på oppsummert nivå om hvordan kommunene scorer på de ulike parameterne, i stedet gis det derfor oppsummeringer på fylkesnivå:

5.1.1 Viken: Bærum på topp, litt for mange på bunn Landets største fylke ligger relativt lavt totalt.

- ☹️ 19 av 51 kommuner publiserer de fleste inn- og utgående dokumenter i fulltekst
- 😊 47 av 51 kommuner har postliste med avanserte søkemuligheter
- 😊 51 av 51 kommuner innvilget helt innsynskravet i kommunedirektørens arbeidsavtale
- 😊 51 av 51 kommuner innvilget helt innsynskravet om ordfører/varaordførers godtgjørelse
- ☹️ 67 av 102 innsynskrav ble behandlet tregere enn lovkravet på tre dager
- ☹️ 21 av 51 kommuner har postlistene tilgjengelig i bare tre måneder
- 😊 48 av 51 kommuner har kontaktinformasjon til kommunens politikere på nettsidene
- ☹️ 21 av 51 kommuner journalfører interne dokumenter
- ☹️ 47 av 51 kommuner publiserer politiske dokumenter på kommunens nettsider
- ☹️ 38 av 51 kommuner har retningslinjer/frister som sikrer rask publisering i postliste

Åpenhetsbarometeret 2021 Kommunal Rapport og Pressens offentlighetsutvalg

NHO's Kommune NM

NHOs Kommune-NM rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Tallgrunnlaget er fra 2020. Kommune-NM er utelukkende basert på kvantitative data, hentet fra offisielle statistikker.

I årets Kommune-NM havner Lørenskog kommune på en 42. plass, ned fra en 25. plass i 2020. Den relativt høye plasseringen blant landets kommuner skyldes at Lørenskog scorer høyt på indikatorene *Demografi* (høy befolkningsvekst og netto innflytting til kommunen) og *Kommunal økonomi* – drevet av en relativt ung befolkning og kommunale inntekter vs. utgifter. I økonomikategorien er det også en liten varsellampe.

Tilbakegangen med 17 plasser fra 2020 til 2021 er ikke nødvendigvis et "svakhetstegn". Enkelte kommuner opplever betydelig fremgang i enkeltindikatorer fra år til annet som gir endringer i rangeringen, tilsvarende kan en kommune oppleve stor tilbakegang i en indikator som ikke nødvendigvis er permanent (som at Lørenskog er blant de 10 % av kommunene med størst økning i arbeidsledighet i 2020). Den viktigste enkeltårsaken til lavere plassering i 2021 er at Lørenskog går fra 47. plass i kategorien *Arbeidsmarked* i 2020 til 84. plass i 2021 – spesielt drevet av økt arbeidsledighet (covid-19) i 2020.

Lørenskog scorer høyt på sysselsatte med høyere utdanning. Samtidig er det relativt mange sysselsatte uten fagutdanning. Det er sannsynlig at dette i stor grad avspeiler sammensetning av arbeidsplasser i kommunen, f.eks. et stort sykehus med stor etterspørsel etter ansatte med høyere utdanning, men også mange arbeidsplasser som i stor grad etterspør arbeidskraft uten spesifikk fagutdanning. Eksempel på dette kan være Posten og Coca-Cola.

Oppsummert er de positive faktorene å merke seg fra årets NM at den kraftige befolkningsveksten kommunen har opplevd etter 2015, fortsetter (på 3. plass i landet i delkategoriene *Befolkningsvekst* og *Netto innflytting*). I delkategoriene *Privat inntektsnivå* og *Sysselsatte* med minst 4 års høyere utdanning har Lørenskog ligget rundt 16. – 18. plass de siste 4 årene. Dette indikerer at kommunen fortsetter å tiltrekke seg innbyggere med en brutto inntekt over landsgjennomsnittet. Sett i forhold til iverksatt og planlagt utbygging/siste befolkningsprognoser er det derfor grunn til å tro at den positive inntektstrenden vil fortsette for Lørenskog kommune.

Det som ikke kommer frem gjennom Kommune NM, er at skatteevne per innbygger i % av landsgjennomsnittet har vist en noe nedadgående trend de siste årene, noe som tyder på at kommunen tiltrekker seg unge i etableringsfasen med barn og litt lavere skattepliktig inntekt/høyere gjeld enn snittet i landet ellers. Det er ellers gunstig i forhold til kommuneøkonomien (sett i forhold til landet forøvrig) at Lørenskog er på en 14. plass i delkategorien *Aldring* (befolkning over 80 år i % av befolkningen i yrkesaktiv alder 20 år frem i tid).

Lørenskog havner på en 16. plass på landsbasis i kategorien *Kommuneøkonomi*. Plasseringen er som sagt drevet av gode plasseringer i delkategoriene *Kommuneinntekter* i forhold til utgifter (16. plass) og *Aldring* (14. plass). Men i delkategorien *Kommunal betalingsevne* har Lørenskog beveget seg fra en 93. plass i 2015 til en 192. plass i 2021 (ned fra 136. plass i 2020). Dette henger naturlig nok sammen med investeringsnivået/låneopptaket til kommunen de senere årene. Rent "plasseringsmessig" er dette et gult, og ikke et rødt, lys. Men det er igjen et signal om at kommunen må prioritere høyt å balansere kostnader mot inntekter fremover. Fremtidens Lørenskog må ha det økonomiske spillerommet, og de økonomiske reservene, som opprettholder og styrker tilbudet til innbyggerne.

6 Sentrale temaer

Ungdom, tilhørighet og trivsel



I Lørenskog kommune er det en rekke forebyggende tiltak rettet mot barn og unge. Tiltakene som finnes strekker seg fra kulturtilbud, universelle tiltak med fokus på holdningsskapende arbeid og folkehelse, til tiltak som retter seg spesifikt mot de som har stort behov for hjelp.

Lag, foreninger og frivillige organisasjoner legger ned en stor innsats med viktige bidrag til deltakelse, aktivitetstilbud, opplæring og trivsel i kommunen.

En hel rekke kommunale tjenester og tilbud gir også viktige bidrag i den brede ungdomssatsingen. Det drives et kontinuerlig utviklings- og forbedringsarbeid under paraplyen bred ungdomssatsing. I tråd med befolkningsveksten må kommunens fritidstilbud for barn og ungdom utvides og utvikles gjennom aktiv medvirkning fra barn og unge. Det er et mål at barn og unge skal finne gode fritids – og aktivitetstilbud som er aktuelle og lett tilgjengelige, helst i gangavstand fra der de bor.

Det nystarta tilbudet "Downtown" er etablert i lokaler på bakkeplan i Lørenskog hus. Utekontakten, Lørenskog bibliotek og Volt utvikler, sammen med frivilligheten, et konsept som kombinerer ungdomskafe og arbeidstrening, informasjon, rådgivning og veiviser, værested og mulighet for deltakelse. NAV Lørenskog deltar inn i veiviseren.

Det er også viktig å videreføre det gode samarbeidet med offentlige tilbud som politiet, oppfølgingstjenesten, barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk (BUP), distriktpsikiatriske senter (DPS) og konfliktråd.

I 2021 ble det på bakgrunn av en kartlegging av ungdomsmiljøet bevilget 3 mill. kr til styrking av kriminalitetsforebyggende tiltak, Hurtig Kartlegging og Handling (HKH). Midlene ble fordelt på forebyggende tiltak i det direkte arbeidet med barn og ungdom, men også som styrking av koordineringen av SLT-arbeidet (samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak). Største andelen av midlene ble satt av til åpne hallaktiviteter, dialogmøter og aktiviteter for uorganisert ungdom. Oppdraget ble gitt til en

sosial entreprenør og ideell stiftelse (Unify) som tilbyr oppfølging av enkeltungdom på oppdrag fra barneverntjenesten i tillegg til gruppeaktivitet. Samarbeidet med Unify har vist gode resultater i oppfølging av enkeltungdom. Gruppetiltakene ble sterkt påvirket av begrensninger som følge av smitteverntiltak, men er nå i god gang og virker lovende.

Klima og klimabudsjett



Lørenskog kommune har ambisiøse klimamål. De langsiktige målene i Temaplan klima og energi (2017-2026) er:

- Lørenskog skal være en klimanøytralt drevet kommune innen 2030.
- Lørenskog-samfunnet skal være klimanøytralt innen 2050.

Det første målet handler om kommunen som virksomhet. Det andre målet handler om hele det geografiske området Lørenskog kommune utgjør.

I tilknytning til temaplanen er det vedtatt en handlingsplan med tiltak. Etter 2017 er følgende tiltak iverksatt:

- Klimabudsjett og -regnskap stilles som krav i alle utbyggingsprosjekter.
- I eksisterende bygg arbeides det med energisparing og bruk av nye energikilder.
- Ladepunkter anlegges både i boligsameier og på offentlige parkeringsplasser.
- Lørenskog er kåret til Norges beste storkommune på klimatilpasning.
- Skoler og barnehager sertifiseres som Grønne Flagg.
- Sykkelaksjoner, urbant landbruk og miljøskole er også blant kommunens klimatiltak.

Klimagassutslippene er redusert, men det er likevel en utfordring at tiltak ikke er effektberegnet og en vet ikke med sikkerhet om de mest effektive tiltakene er de som prioriteres.

Klimabudsjett - et nyttig verktøy for å nå klimamålene

En veileder for klimabudsjett er blitt utarbeidet med støtte fra Miljødirektoratet. Kommunestyret vedtok i sak 151/20 (verbalforslag) et punkt om klimabudsjett:

"Som en del av arbeidet på klima, miljø og mobilitet skal det i 2021 igangsettes et arbeid for vurdering av innføring av klimabudsjett i Lørenskog kommune. Det vises til pågående arbeid om utvikling av en nasjonal veileder for klimabudsjett og kursopplegg for kommuner og fylkeskommuner. Klimabudsjett vil være et styringsverktøy for å nå vedtatte mål for klimagassreduksjon i Lørenskog. Et klimabudsjett vil være en del av det ordinære budsjettet og rapportering."

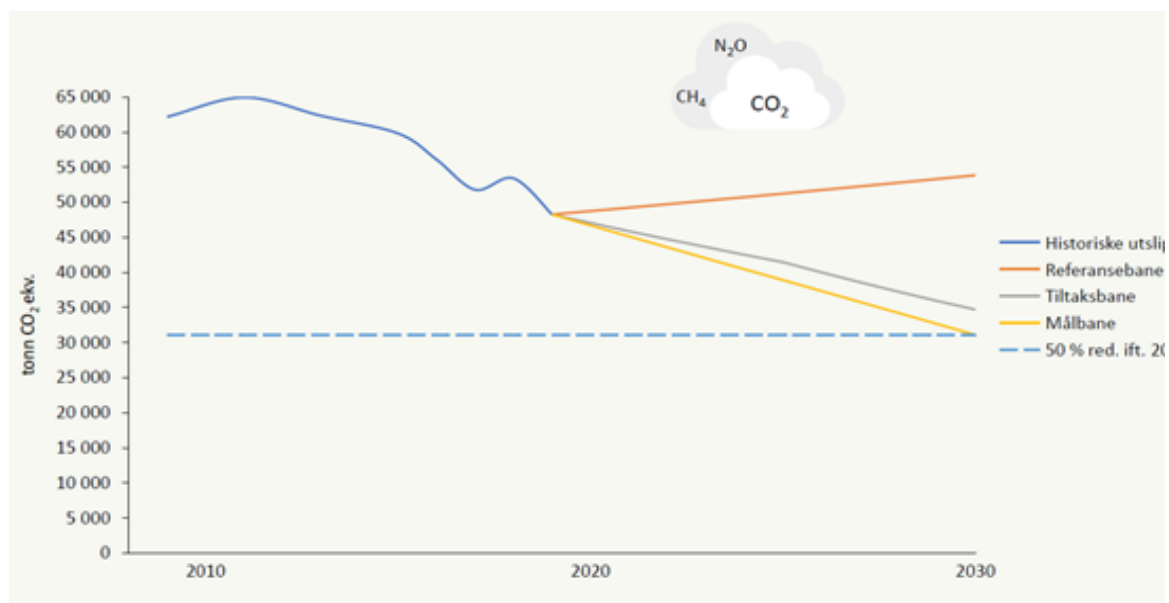
Ved å innføre klimabudsjett som styringsverktøy, og integrere det som del av det ordinære budsjettet, vil kommunen sikre iverksettelse og finansiering av tiltak for å redusere utslipp. Ansvar for oppfølging av tiltakene vil bli tydelig definert. Gjennom regelmessig rapportering på tiltak, måles resultater og framdrift opp mot målene for utslippsreduksjoner. Klimabudsjettet vil også vise om tiltak som er vedtatt er tilstrekkelige for å nå målene, eller om det er behov for styrket innsats. Årlig oppdatering av klimabudsjettet vil gi ytterlig mulighet til å justere kursen.

Utslipp og effekt av tiltak

Av kommunens utslipp av klimagasser, er ca. 80 % fra transport. For å rette ekstra fokus på denne utslippskilden ble temaplan for grønn mobilitet vedtatt i 2019, og supplerer temaplan for klima og energi. Status for tiltakene i denne planen redegjøres det årlig for i sak til klima-, økologi- og samferdselsutvalget.

Det som nå blir gjort er at dagens klimagassutslipp fremskrives. Det utarbeides en referansebane som beskriver forventet utvikling av klimagassutslipp fremover i tid, dersom ingen tiltak gjennomføres. Det tas utgangspunkt i historiske utslipp i Lørenskog kommune ved hjelp av tall fra Miljødirektoratet. Ut fra referansebanen kan man beregne effekt av tiltak innenfor ulike utslippsområder som for eksempel transport eller bygg- og anleggsplasser.

Beregningene av tiltakseffekter vil brukes for å måle om kommunen er i rute for å nå sine klimamål og kan oppdateres etter hvert som nye utslippsdata blir tilgjengelig. Beregnede utslipp legges inn i kommunens egne styringsverktøy og skal brukes til oppfølging av klimatiltakene i kommunen.



Oppvekstreformen



Utekontaktene, Lørenskog kommune

Den nasjonale oppvekstreformen (barnevernreformen) trer i kraft 1. januar 2022. Hovedmålet med reformen er å gi barn og familier god, helhetlig og nyttig hjelp til riktig tid. Reformen handler om overføring av faglig og økonomisk ansvar, fra stat til kommune, men reformen tydeliggjør først og fremst at alle har et ansvar for barns oppvekstsvilkår.

Et viktig premiss som ligger til grunn, er kommunens nærhet til familiene. Dette gir et godt utgangspunkt for innsikt i barnas og foreldrenes behov. Målene i barnevernreformen er formulert på ulike nivåer. I tillegg til det overordnede målet, er det beskrevet at endringene som foreslås gjennomgående skal bidra til:

- sterkere prioritering av tidlig innsats og forebygging i kommunen
- bedre tilpasset hjelp
- god rettsikkerhet
- mer effektiv ressursbruk og oppgaveløsning

Enkelt sagt handler reformen om at barn og familier gis god, helhetlig og nyttig hjelp til riktig tid. Dette vil forebygge at utfordringene vokser seg større, og at barn, i ytterste konsekvens, må flytte fra familie, venner, fotballaget og lokalmiljøet der de vokser opp. Barn skal beskyttes, og noen ganger må barn flytte ut av farlige og uforsvarlige omsorgssituasjoner. Hovedregelen skal da være at man skal finne muligheter i familie og nettverk – omgivelser som er kjente og trygge for barnet fra før.

Reformen legger opp til at kommunen etablerer gode hjelpetiltak lokalt, for å styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging. Økt ansvar, både faglig og økonomisk, gir kommunen flere incentiver og større handlingsrom til å jobbe forebyggende på barn og familieområdet.

Ambisjonen er at alle som jobber med barn og familier har god grunnleggende kunnskap, slik at de fanger opp barns behov tidlig. Forebyggende arbeid prioriteres.

Forebygging gir færre omfattende og inngripende tiltak. Det igjen begrenser både skadevirkningene hos barna, og reduserer kostnadene for kommunen. Flerfaglig samarbeid blir viktig i fremtidens arbeid med vern av barn og for å lykkes med reformen

må barnets lag bestå av langt flere enn barnevernet. Barnehagen, skolen, helsetjenesten, fritid og frivillige må alle spille på samme bane – på barnets lag.

Reformen endrer også det finansielle opplegg for barnevernet ved at den aktivitetsbaserte finansieringen erstattes av bevilgning til kommunen via rammetilskuddet. Tilskuddet størrelse er, i all hovedsak, basert på delkostnadsnøkkel for barnevern.

Kommuneorganisasjonen i utvikling



Lørenskog kommune har dedikerte medarbeidere som hver dag går på jobb for å gjøre en innsats for kommunens innbyggere, frivilligheten og næringsliv. Kommunen er i stor vekst og dette preger kommuneorganisasjonen. Antall ansatte øker som følge av at flere skal ha tjenester. Kommunen jobber kontinuerlig med omstilling og endring for å kunne yte riktige tjenester på riktig nivå til de rette målgruppene.

Kommuneorganisasjonen er preget etter halvannet år med koronapandemi. Det har oppstått nye tjenester og nye arbeidsmåter, og for deler av organisasjonen har pandemien vært hovedaktiviteten den siste tiden. Kommunen skal nå evaluere og lære av hvordan organisasjonen har håndtert pandemien.

Tjenesteutvikling og innovasjon er en del av arbeidshverdagen og framover blir det viktig å sikre at kommunen klarer å ha tilstrekkelig vekt på dette. Dette handler om å levere tjenestene med bærekraft både med tanke på miljø, økonomi og med arbeidskraften som er tilgjengelig. Tjenesteutvikling gjelder både de større prosjektene på tvers av kommuneorganisasjonen, men også utvikling i mindre skala ute på de ulike arbeidsplassene. Det er sentralt å sikre en utvikling i takt med tiden og at medarbeidere får mulighet til å utvikle seg og sin kompetanse. For å få til dette, er det viktig at kommunen har ledere og tillitsvalgte som er trygge i rollene sine og som fremmer utvikling og endring. Her er også støttefunksjonene sentrale for både å legge til rette og bistå ledere i situasjoner som oppstår – og de tillitsvalgte.

Målsettingen med kommunale tjenester er å sikre at kommunens innbyggere får tilfredsstillende og trygge tjenester. Kommunen forvalter tjenestene som innbyggerne er

avhengige av i livene sine. Styring og internkontroll er viktige verktøy for å kunne sikre måloppnåelse, kvalitet og kontinuitet. Dette skal gjøres gjennom god virksomhetsstyring som sørger for at kommunen leverer bærekraftig på de tjenestene og oppdragene som er prioritert. Tjenesteutviklingen skal skje med innbygger i sentrum og dette betyr at samhandlingen internt i kommuneorganisasjonen må være god. Dette gir både muligheter i form av tverrfaglig samarbeid og effektive løsninger, og tilfører kompleksitet som gir et økt behov for å ha oversikt over og kompetanse om kommunens tjenester og hvem som yter hva.

I Lørenskog er det mange dyktige fagfolk som er viktig å ta vare på slik at kommunen beholder kompetansen som er rekruttert og bygget opp. Kommunen må være en attraktiv arbeidsgiver og tilby gode arbeidsvilkår. Dette handler ikke bare om lønn, men vel så mye om faglige utviklingsmuligheter, godt både fysisk og psykososialt arbeidsmiljø og god ledelse. Selv om kommunen ligger sentralt plassert i et stort bo- og arbeidsmarked er det utfordrende å rekruttere særlig blant enkelte yrkesgrupper og det vil bli mer utfordrende i årene som kommer. Her må kommunen både jobbe for å dempe behovet og være attraktiv for arbeidssøkere. Kommunen må være synlig som en attraktiv arbeidsgiver og være aktiv for å trekke til oss de gode hodene.

Kompetanseutvikling, lederutvikling, tjenesteutvikling, digitalisering og innovasjon er noe kommunen har jobbet med lenge og skal fortsette med. Det er etablert både metodeverk, kompetansemiljøer og nettverk innenfor alle disse områdene. Dette er helt avgjørende for å ruste kommunen for framtidens utfordringer.

De tillitsvalgte er viktige aktører i en hverdag med press på kapasitet og stor endringstakt. Det er etablert et godt og systematisk samarbeid med de tillitsvalgte, noe de tillitsvalgte kan ta en stor del av æren for. Samarbeidet og samhandlingen med tillitsvalgte skal videreføres og det skal legges til rette for et godt partssammensatt arbeid framover.

7 Kommunens rammestyringssystem

Kommunelovens økonomibestemmelser

Bestemmelser om økonomiplan og årsbudsjett fremkommer av den nye kommunelovens kapittel 14 og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. Bestemmelsene fremholder følgende krav til kommunens økonomiforvaltning:

- Kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.
- Kommunen skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.
- Kommunen skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har av denne grunn eksklusive rettigheter og plikter. Det er kommunestyret selv som vedtar budsjett og økonomiplan. Ordet **selv** er en delegeringssperre; ingen andre instanser enn kommunestyret kan fatte et gyldig vedtak. Det kan ikke delegeres til formannskap eller utvalg, verken helt eller delvis.

Kommunestyret er forpliktet til å vedta en økonomiplan som:

- Viser hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp
- Viser kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på.
- Viser utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser
- Angir hvor mye lån som skal (*kan*) tas opp i budsjettåret
- Er i balanse og er realistisk, fullstendig og oversiktlig
- Er delt inn i en driftsdel og en investeringsdel.

Økonomiplan og årsbudsjett

Rammestyringen i Lørenskog kommune legger til grunn at kommunestyret vedtar netto-bevilgning til sektorene. Dette betyr at endringer i brutto utgifter og brutto inntekter, med noen unntak, kan skje uten at dette krever nytt vedtak i kommunestyret så lenge netto driftsramme ikke endres.

Det innebærer også at kommunedirektøren har fullmakt til å flytte budsjett mellom virksomheter innenfor sektorens vedtatte rammer uten politisk vedtak. Administrasjonen skal imidlertid sørge for at politikken holdes informert om administrative endringer i forbindelse med rapportering.

Saldert budsjett og økonomiplan

Kommunedirektøren er av kommunestyret pålagt å legge frem et saldert forslag til budsjett og økonomiplan. Budsjettforslaget skal være basert på riktige og realistiske forutsetninger og være i samsvar med kommunestyrets føringer og eventuelle vedtak om iverksettelse av konkrete tiltak.

Kommunedirektøren legger vekt på at budsjettframlegget skal gi et riktig og forståelig bilde av kommunens økonomiske situasjon. De mest sentrale tallstørrelser er derfor særskilt fremstilt med sikte på å gi et tydelig og informativt bilde av den økonomiske stilling og de fremtidige økonomiske disposisjoner.

Konsekvensjustert budsjett

Utgangspunktet for budsjett 2022 og økonomiplan for perioden frem til og med 2025 er konsekvensjustert budsjett. Konsekvensjustert budsjett er:

- En videreføring av budsjett for 2020, inklusive driftsmessige konsekvenser av investeringer som er vedtatt igangsatt, allerede igangsatt eller ferdigstilt
- Tiltak hvor det foreligger vedtak fra tidligere
- Tiltak som følger av lovpålagte tiltak
- Andre kjente forhold som påvirker økonomien i perioden 2022 - 2025. Eksempel på det siste er valg som avholdes annet hvert år.

Det bemerkes at konsekvensjustert budsjett i all hovedsak uttrykker de prioriteringer og beslutninger som er fattet før 1. januar 2020 og før kommunedirektørens forslag fremmes. Følgelig kan forslag som omtales i konsekvensjustert budsjett være foreslått endret eller fjernet i kommunedirektørens forslag.

Hovedutvalgene

Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett og økonomiplan legges frem for hovedutvalgene før behandlingen i formannskapet og kommunestyret.

Det legges til grunn at hovedutvalgene i sin behandling av kommunedirektørens budsjettforslag gir tilrådninger til kommunestyret om fordeling mellom de ulike virksomheter og prioriteringen av tiltak, både hva gjelder tiltak som finansieres innenfor tidligere tildelt ramme, og de som kommunedirektøren foreslår iverksatt.

Offentliggjøring

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

8 Handlingsregler



Finansielle måltall - økonomiske handlingsregler

Økonomisk styring

Kommunaløkonomisk styring dreier seg i korte trekk om å skape handlingsrom; gjøre det man trenger og ønsker, men samtidig ha midler igjen til å tåle at uventede ting skjer – svært likt privatøkonomien.

Kommunen skal, i tillegg til å yte tjenester, også ivareta rollen som samfunnsutvikler, demokratisk arena og myndighetsutøver. Dette krever økonomisk bærekraft i tillegg til at de demokratiske, politiske og administrative prosesser har tilfredsstillende kvalitet og kapasitet.

I perspektivmeldingen er det redegjort for behovet for handlingsregler og ambisjonene som ligger i disse. Det mest krevende er likevel å utarbeide et årsbudsjett og en økonomiplan som på kort sikt, og ikke minst på lang sikt, oppfyller handlingsreglene og de forpliktelsene som disse er basert på.

Ny kommunelov, som gjelder fra 1. januar 2020, stiller krav om at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for kommunen. Kommunestyret har plikt til å forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, og de finansielle måltallene er et verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi.

I forbindelse med KS-sak 60/21 - Økonomiplan 2022-2025 - perspektivmeldingen vedtok kommunestyret følgende finansielle måltall:

Handlingsregel 1 – Overskudd

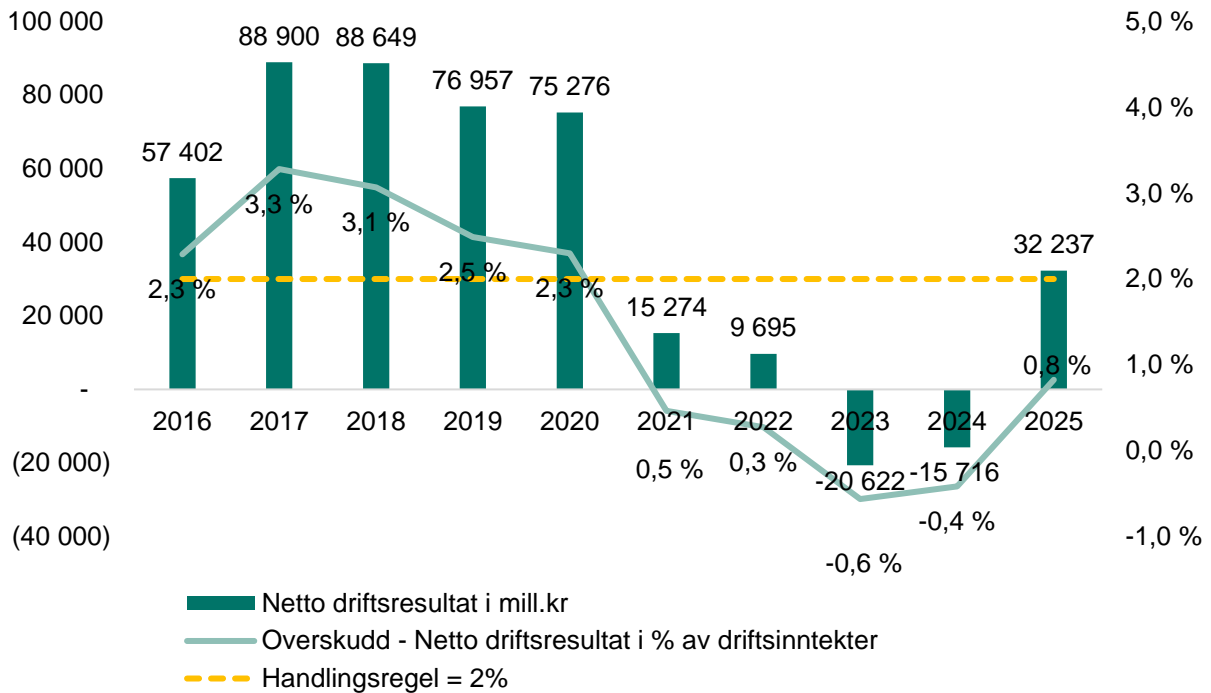
Kommunens netto driftsresultat skal gjennomsnittlig utgjøre minst 2 % av kommunens samlede driftsinntekter i planperioden.

Et akseptabelt netto driftsresultat – et "overskudd" – er en forutsetning for både å bygge opp reserver og for å egenfinansiere investeringer.

Den aktuelle økonomiske situasjon, og det igangsatte investeringsnivå, tilsier at kommunen ikke vil kunne oppnå et netto driftsresultat på 2 % på kort sikt. Det legges derfor til grunn at det må være en ambisjon å oppnå dette på slutten av neste

planperiode, dvs. om ca. 6-8 år. På bakgrunn av dette settes måltallet til et netto driftsresultat på 0,5 % økende til 2 % i løpet av 6-8 år.

Oppfyllelse i økonomiplanperioden:

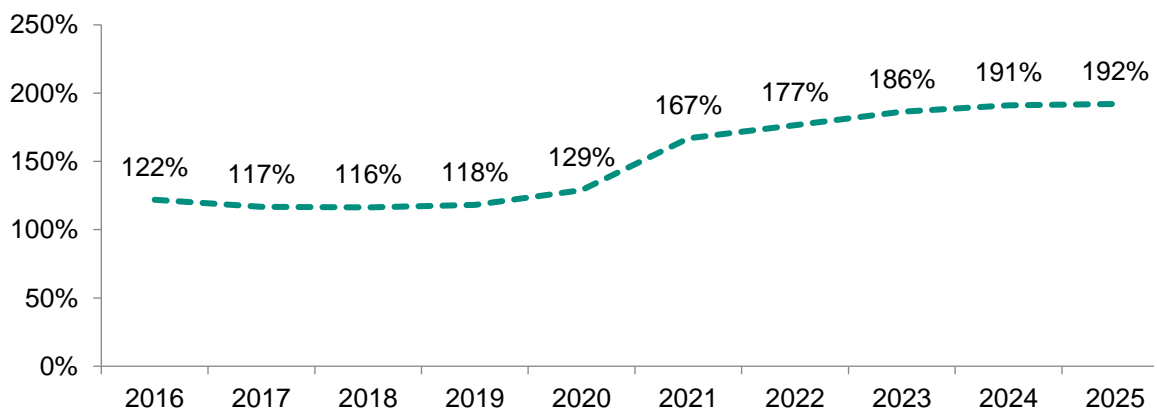


Handlingsregelen oppfylles ikke i noen av årene i planperioden. I år 2022 er netto driftsresultat 0,3 %, i 2023: -0,6 %, i 2024: -0,4 % og i 2025: 0,8 %

Handlingsregel 2 – Gjeld

Kommunens netto gjeld målt i % av kommunens samlede driftsinntekter skal reduseres.

Kommunens gjeld vil øke betydelig inneværende planperiode, og en ambisjon om å redusere gjelden på kort sikt er ikke realistisk med gjeldende investeringsnivå. På samme måte kan derfor en reduksjon av gjeldsnivå først skje etter neste planperiode.

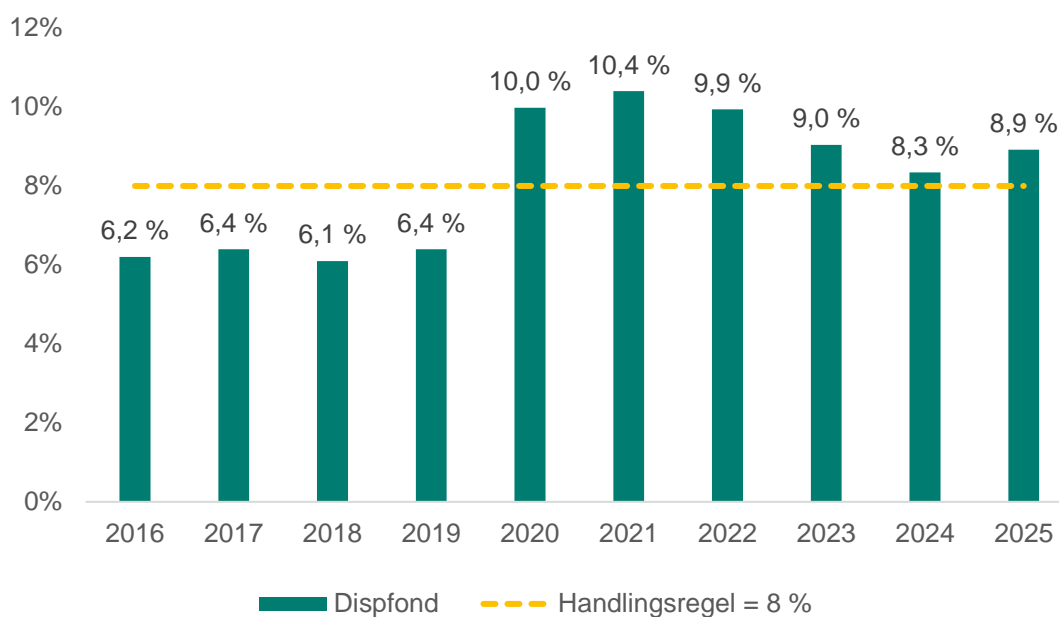


Handlingsregelen oppfylles ikke i noen av årene i planperioden.

Handlingsregel 3 – Fond

Kommunens disposisjonsfond bør utgjøre minimum 8 % av kommunens samlede driftsinntekter.

Disposisjonsfondet er kommunens økonomiske reserve for å håndtere uforutsette utgifter. Disposisjonsfondet kan også benyttes til å delfinansiere investeringer, noe som foreslås i 2022.



Handlingsregelen oppfylles i alle årene i planperioden.

9 Statsbudsjettet - virkning for kommunene



Revidert nasjonalbudsjett 2021

I revidert nasjonalbudsjett 2021 ble realveksten i kommunesektorens samlede og frie inntekter i 2021 anslått til henholdsvis 9,0 og 5,9 mrd. kr. Bevilgninger begrunnet i koronapandemien var ikke medregnet. Realveksten i kommunesektorens samlede og frie inntekter i 2021 anslås nå til henholdsvis 11,4 og 9,4 mrd. kr.

Inntektsveksten er vesentlig høyere enn det som er lagt til grunn i statsbudsjettet for 2021. Dette skyldes dels en betydelig økning i skatteinntekter i 2021, men også at skatteinntektene og bruken av øremerkede tilskudd i 2020 var lavere enn tidligere anslått. Dette bidrar til å trekke opp inntektsveksten fra 2020 til 2021.

Kommunesektorens skatteinntekter i 2021 ser nå ut til å bli 5 mrd. kr høyere enn lagt til grunn i revidert nasjonalbudsjett. Dette skyldes i hovedsak høyere lønns- og sysselsettingsvekst i 2021 og høyere mottatte utbytter i 2020 enn tidligere anslått. Dette vil være en betydelig engangsinntekt som i de fleste tilfeller ikke er innarbeidet i kommunenes budsjetter. Driftsresultatene for 2021 vil bli påvirket av denne veksten.

Pris- og kostnadsveksten for 2021 er samtidig oppjustert fra 2,7 % til 3,3 %. Økningen i kostnadsvekst skyldes dels økt lønnsvekstanslag, dels økte byggevarekostnader samt kraftig økning i strømprisene. Oppjusteringen av kostnadsveksten trekker isolert sett ned inntektsveksten i 2021 med 2,4 mrd. kr.

Koronapandemien

Regjeringen har i pandemihåndteringen vært tydelig på at kommunesektoren skal kompenseres for virkninger av inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med koronapandemien. Regjeringen vil fortsette å kompensere kommunesektoren for koronarelaterte merutgifter og mindreinntekter i 2021. I april 2020 etablerte regjeringen, sammen med KS, en arbeidsgruppe som skal gi faglige vurderinger av de økonomiske konsekvensene koronautbruddet har hatt for kommunesektoren. Arbeidsgruppen skal kartlegge hvilke typer utgifter og inntekter i kommunesektoren som blir påvirket av pandemien, samt gi et anslag på hvor mye de ulike typene av utgifter og inntekter utgjør.

Nærmere om 2020

I 2020 fikk kommunesektoren tilleggsbevilgninger på om lag 18 mrd. kr begrunnet med koronapandemien. 12 mrd. kr av dette var bevilgninger gitt som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter. 6 mrd. kr var andre bevilgninger, blant annet til aktivitetsstimulerende tiltak. Lørenskog kommune mottok til sammen 60,4 mill. kr i ekstrabevilgninger i 2020.

Den statlige arbeidsgruppen som skulle anslå de økonomiske konsekvensene av pandemien for kommunesektoren i 2020, avga i mars 2021 sin rapport. Merutgifter og inntektsbortfall anslås til 14 mrd. kr, fordelt med 10 mrd. kr til kommunene. I tillegg kommer lavere skatteinntekter på ca. 3,8 mrd. kr. Innsparingen for kommunesektoren som følge av reduksjon i arbeidsgiveravgiften, anslås til 1,7 mrd. kr. Innsparingen som følge av lavere lønns- og prisvekst enn budsjettet, anslås til 7,4 mrd. kr.

Basert på konklusjonene i arbeidsgruppens rapport, er kommunesektoren samlet sett kompensert for de økonomiske konsekvensene av pandemien i 2020 med 2 mrd. kr utover de anslåtte virkningene. Det er imidlertid variasjoner mellom kommuner når det gjelder hvor hardt hver enkelt er rammet av koronapandemien og hvor store de økonomiske konsekvensene har vært. Derfor er en stor del av kompensasjonen gitt som skjønnsmidler via statsforvalterne.

Nærmere om 1. halvår 2021

Ved behandlingen av statsbudsjettet 2021 ble det bevilget i alt 8,6 mrd. kr for å kompensere for merutgifter og mindreinntekter som følge av pandemien for 1. halvår 2021. Størstedelen av denne bevilgningen ble gitt på bakgrunn av arbeidsgruppens anslag for 3. tertial 2020 i delrapporten fra oktober 2020, omregnet til halvårseffekt. Det ble i tillegg lagt på 1,4 mrd. kr utover anslagene fra arbeidsgruppen, blant annet for å ta hensyn til den videre utviklingen av pandemien og konsekvensene for kommunesektoren i 2021.

Arbeidsgruppens marsrapport viser at anslagene for 2020 samlet sett er tilnærmet uendret fra delrapporten fra oktober 2020, til tross for at smittesituasjonen forverret seg etter at delrapporten ble lagt frem. På denne bakgrunn var det ikke behov for å justere bevilgningen for 1. halvår 2021.

Arbeidsgruppen jobbet videre frem til august 2021. I neste rapport anslås merutgifter og mindreinntekter for 1. halvår 2021 basert på foreløpige regnskapstall. Det tas også sikte på å gi anslag for 2. halvår 2021. Videre skal rapporten gi et anslag for kommunenes eventuelle merutgifter ved å gjennomføre valget høsten 2021 som følge av pandemien. Konklusjonen er i skrivende stund ikke kjent.

Ekstra skjønnsmidler 1,5 mrd. kr

Av tilleggsbevilgningen ble skjønnsrammen til kommunene økt med 1,5 mrd. kr. Formålet med bevilgningen er å ivareta kommunevise variasjoner i utgifter knyttet til smittevern og oppfølging av TISK-strategien (Testing, Isolering, Smittesporing, Karantene). Ved fordeling av rammene, er det lagt vekt på å treffe de som har hatt de høyeste merutgiftene til smittevern og oppfølging av TISK-strategien. Lørenskog kommune ble tildelt 14 mill. kr av disse midlene.

Nærmere om 2. halvår 2021

Utviklingen i smittesituasjonen, vaksinasjonstempo og behovet for smitteverntiltak er usikkert. Regjeringens strategi innebærer å kompensere når det er nødvendig og gi en vesentlig del av bevilgningen som skjønnsmidler. På denne måten kan midlene målrettes til kommuner som er hardest rammet av pandemien, samtidig som de økonomiske tiltakene trappes ned for å gi incentiver til aktivitet. Regjeringen mener det vil være behov for ytterligere midler til kommunesektoren for å håndtere konsekvensene av pandemien i 2. halvår.

Regjeringen foreslo i revidert nasjonalbudsjett (Prop. 195 S (2020–2021)) en økning i rammetilskuddene på 73 mrd. kr til kommunesektoren i forbindelse med koronapandemien. Til kommunene foreslår regjeringen en tilleggsbevilgning på 2,5 mrd. kr. Dette er fordelt med 1 mrd. kr som innbyggertilskudd til alle kommuner og 1,5 mrd. kr i skjønnsmidler. Lørenskog kommune mottok 7,8 mill. kr i innbyggertilskudd mens skjønnsmidlene til Lørenskog i skrivende stund ikke er kjent.

Regjeringen foreslo 757 mill. kr til vaksinasjon mot covid-19. Lørenskog kommune mottok 6 mill. kr av disse vaksinasjonsmidlene. Videre foreslo regjeringen 100 mill. kr til dekning av personellkostnader i relevante kommuner i forbindelse med massetesting for covid-19. Lørenskog kommune mottok 5,9 mill. kr til massetesting.

Videre foreslår regjeringen 1 mrd. kr til kommunal kompensasjonsordning for lokale virksomheter, hvor Lørenskog kommune mottok 12,3 mill. kr. Regjeringen vil komme tilbake med en ny vurdering av merutgifter og mindreinntekter i kommunesektoren på bakgrunn av arbeidsgruppens augustrapport.

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2022

I kommuneproposisjonen for 2022 la regjeringen opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på mellom 1,7 og 2,6 mrd. kr. Det ble varslet en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på mellom 2,0 og 2,4 mrd. kr. Videre ble det varslet at veksten i frie inntekter ville bli fordelt med mellom 1,6 og 2,0 mrd. kr til kommunene.

Regjeringen legger nå opp til en realvekst i sektorens samlede inntekter i 2022 på 3,8 mrd. kr. Dette tilsvarer en realvekst på 0,7 %. Inntektsveksten er regnet fra inntektsnivået i 2021 slik det ble anslått etter stortingsbehandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2021, korrigert for bevilgninger begrunnet i koronapandemien. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 2,5 %.

	Mrd. kr
Frie inntekter	2,0
Frie inntekter knyttet til endringer i oppgaver*	0,1
Øremerkede tilskudd	1,1
Gebyrinntekter	0,5
Realvekst samlede inntekter uten særskilt tillegg	3,8

**Disse midlene bevilges som frie inntekter, men regnes ikke med i veksten i frie inntekter ettersom midlene er knyttet til endringer i pålagte oppgaver. Midlene medregnes i veksten i de samlede inntektene.*

Frie inntekter

For å sette kommunene i stand til å levere gode tjenester både under og etter koronakrisen, foreslår regjeringen at kommunesektoren får en vekst i frie inntekter på 2 mrd. kr i 2022. Veksten er i tråd med det som ble varslet i kommuneproposisjonen. Av veksten på 2 mrd. kr får kommunene en vekst i frie inntekter på 1,6 mrd. kr.

Av veksten til kommunene begrunnes 100 mill. kr med å legge til rette for flere barnehagelærere i grunnbemanningen og må ses i lys av ambisjonen om at 50 % av de ansatte i barnehagen skal være barnehagelærere innen 2025.

Videre begrunnes 100 mill. kr av veksten med tiltak for barn og unges psykiske helse, herunder psykisk helse i videregående skole og lavterskeltilbud i kommunene. Av dette knyttes 75 mill. kr til lavterskeltilbud i kommunene. Veksten i frie inntekter må ses i sammenheng med kommunesektorens anslåtte merutgifter som følge av befolkningsutviklingen og merutgifter knyttet til pensjon.

Demografiutgiftene for kommunesektoren i 2022 ble i kommuneproposisjonen for 2022 beregnet til om lag 1,2 mrd. kr av TBU (Teknisk beregningsutvalg). Av dette er 0,9 mrd. kr knyttet til tjenester som finansieres av de frie inntektene, fordelt på knapt 0,6 mrd. kr på kommunene.

Med oppdaterte beregninger anslås det nå en vekst i de samlede pensjonskostnadene på om lag 400 mill. kr i 2022, hvorav kommunenes del utgjør 360 mill. kr. Anslaget er beregnet med utgangspunkt i gjeldende regler for regulering av løpende pensjoner fra 2022. Departementet anslår for sektoren samlet at ca. 23 mrd. kr blir tilført premiefond i 2021 som følge av frigjøringen av premiereserver. Anslaget for veksten i de samlede pensjonskostnadene er fortsatt beheftet med betydelig usikkerhet.

Deflator

Pris- og lønnsvekst for kommunesektoren for 2022 er anslått til 2,5 %. Lønnsveksten er anslått til 3,2 %. Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren: rentekostnader, demografikostnader og pensjonskostnader som øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten.

Skattøren 2022

Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som skal tilfalle kommunesektoren. Det er langvarig praksis for at skattørene fastsettes med sikte på at skatteinntektene skal utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter. Den kommunale skattøren foreslås redusert med 1,2 % -poeng til 10,95 %. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre om lag 40 % av kommunenes samlede inntekter i 2022.

I 2022 ventes det relativt høy vekst i skattegrunnlagene på grunn av gode vekstutsikter for norsk økonomi. Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2022 bygger blant annet på 1,4 % sysselsettingsvekst og 3,0 % lønnsvekst fra 2021 til 2022. Det forventes økning i skattegrunnlaget som følge av god sysselsettingsvekst samtidig som forventede utbytteinntekter er oppjustert. Justering av den kommunale skattøren med 1,2 % - poeng til 10,95 % må ses i lys av dette.

Barnevernsreformen

Stortinget har vedtatt en barnevernsreform fra 2022, som blant annet gir kommunene økt faglig og økonomisk ansvar. Som kompensasjon for det økte finansielle ansvaret, økes rammetilskuddet til kommunene med 1,3 mrd. kr i 2022. Av dette fordeles 0,655 mrd. kr etter delkostnadsnøkkelen for barnevern, mens 0,655 mrd. kr fordeles særskilt i en overgangsperiode på to år basert på kommunenes bruk av barnevernstiltak før reformen.

Ressurskrevende tjenester

Kommunene har ansvaret for å gi helse- og omsorgstjenester til dem som har krav på dette i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven. Tjenestene finansieres i hovedsak gjennom kommunenes frie inntekter (skatteinntekter og rammetilskudd).

Behovet for ressurskrevende tjenester varierer betydelig mellom kommuner. Det har foreløpig vært vanskelig å finne objektive kriterier i inntektssystemet som kan fange opp denne kostnadsvariasjonen. I 2021 ble det betalt ut 955 mill. kr mindre enn budsjettet. Reduksjon i pensjonspremiene og en termin med lavere arbeidsgiversats i 2020, er bakgrunnen for nedgangen i kommunenes utgifter og refusjonskrav. Effekten er anslått til om lag 1,1 mrd. kr, noe som betyr at den underliggende veksten fortsatt er sterk.

Det har vært en svært sterkt underliggende vekst i ordningen for ressurskrevende tjenester siden den ble innført i 2004. Da var utbetalingene på 1,5 mrd. kr, mens det i budsjettet for 2022 bevilges nærmere 12 mrd. kr.

Kompensasjonsgraden beholdes uendret på 80 %. Det foreslås en innstramming ved å øke innslagspunktet med 50 000 kr utover lønnsveksten. Innslagspunktet foreslås økt til 1,520 mill. kr. Dette er en innstramming tilsvarende 300 mill. kr og vil påvirke kommunenes budsjett allerede for 2021. Innstrammingen vil i utgangspunktet ikke påvirke tjenestetilbudet til mottakerne, da de vil ha rettigheter etter blant annet helse- og omsorgstjenesteloven. For Lørenskog kommune betyr dette et inntektstap på 2,75 mill. kr i 2022.

Pensjonskostnad

Kommunal- og moderniseringsdepartementet anslår en vekst i kommunesektorens samlede pensjonskostnader i størrelsesorden 0,6 mrd. kr i 2022, ut over anslått lønnsvekst.

I beregningene av pensjonskostnader for 2022 er det flere faktorer som medfører stor usikkerhet. Dette gjelder blant annet endret reguleringsmetode for løpende pensjoner i 2021 og størrelsen på frigjorte premiereserver.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet anslår en vekst i kommunesektorens samlede pensjonskostnader i størrelsesorden 600 mill. kr i 2022, utover anslått lønnsvekst. Anslaget er beheftet med betydelig usikkerhet. Det er lagt til grunn at forslaget i proposisjonen også følges opp i de tariffbestemte ordningene i kommunesektoren. Endret reguleringsmetode i 2021 gir økte pensjonspremier for kommunesektoren i 2021. Dette vil isolert sett bidra til en vekst i de samlede pensjonskostnadene for 2022.

Særskilte satsninger og endringer fra 2022

Ny oppgave- og ansvarsdeling i barnevernet – avvikling av forsøk

Som følge av at forsøket med ny oppgave- og ansvarsdeling i barnevernet avsluttes når barnevernsreformen trer i kraft fra 2022, tilbakeføres 40 mill. kr fra rammetilskuddet til kommunene til Barne- og familiedepartementets budsjett.

Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 3.–4. trinn – helårseffekt av endring i 2021

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2021 ble det besluttet å utvide den nasjonale ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til 3.– 4. trinn fra skoleåret 2021/2022. Rammetilskuddet til kommunene ble økt med 25 mill. kr som kompensasjon. Endringen får helårseffekt i 2022, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 35,9 mill. kr som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Kapitaltilskudd til private barnehager

Ved behandlingen av Prop. 1 S (2020–2021) for Kunnskapsdepartementet vedtok Stortinget å videreføre satsene for kapitaltilskuddet til private barnehager nominelt på samme nivå i 2021 som i 2020, i utgangspunktet for første halvår 2021. Ved behandlingen av Prop. 195 S (2020–2021) vedtok Stortinget at satsene også skulle videreføres på 2020-nivå i andre halvår 2021. Økningene i rammetilskuddet som kompenserte for den midlertidige videreføringen av kapitaltilskuddet i 2021, korrigeres ut i 2022. Rammetilskuddet reduseres derfor med 265,7 mill. kr.

Pensjon i private barnehager – redusert tilskudd og skjermingsordning

Kunnskapsdepartementet foreslår å redusere pensjonspåslaget til private barnehager fra dagens nivå på 13 % til 11 % fra 1. januar 2022. For å gi barnehager med mindre økonomisk handlingsrom noe bedre tid til å tilpasse seg inntektsbortfallet opprettes en ny overgangsordning for enkeltstående barnehager. Samlet sett innebærer dette at kommunene får lavere utgifter til private barnehager. Rammetilskuddet reduseres derfor med 206,9 mill. kr.

Økonomisk tilsyn med private barnehager

Ansvar for å føre økonomisk tilsyn med private barnehager skal etter planen overføres fra kommunene til det nyopprettede nasjonale tilsynet i Utdanningsdirektoratet fra 1. januar 2022. Det foreslås derfor å overføre 5 mill. kr fra rammetilskuddet til kommunene til Kunnskapsdepartementets budsjett.

En ekstra skoletime naturfag i grunnskolen

Det innføres en ekstra time naturfag i grunnskolen fra skoleåret 2022/2023. Kommunesektoren kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet på 99,8 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Basistilskudd til fastleger – helårseffekt av endring i 2021

I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2021 ble rammetilskuddet til kommunene økt med 75 mill. kr som kompensasjon for en økning av basistilskuddet til fastleger under knekkpunktet fra 1. juli 2021. Som kompensasjon for helårseffekten økes rammetilskuddet med ytterligere 77,1 mill. kr i 2022. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Basistilskudd til fastleger – økning i 2022

Det foreslås at basistilskuddet til fastleger økes ytterligere i 2022. Som kompensasjon økes rammetilskuddet med 51 mill. kr som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse. Se nærmere omtale i Prop. 1 S (2021–2022) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Forvaltning og drift av nasjonale e-helseløsninger

Helse- og omsorgsdepartementet sendte i juli 2021 ut et forslag om endringer i pasientjournalloven mv. på høring. Forslaget legger det rettslige grunnlaget for målet "Én innbygger – én journal". Forslaget innebærer blant annet en plikt for kommuner til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av helsenettet, inkludert grunndata og helselD, og kjernejournal, e-resept og hels norge.no. Kommunene kompenseres for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men må bidra til å dekke kostnadsveksten fra 2021 til 2022. Kommunenes betaling for medlemsavgiften til helsenettet kompenseres fullt ut i 2022. Som følge av dette økes rammetilskuddet med 322,2 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Økte sosialhjelpsutgifter som følge av redusert dagsats for tiltakspenger – kompensasjon

Det foreslås å innføre en felles dagsats for tiltakspenger tilsvarende minste sats for dagpenger fra 1. januar 2022. Det legges til grunn at tiltakspengemottakere som allerede mottar supplerende sosialhjelp, vil motta mer sosialhjelp når tiltakspengene reduseres. Som kompensasjon for dette økes rammetilskuddet med 69 mill. kr som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Rusreformen

Ved Stortingets behandling av Prop. 92 L (2020– 2021) Endringer i helse- og omsorgstjenesteloven og straffeloven m.m. (rusreform – opphevelse av straffansvar m.m.) ble det vedtatt å opprette rådgivende enheter i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Enheter skal møte personer når oppmøte for enheten er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon, herunder gjennomføre ruskontroll etter straffeloven § 37 første ledd bokstav d, dersom det er satt som vilkår. Kommunene kompenseres for etablering av enhetene gjennom en økning i rammetilskuddet på 100 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Barnekoordinator

Som en del av Likeverdsreformen blir det innført en lovfestet rett til barnekoordinator. Helårvirkningen for kommunene er anslått til 180 mill. kr, tilsvarende om lag 280 koordinatorstillinger. Det legges opp til ikrafttredelse fra 1. august 2022. I 2022 kompenseres kommunene gjennom en økning i rammetilskuddet på 100 mill. kr. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

10 Befolkningsutvikling

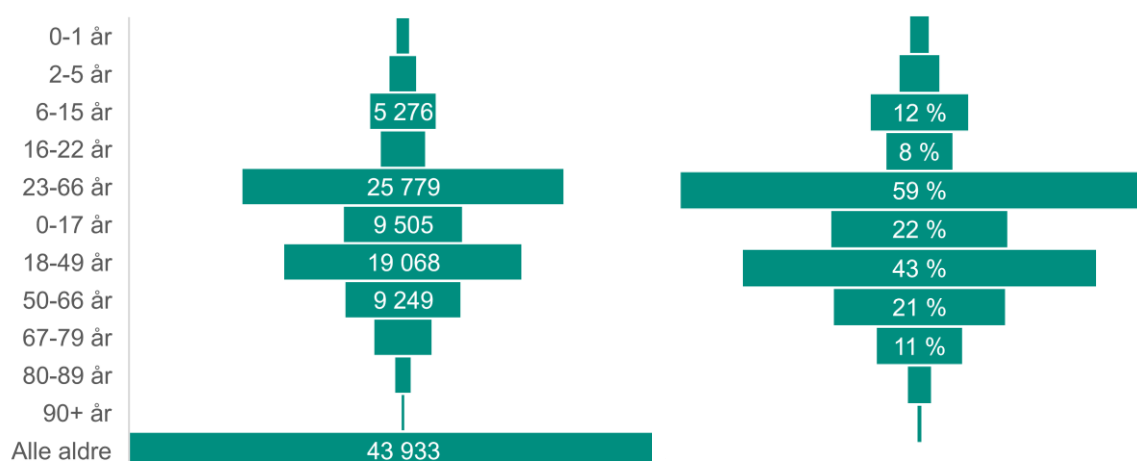


	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
0-1 år	938	971	1 012	1 023	1 049	1 100	1 134	1 166	1 184	1 195	1 203
2-5 år	1 925	2 025	2 086	2 160	2 232	2 303	2 357	2 406	2 439	2 477	2 518
6-15 år	5 015	5 098	5 171	5 276	5 388	5 506	5 666	5 842	5 939	6 052	6 193
16-22 år	3 408	3 471	3 567	3 584	3 623	3 747	3 813	3 843	3 891	3 911	3 938
23-66 år	23 387	24 267	25 028	25 779	26 514	27 414	28 181	28 869	29 336	29 731	30 198
0-17 år	8 864	9 126	9 313	9 505	9 746	10 039	10 292	10 514	10 717	10 908	11 069
18-49 år	17 432	17 982	18 612	19 068	19 545	20 309	20 927	21 459	21 764	21 987	22 322
50-66 år	8 377	8 724	8 939	9 249	9 515	9 722	9 932	10 153	10 308	10 471	10 659
67-79 år	4 117	4 234	4 444	4 620	4 772	4 936	5 048	5 178	5 223	5 294	5 394
80-89 år	1 110	1 189	1 233	1 270	1 334	1 434	1 564	1 738	1 911	2 061	2 183
90+ år	205	205	199	221	247	259	266	254	273	294	325
Alle aldre	40 106	41 460	42 740	43 933	45 159	46 699	48 029	49 296	50 196	51 015	51 952
Vekst i %		3,4 %	3,1 %	2,8 %	2,8 %	3,4 %	2,8 %	2,6 %	1,8 %	1,6 %	1,8 %

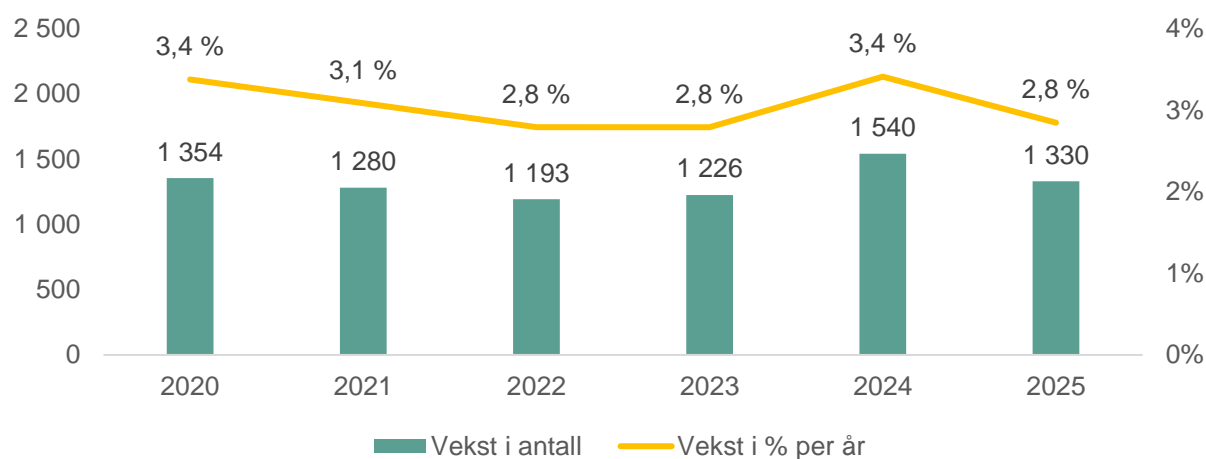
Befolkningsprognose og boligbygging

Tabellen over viser faktisk befolkningstall per 1. januar for årene 2019, 2020 og 2021. For påfølgende år er befolkningstallene prognostisert. Det forventes en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 2,9 % de neste 5 årene. Deretter vil den avta til rundt 1,8 % mot 2030, dog med en viss usikkerhet. Veksten frem mot 2025 er rimelig sikker da den følger av allerede igangsatt boligbygging.

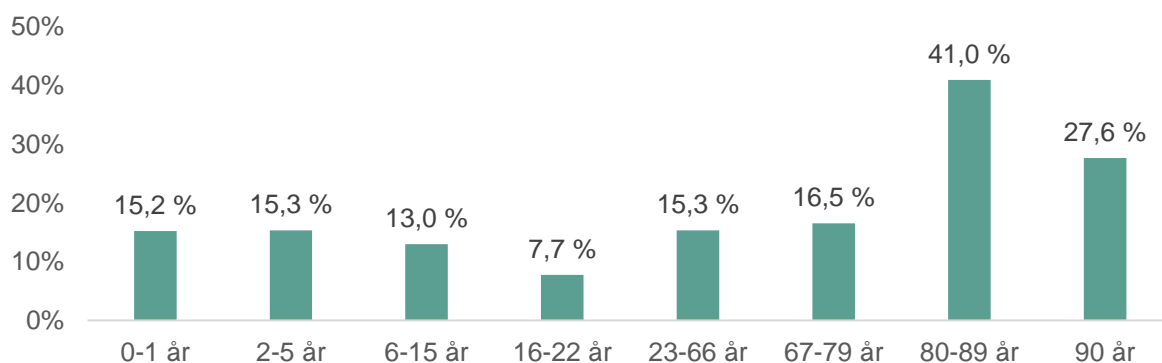
Befolkningen i Lørenskog vil i 2022 være fordelt på alder omtrent slik:



Årlig vekst i antall og %



Prosentuell endring i ulike alderskategorier i perioden 2021-2025



Den største prosentuelle endringen er blant eldre over 80 år. Disse utgjør en relativt liten gruppe, men har ofte stort behov for kommunale tjenester, særlig innen helse og omsorg.

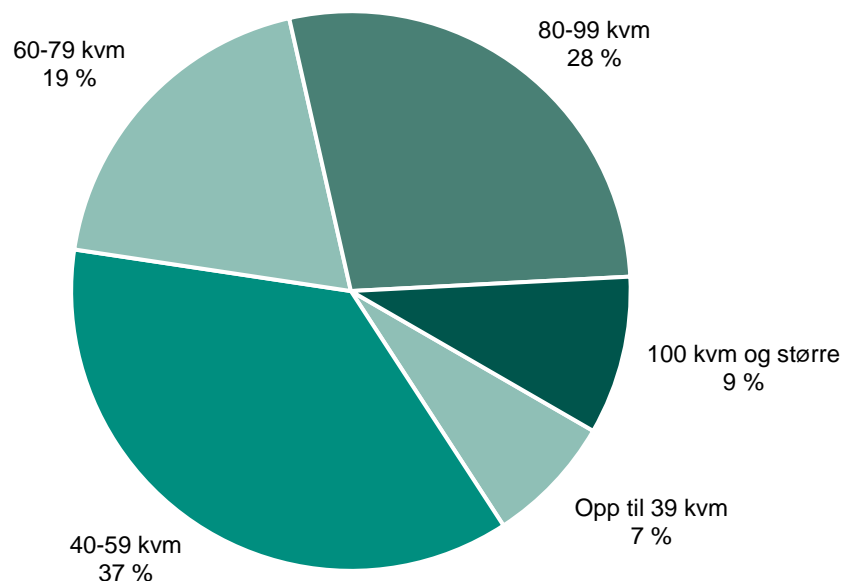
Det er en tydelig tendens at eldrebefolkningen blir relativt større blant de eldste eldre, noe som forsterker behovet for kommunale tjenester.

Aldersgruppen mellom 0 og 6 år øker relativt mye. Dette vil utfordre kommunen innenfor helsesykepleier- og jordmortjenesten, og ikke minst barnehage. Veksten vil i slutten av planperioden forplante seg videre inn i gruppen skolebarn.

Boligbygging

Ved inngangen til 2021 var det registrert ca. 18 500 boliger i kommunen. Av disse er 54 % i enebolig eller småhus (rekkehus, to- og firemannsbolig).

I økonomiplanperioden er det lagt til rette for bygging av ca. 750 boliger per år. Omtrent halvparten av disse boligene er allerede igangsatt eller gitt rammetillatelse. De påfølgende årene forventes et noe lavere antall boliger per år. De siste 10 årene er det tatt i bruk ca. 3 500 nye blokkleiligheter. Leilighetsstørrelsen fordeler seg slik:

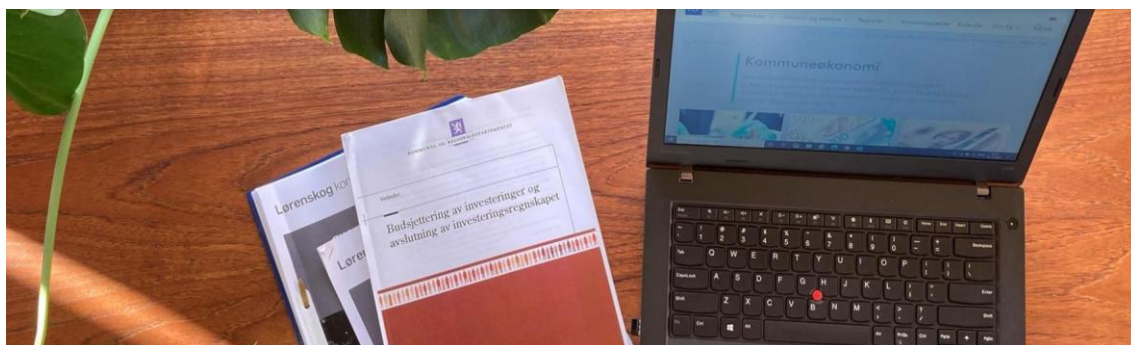


Fram mot 2026 ferdigstilles det en rekke boliger på Ødegården, Skårer syd, Skårer vest og langs Skårersletta. Mot slutten av perioden vil også nye boliger komme på Fjellhamar.

Kommunestyret har vedtatte retningslinjer for bokvalitet. Retningslinjene skal sikre og ivareta god bokvalitet i kommunen. Lørenskog kommune stiller krav til kvalitet og estetikk også i framtidige reguleringsplaner, slikt at det utvikles en robust boligmasse i attraktive boområder. Retningslinjene fokuserer på hvordan man skaper bokvalitet gjennom våre fysiske omgivelser, og er ment som et hjelpemiddel for utbyggere, innbyggere og kommunale myndigheter.

2/3 av husholdningene består av en eller to personer. Variasjon i boligstørrelse og -sammensetning er derfor viktig for å utvikle varierte og mangfoldige bomiljøer med størst mulig stabilitet. Variasjon i boligtilbudet gir også innbyggerne mulighet for en boligkarriere i eget nærmiljø.

11 Hovedtallene i økonomiplanen

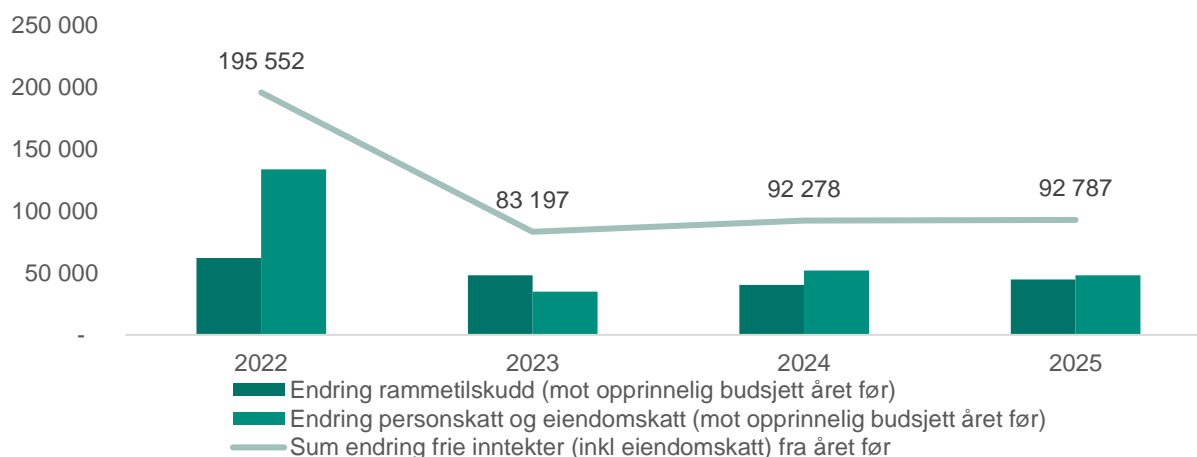


Sentrale inntekter

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Tall i 1000</i>					
Inntekts- og formuesskatt	-1 469 504	-1 600 000	-1 632 000	-1 681 000	-1 729 000
Rammetilskudd	-908 198	-970 254	-1 018 451	-1 058 729	-1 103 516
Eiendomsskatt, annen eiendom	-78 000	-81 000	-84 000	-87 000	-87 000
Integreringstilskudd	-27 600	-20 100	-20 000	-20 000	-20 000
Kompensasjons- og investeringstilskudd fra Husbanken	-3 500	-3 140	-3 113	-2 995	-2 978
Sum sentrale inntekter	-2 486 802	-2 674 494	-2 757 564	-2 849 724	-2 942 494

Kommunens sentrale inntekter består av inntekts- og formuesskatt (personskatt), rammetilskudd fra staten, eiendomsskatt fra verker og bruk, integreringstilskudd og kompensasjonstilskudd fra Husbanken. Inntektene kan fritt disponeres uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

Grafen under viser endringen av rammetilskudd, personskatt og eiendomsskatt i økonomiplanperioden, alle endringer sett opp mot året før:



Det er i beregningene forutsatt en befolkningsvekst i henhold til de kommunens nye befolkningsprognoser, se eget kapittel. Endringer i skatteinntekter er omtalt lenger ned.

Inntekts- og formuesskatt, samt rammetilskudd

	Regnskap 2020	Anslag 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Tall i 1000</i>						
Innbyggertilskudd	1 025 664	1 042 478	1 140 519	1 174 520	1 217 002	1 256 569
Utgiftsutjevning	-158 521	-172 233	-178 032	-170 956	-165 783	-160 992
INGAR – inntektsgarantiordningen	-2 203	-1 590	-2 105	-1 796	-1 620	-1 432
Saker med særskilt fordeling	27 095	19 870	12 177	12 177	8 120	8 120
Veksttilskudd	46 554	53 928	52 999	53 717	51 695	53 399
Koronapandemi tilleggsbevilgninger over rammetilskuddet	44 855	53 856	0	0	0	0
Stortinget ulike salderinger og nyrevideringer	5 201	4 656	0	0	0	0
Sum rammetilskudd før inntektsutjevning	988 645	1 000 964	1 025 557	1 067 662	1 109 414	1 155 663
Netto inntektsutjevning (trekk)	-32 849	-37 318	-55 303	-49 211	-50 685	-52 147
Skatt på formue og inntekt	1 334 722	1 527 330	1 600 000	1 632 000	1 680 884	1 729 368
Sum skatt og rammetilskudd	2 290 518	2 491 000	2 570 300	2 650 500	2 739 600	2 832 900

For beregning av kommunens rammetilskudd og skatteinntekter i økonomiplanperioden er Lørenskogs egen befolkningsprognose lagt til grunn. Befolkningsveksten i landet er basert på SSB sin prognose for medium befolkningsvekst i landet (MMMM-alternativet).

Innbyggertilskudd

Innbyggertilskuddet blir først fordelt med et likt beløp per innbygger. Dette beløpet er 26 133 kr i 2022. For Lørenskog kommune utgjør dette 1,140 mill.kr.

Utgiftsutjevning (trekk i innbyggertilskuddet)

Kommunens utgiftsbehov er beregnet ved flere ulike indekser. Blant annet er kommunens demografiske befolkningssammensetning, geografi, andel uføre, aleneboende eller andel med psykisk utviklingshemming viktige parametere i beregningen. Beregningen estimerer kommunens utgiftsbehov sett opp mot landssnittet. Lørenskogs utgiftsbehov er beregnet å være 93 % av landssnittet. Dette innebærer at Lørenskog anses som en relativt lett-drevet kommune. Dette er grunnen til kommunen trekkes 178 mill. kr i 2022.

Inntektsgarantiordningen (INGAR)

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kr under veksten på landsbasis, målt i kr per innbygger.

Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2022 er trekket på 48 kr per innbygger.

Saker med særskilt fordeling

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis en særskilt fordeling. I 2022 mottar Lørenskog 8,12 mill. kr for satsning på helsestasjon/skolehelsetjeneste (satsningen har gått over flere år), og 4,06 mill. kr som kompensasjon for barnevernreformen. Barnevernreformen kompenseres delvis ved direkte tilskudd i rammetilskuddet, og delvis ved endringer i delkostnadsnøkkel for barnevern.

Veksttilskudd

Veksttilskuddet tildeles kommuner som gjennom den siste treårsperioden har hatt en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 1,4 % eller mer. I tillegg må kommunene ha skatteinntekter under 140 % av landsgjennomsnittet for de siste tre år.

Veksttilskuddet tildeles i 2022 som et fast beløp på 62 252 kr per nye innbygger ut over vekstgrensen.

Lørenskog kommune har de siste tre årene hatt skatteinntekter på 104,4 % av landsgjennomsnittet og en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 3,4 %.

Lørenskog kommune får 53 mill. kr i veksttilskudd i 2022.

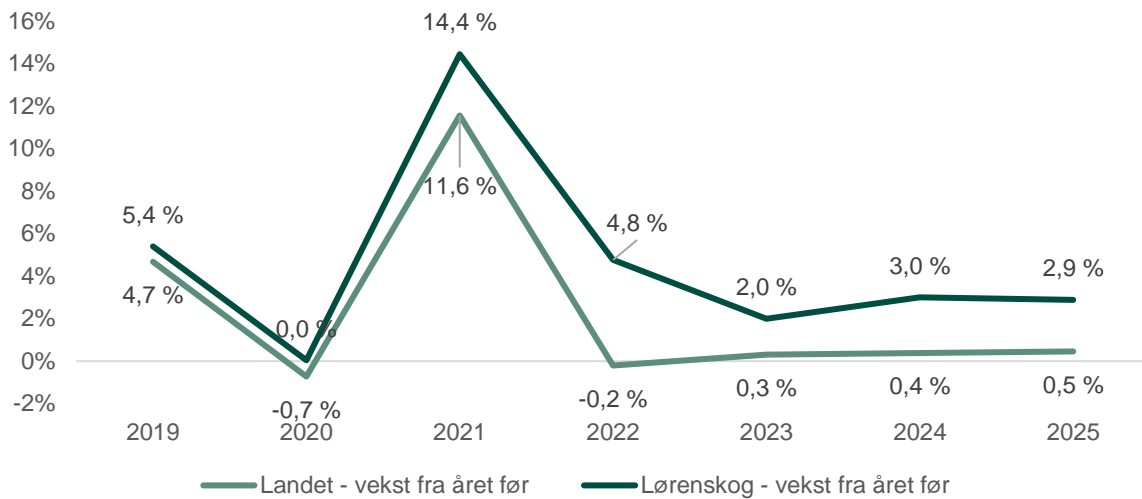
Veksttilskuddet representerer ikke stabile påregnelige inntekter for kommunen. Dersom befolkningsveksten faller, vil også tilskuddet reduseres.

Skatteinntekter og inntektsutjevning

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

Det er store forskjeller i skatteinntektene mellom kommunene. Gjennom en egen inntektsutjevning utjevnes delvis disse forskjellene, ved at skatteinntektene blir omfordelt fra kommuner med lave skatteinntekter per innbygger til kommuner med høye skatteinntekter.

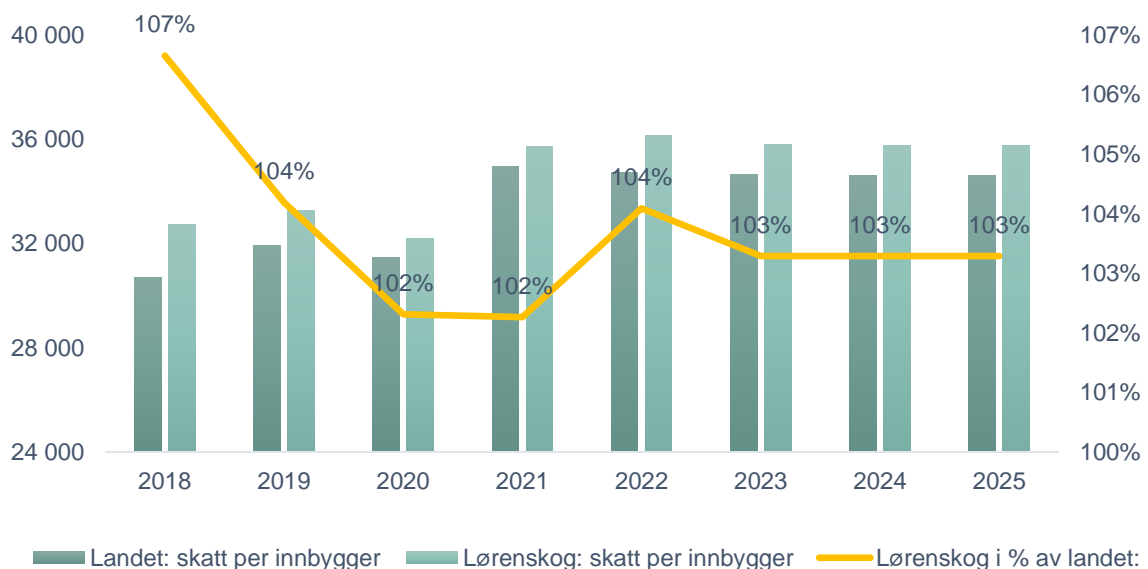
Den kommunale skattøren foreslås i statsbudsjettet nedjustert med 1,2 % - poeng til 10,95 %. Dette gir isolert sett reduserte inntekter til kommunene. Det forventes imidlertid god sysselsettingsvekst i 2022 (1,4 %) samtidig som forventede utbytteinntekter er oppjustert. Dette skal kompensere for endring i skattøret, og forslag om å justere ned den kommunale skattøren med 1,2 % -poeng til 10,95 % må ses i lys av dette.

Vekst i skatteinntektene fra år til år

I prognosen for 2021 er det lagt til grunn at skatteinntekten blir ca. 58 mill. kr høyere enn i opprinnelig budsjett. For 2022 er det lagt til grunn at skatteinntekter blir 1,6 mrd. kr. Anslaget ligger ca. 20 mill. kr høyere enn det som er lagt til grunn i regjeringens beregninger i statsbudsjettet.

Koronapandemien skaper usikker rundt anslagene for skatt i 2022. Det er ingen tvil om at pandemien i betydelig grad har påvirket skattenivået i 2020 og 2021. Lørenskog har vært blant de kommuner i landet som har vært hardest rammet av arbeidsledighet, slik at utslaget kan være større for Lørenskog enn for flere andre kommuner. Da vil muligens veksten fra nivået i 2020 være sterkere for Lørenskog enn for øvrige kommuner, siden sysselsettingen nå tar seg opp. Dette er årsak til at skatteinntektene i 2022 er lagt på et så vidt høyt nivå.

Kommunedirektøren mener at skattenivået for Lørenskog for 2022 er lagt i øvre sjikt av hva en med dagens kunnskap kan mene er realistisk.

Nivå på skatteinntekt per innbygger i Lørenskog i forhold til landet

Lørenskog har tradisjonelt vært en kommune med høyere skatteandel per innbyggere enn landet sett under ett. De siste årene er skattenivået redusert fra 107 % av landet, til 102 % i 2020 og 2021. Fra 2022 er det lagt til grunn at inntektene øker til 104 % av landssnittet, da sysselsetting og inntekter forventes å ta seg opp.

Inntektsutjevning beregnes med utgangspunkt i skatt per innbygger. Lørenskog har en ung befolkning, slik at en stor del av innbyggerne betaler lite skatt. Relativt flere barn og unge betyr generelt at skatteinntektene per innbygger blir lavere.

Eiendomsskatt

Lørenskog kommune krever inn eiendomsskatt for næring med 7 %. I 2022 er det budsjettert med en inntekt fra eiendomsskatt på 81 mill. kr, mens prognosen for 2021 er på 78 mill. kr. Produksjonsutstyr og -installasjoner er fritatt for eiendomsskatt f.o.m. 2019.

Det økte innteksanslaget i 2022 og senere år baserer seg på at flere nye byggeprosjekter ferdigstilles, og at disse vil gi økte inntekter til kommunen.

Integreringstilskudd

Det statlige integreringstilskuddet utbetales for hver flyktning som er bosatt etter avtale med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), og det utbetales over en 5-årsperiode. Tilskuddet er ment å dekke kommunenes gjennomsnittlige utgifter til et planmessig og aktivt bosettings- og kvalifiseringsarbeid som skal bidra til økonomisk selvstendighet.

Det er flere på flukt enn noen gang, men svært få personer kommer seg til Norge for å søke asyl på grunn av stengte grenser i Europa. Gitt at grensekontrollen holder seg i Europa og Tyrkia, vil kvoten på 3 000 overføringsflyktninger i stor grad påvirke bosettingsbehovet i planperioden.

Det legges til grunn en førstegangsbosetting på omtrent 20 personer per år i planperioden, og et estimat for planperioden er et årlig integreringstilskudd på 20 mill. kr.

Kompensasjons- og investeringstilskudd fra Husbanken

Husbanken forvalter en rekke tilskuddsordninger rettet mot kommunene. For tiden finnes ikke nye rentekompensasjonsordninger som kommunen kan søke på, slik at tilskuddet som budsjetteres er bevilgninger kommunen har fått fra tidligere kompensasjonsordninger.

Lørenskog får rentekompensasjonstilskudd knyttet til investeringer kommunen har hatt i skoler, omsorgsbygg og sykehjem. Tilskuddet er knyttet opp til nedbetalingstakt for bygget, og tilskuddet blir lavere over tid. Samtidig har rentene vært lave over tid nå, noe som og påvirker tilskuddets størrelse.

Tall i 1000	Regnskap 2020	Prognose 2021	2022	2023	2024	2025
Omsorgsboliger og sykehjem	3 351	3 019	2 985	2 979	2 973	2 966
Skoler	969	235	156	135	123	112
Totalt	4 321	3 254	3 142	3 114	3 096	3 078

Sentrale utgifter

Reservert bevilgning lønnsoppgjør

Tall i 1000	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Reservert bevilgning lønnsoppgjør	55 000	37 710	49 966	51 967	54 967
Reservert for senere fordeling	0	0	0	0	0
Sum sentrale utgifter	55 000	37 710	49 966	51 967	54 967

Kommunedirektøren foreslår, som tidligere år, å avsette midler til inndekning av kostnader som følger av de sentrale og lokale lønnsoppgjørene.

Det foreslås avsatt 37,7 mill. kr for dekning av lønnsoppgjør i 2022. I statsbudsjettet fremgår det at regjeringen legger til grunn en lønnsvekst på 3,2 % i 2022.

Kommunedirektøren vil komme tilbake til kommunestyret med nærmere vurdering rundt lønnsveksten, og dekning av kostnadene.

Fra 2023 er lønnsreserven nærmere 50 mill. kr, og det er lagt inn økning ut over dette på 2-3 mill. kr hvert år i perioden 2023-2025 for å ta høyde for vekst i kommunens organisasjon.

Kommunedirektøren foreslår for øvrig, jf. innstillingen, at kommunestyret delegerer myndighet til å fordele beregnede effekter av de fremforhandlede lønnsoppgjør på sektorene gjennom året. En slik delegering strider ikke mot kommunelovens delegeringssperre når midlene brukes til samme formål som de opprinnelig er bevilget til.

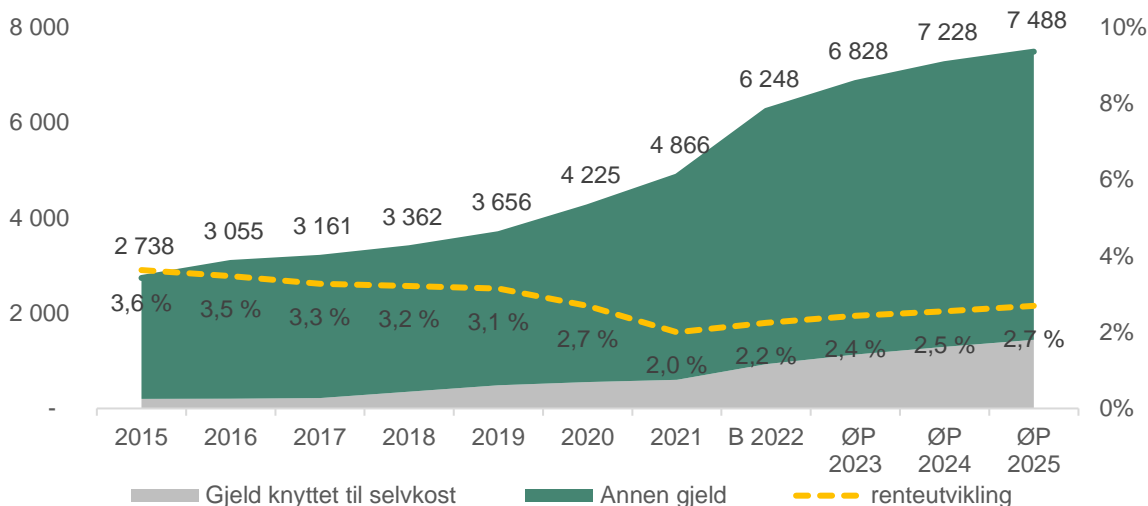
Finansinntekter og -utgifter

Tall i 1000	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Renteinntekter	-9 520	-8 750	-11 200	-12 600	-14 700
Renteinntekter – startlån	-6 500	-6 800	-7 100	-7 100	-7 100
Renteutgifter	106 370	126 300	160 300	180 300	199 300
Renteutgifter – byggelånsrenter investeringsbudsjettet	-13 000	-15 000	-15 000	-5 000	0
Renteutgifter startlån	6 700	7 000	7 300	7 300	7 300
Avdrag på lån	162 750	190 000	219 000	245 000	258 000
Netto finansinntekter/finansutgifter	246 800	292 750	353 300	407 900	442 800
Finansutgifter i tjenesteområdene	-250	-250	-250	-250	-250
Totale finansutgifter	246 550	292 500	353 050	407 650	442 550
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0

Låneopptak og gjeldsutvikling

Låneopptak til finansiering av investeringer i perioden 2022-2025 budsjetteres til ca. 3,5 mrd. kr. Dette forutsetter en egenfinansiering ved bruk av fond på 50 mill. kr i 2022 og 15 mill. kr i 2025.

I samme periode betales det 0,9 mrd. kr i avdrag. Netto gjeldsøkning blir 2,6 mrd. kr. Gjelden vil ved utgangen av økonomiplanperioden være ca. 7,5 mrd. kr.



Renter i planperioden

Styrringsrenten økte fra 0 % til 0,25 % på Norges Banks rentemøte i september. Bakgrunnen for hevingen er at norsk økonomi delvis har hentet seg inn igjen etter det kraftige fallet siden pandemien startet vinteren 2020. Økonomien er tilbake til veksten før pandemien og arbeidsledigheten har falt kraftig. Fremover ser Norges Bank for seg at styringsrenten mot slutten av 2024 vil ligge på ca. 1,68 %.

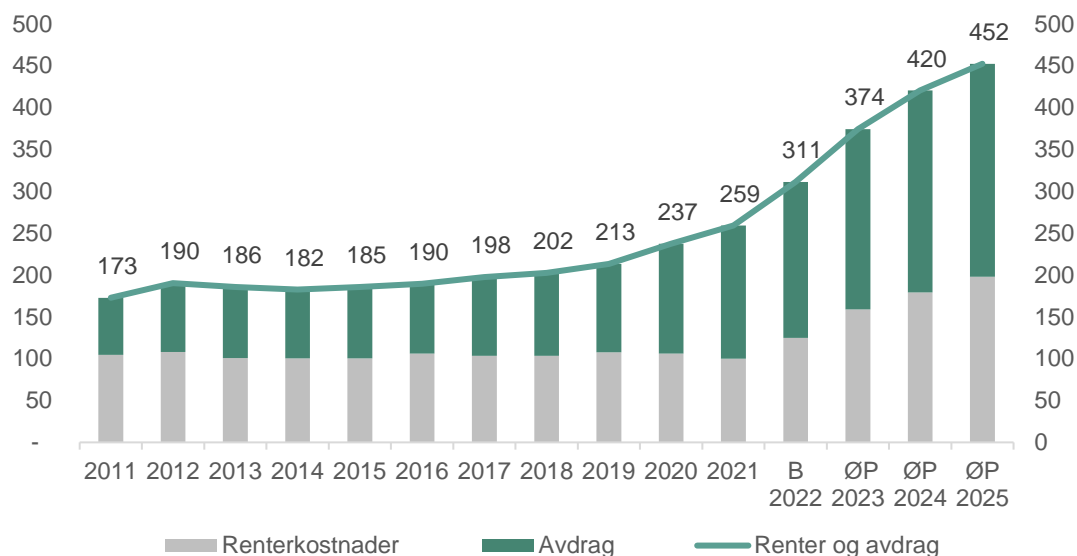
Kommunalbanken legger årlig frem budsjettrente basert på disse forventningene:

i %	2022	2023	2024	2025
KBN budsjettrente ordinære lån	1,81	2,35	2,6	2,65
Norges banks anslag – 3 mnd. NIBOR	1,21	1,75	2,0	2,05

Kommunalbanken vurderer at renten endrer seg fra ca. 1,81 % til 2,65 % i 2025 på et ordinært flytende lån. Renten som er lagt til grunn i beregningene er kommunens reelle rente på gjeld og plasseringer per september 2021, samt renteendring i tråd med forventningene over, hensyntatt at fastrente på gjeldsporteføljen er minst 50 % gjennom hele økonomiplanperioden.

Opplåningen i 2021 forutsettes å bli ca. 800 mill. kr. Fastrenteandelen forutsettes å ligge på minimum 50 %. Det legges opp til at det tas opp lån med både fast- og flytende rente ved nye låneopptak. Dette gjøres for å opprettholde en rimelig fastrenteandel i økonomiplanperioden, som kan gi noe høyere rentekostnader, men gir forutsigbare rentekostnader.

Som en følge av låneopptakene i økonomiplanperioden, øker kommunens rentekostnader fra 100 mill. kr i 2021 til 198 mill. kr i 2025 og avdragene øker fra 159 mill. kr til 254 mill. kr.



Det legges til grunn at kommunen har god likviditet i planperioden og at det meste av kommunens kortsiktige likvide midler plasseres i bank eller pengemarkedsfond med lav risiko.

Renteutgifter fra investering- kapitalkostnader ("byggelånsrenter")

Renteutgifter som belaster kommunens investeringsbudsjett fases gradvis ut til null ved slutten av økonomiplanperioden. Ordningen legger til grunn at investeringsprosjektet betaler for den likviditetsbelastning den medfører. Dette bidrar delvis til å styrke driftsbudsjettet den perioden investeringen pågår. På grunn av at dette skaper svingninger i driftsbudsjettet avhengig av investeringenes omfang, søkes ordningen avvirket i slutten av planperioden.

Netto driftsresultat

	Oppr. budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
<i>Tall i 1000</i>					
Sum driftsinntekter	-3 290 048	-3 538 708	-3 662 116	-3 783 111	-3 898 630
Sum driftsutgifter	3 158 551	3 488 514	3 620 689	3 717 178	3 767 844
Netto finansutgifter	246 550	292 500	353 050	407 650	442 550
Motpost avskrivninger	-130 327	-252 000	-291 000	-326 000	-344 000
Netto driftsresultat	-15 274	-9 694	20 622	15 716	-32 237
Netto driftsresultat i % av driftsinntekter	0,5 %	0,3 %	-0,6 %	-0,4 %	0,8 %

Netto driftsresultat viser kommunens evne til egenfinansiering av investeringer og mulighet for å avsette midler til senere bruk.

For 2022 har kommunen et positivt budsjettert netto driftsresultat på 9,7 mill. kr. For 2023 og 2024 er det budsjettert med et negativt netto driftsresultat på hhv. 20,6 mill. kr og 15,7 mill. kr. Dette betyr at kommunenes utgifter er høyere enn driftsinntektene disse to årene, og innebærer at kommunen må finansiere driften ved bruk av disposisjonsfond. I 2025 er det budsjettert med et positivt netto driftsresultat på 32,2 mill.kr.

Generell anbefaling er at kommunen har et tilstrekkelig netto driftsresultat, på 1,75 % -3 % eller mer. Lørenskog har budsjettert med netto driftsresultat i 2022 på 0,3 %. Det vises til kommunens handlingsregel 1 om overskudd i kapittel 8.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000	Oppr. Budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-10 804	-40 022	-17 227	-13 347	17 606
Overført til investering	30 700	53 000	3 000	3 000	18 000
Netto avsetninger	19 896	12 978	-14 227	-10 347	35 606
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	-4 622	-3 283	-6 394	-5 369	-3 369
Totale avsetninger	15 274	9 695	-20 622	-15 716	32 237

Kommunedirektøren foreslår å bruke vel 40 mill. kr av kommunens disposisjonsfond i 2022. Dette, samt ca. 13 mill. kr av ikke disponert netto driftsresultat, foreslås overført til finansiering av investeringsregnskapet.

I 2023 og 2024 vil det – gitt øvrige forutsetninger i kommunedirektørens budsjettforslag - være behov for å disponere ytterligere 30,5 mill. kr av disposisjonsfondet. Av disse vil 3 mill. kr årlig overføres investeringsregnskapet for egenfinansiering av egenkapitaltilskudd til pensjonskassene. Øvrig vil finansiere kommunens drift.

I 2025 vil det kunne være rom for å overføre 18 mill. kr til investeringsbudsjettet. Samtidig kan 17,6 mill. kr tillegges disposisjonsfondet.

Netto avsetninger i tjenesteområdene viser netto bruk eller avsetning til bundne driftsfond innen selvkostområdene vann, avløp og renovasjon.

For Samarbeidsrådet for Nedre Romerike (SNR) er nivået for bruk av bundne fond foreløpig videreført i perioden, her vil det komme egne vedtak om bruk av midlene i løpet av 2022.

I økonomiplanperioden er det budsjettert med bruk av fond slik:

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Feiing og tilsyn pipe	-285	-25	0	0
Renovasjon	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Samarbeidsrådet Nedre Romerike	-1 369	-1 369	-1 369	-1 369
Vann	-628	-4 000	-3 000	-1 000
Sum bruk av bundne fond	-3 283	-6 394	-5 369	-3 369

Det vises til eget vedlagt dokument om gebyrfinansierte tjenester.

12 Investeringer i økonomiplanen



Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Investeringer i varige driftsmidler	1 995 017	1 189 863	589 825	638 750
Tilskudd til andres investeringer	1 731	1 731	1 731	1 731
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 304	2 304	2 304	2 304
Sum finansierungsbehov	1 999 052	1 193 897	593 860	642 785
Kompensasjon for merverdiavgift	-266 813	-136 824	-51 175	-69 776
Tilskudd fra andre	-28 419	-192 381	-1 731	-52 931
Salg av varige driftsmidler	0	-38 000	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0
Bruk av lån	-1 650 821	-823 693	-537 955	-502 079
Videreutlån	72 000	74 000	76 000	78 000
Bruk av lån til videreutlån	-72 000	-74 000	-76 000	-78 000
Avdrag på lån til videreutlån	41 000	42 000	43 000	44 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-41 000	-42 000	-43 000	-44 000
Overføring fra drift	-53 000	-3 000	-3 000	-18 000
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-1 999 052	-1 193 897	-593 860	-642 785
Udekket finansiering	0	0	0	0

Investeringer i varige driftsmidler

Kommunedirektøren foreslår at det investeres for 4,4 mrd. kr i økonomiplanperioden. Av dette er ca. 831 mill. kr VAR-prosjekter (vann, avløp og renovasjon). Det foreslåtte

investeringsbudsjettet ligger noe under nivået som i vedtatt økonomiplan 2021-2024. De enkelte investeringsprosjekter er beskrevet senere i dette kapittelet.

Egenkapitaltilskudd KLP

Kommunen betaler årlig egenkapitaltilskudd til KLP for sykepleierordningen. Fra 2021 betales og egenkapitaltilskudd til Lørenskog kommunale pensjonskasse. Det er ikke anledning til å finansiere egenkapitaltilskuddet med bruk av lån.

Startlån

Startlån er et viktig virkemiddel for å bidra til at økonomisk vanskeligstilte kan skaffe seg egen bolig. Kommunen låner midler fra Husbanken for videre utlån til innbyggere som er i målgruppen og som har tilstrekkelig betalingsevne. Ofte er dette personer som ikke vil kunne finansiere bolig gjennom ordinært lån i bank. De som får startlån, tilbakebetaler lånet til kommunen, slik at lånene for kommunens del stort sett er selvfinansierte.

Boligplanen legger opp til å øke bruken av startlån som boligsosialt virkemiddel. Dette betyr blant annet å kunne tilby dette også til andre vanskeligstilte grupper.

Kommunedirektøren foreslår at det tas opp 72 mill. kr for utlån i 2022, og at utlånssummen øker med 2 mill. kr hvert år i perioden.

Finansiering av investeringene

Investeringsbudsjettet finansieres i hovedsak gjennom bruk av lån. For 2022 er det forutsatt tatt opp lån med i alt 1,65 mrd. kr, hvorav 353,1 mill. kr finansierer investeringer innen VAR (vann, renovasjon og avløp). Kommunens låneopptak over de neste 4 år anslås slik:

Låneopptak, i hele 1000	2022	2023	2024	2025	Sum
Vann, avløp og renovasjon	353 050	230 850	164 300	152 920	901 120
Øvrige investeringer	1 297 771	592 843	373 655	349 159	2 613 427
Sum	1 650 821	823 693	537 955	502 079	3 514 547

Utvikling i gjeld er omtalt i dokumentet under kapittel "Hovedtall i budsjettforslaget", og i kapittel "Handlingsregler". Nedbetaling av renter og avdrag belastes driftsbudsjettet (se kapittel "Hovedtall i budsjettforslaget").

Øvrig finansiering av investeringene er merverdiavgiftskompensasjon, inntekter fra salg av anleggsmidler, bruk av fondsmidler, tilskudd, spillemidler og utbyggingsavtaler, samt egenfinansiering i form av overføring fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet.

Investeringsbudsjettet

Det er avsatt 268,9 mill. kr til utvidelse og bygging av nye barnehager og 1,742 mrd. kr til utvidelse og bygging av nye skoler (inkludert idretts- og svømmehall) i perioden. Behovet for økt kapasitet på barnehageområdet er noe lavere enn i gjeldende økonomiplan som følge av nye prognoser på området. Oppgraderinger følger av den demografiske utviklingen i kommunen. I det foreslåtte investeringsbudsjettet er det lagt til grunn følgende vurderinger for hvilke investeringer som anbefales prioritert:

1. Alle prosjekter som er igangsatt og som er bundet opp av inngåtte avtaler og som følger av konkrete lovpålegg prioriteres.

2. Selvkost-prosjekter innen vann, avløp, renovasjon, feiing osv. Disse prosjektene dekkes ved brukerbetaling og fondsmidler.
3. Prosjekter som har behov for konseptvalgutredninger/utarbeidelse av nye/endrede forprosjekt for å fastslå endelig kostnad både hva angår selve investeringen og drift. Her er det tatt utgangspunkt i foreløpige nye vurderinger vedrørende antatt framdrift, og det presiseres at de angitte investeringsanslag de enkelte år er usikre ettersom total investeringskostnad ikke er ferdigberegnet.

For nye prosjekter avsettes det midler til konseptvalgutredninger i driftsbudsjettet, og for allerede vedtatte prosjekter finansieres utredningene i hovedsak over investeringsbudsjettet.

Investeringene fordelt på type investeringsprosjekter

Investeringsbudsjettet er fordelt på områdene Bygg, Vei, Var og Programområder. I økonomiplanperioden er prosjektene fordelt slik:

Tall i hele 1000	2022	2023	2024	2025	Sum
Programområder	215 069	231 650	106 800	84 600	638 119
V-prosjekt bygg	1 200 198	578 413	266 025	398 330	2 442 966
V-prosjekt vann og avløp	334 000	223 000	137 000	136 820	830 820
V-prosjekt vei	245 750	156 800	80 000	19 000	501 550
Totalsum	1 995 017	1 189 863	589 825	638 750	4 413 455

Under programområdene foreslås det avsatt årlige bevilgninger til rehabiliteringer/utbedringer, oppgraderinger, kjøp av boliger, veiprosjekter, IKT, VAR-prosjekter med mer. Prioritering av investeringsprosjekter innenfor de forskjellige programområdene vurderes innenfor tildelte rammer det enkelte år. De største investeringene er innenfor kjøp av eiendom og bolig.

Den største investeringen for bygg i økonomiplanperioden, er Fjellhamar skole inkludert idretts- og svømmehall. Her er det i økonomiplanperioden budsjettet 924,6 mill. kr. I tillegg utgjør de planlagte utvidelsene av hhv Benterud og Åsen skoler til sammen i overkant av 750 mill. kr i perioden.

Av veiprosjekter planlegges investeringer for i alt 0,502 mrd. kr og det pågående prosjektet på Skårersletta utgjør 332 mill. kr av dette i 4-årsperioden. De største prosjektene som planlegges i tidligfase, er nytt snødeponi og Losbyveien gang- og sykkelvei.

Investeringer i vann og avløp er oppjustert i perioden og det er samlet budsjettet med 830,8 mill. kr for området i 2022-25. Hovedårsakene til dette er at det har vært omfangsendringer i prosjektet Skårerparken infrastruktur og VA og at samtlige prosjekter knyttet til å redusere flomfare ved Røykåsbekken er igangsatt.

En annen betydelig investering på området er Langgrunna Fjellhamarskogen som har forventet ferdigstilling i neste økonomiplanperiode. De nevnte prosjektene utgjør til sammen 615,4 mill. kr av budsjettet behov.

Risiko i investeringsprosjektene

- P50 (Basiskostnad + forventet tillegg). Prosjektets forventede sluttkostnad skal med 50% sannsynlighet være tilstrekkelig.

- P85 (Forventet sluttkostnad + usikkerhetsavsetning). Prosjektet vil med 85% sannsynlighet bli gjennomført innenfor den foreslåtte rammen.

Prosjektene i kommunens investeringsportefølje er vedtatt med P50-verdi. De *budsjetterte* prosjektkostnadene i økonomiplaninnspillet vil følgelig kunne være lavere enn vedtatt ramme for prosjekter i gjennomføringsfasen.

I tidligere økonomiplaner har investeringsporteføljen vært budsjettert med P85-verdi. Det er en ikke ubetydelig risiko for overskridelser når prosjektene er budsjettert med P50-verdi, og det ikke er usikkerhetsavsetning.

Faser og kostnadsanslag/-ramme i et investeringsprosjekt

- BP0 – tidligfase: ramme ved BP0 er et kostnadsanslag for arbeidet frem til planlegging (BP1) eller et høyst usikkert kostnadsanslag for prosjektet totalt.
- BP1 – planlegging: ramme ved BP1 angir et kostnadsanslag for prosjektet totalt. Løsning er valgt, men prosjektet er under planlegging og endelig kostnadskalkyle er ikke ferdig utarbeidet.
- BP2 – gjennomføring: et prosjekt i gjennomføring (BP2) har en vedtatt kostnadsramme.

Prosjekter som er foreslått skjøvet ut i tid

Lørenskog kommune har tidligere lagt til grunn at det er behov for å bygge én ny barnehage årlig for å møte behovet for tilstrekkelig barnehagekapasitet. Nye prognoser fra 2021, samt erfaringer inneværende år, tilsier at behovet kan være lavere enn lagt til grunn i forrige økonomiplanperiode.

Av denne grunn mener kommunedirektøren det vil være naturlig å skyve noen prosjekter ut i tid:

- Garchinggata barnehage – ferdigstillelse forskyves fra 2023 til 2026

Tomten som Garchinggata barnehage skal oppføres på, er under regulering. Det vil være mulig – dersom behovet for barnehageplasser skulle vise seg å være større enn det som nå antas – å iverksette utbygging av barnehagen på relativt kort varsel.

Øvrige prosjekter som foreslås utsatt:

- Ole Reistadsvei – forskyves fra 2022 til 2026
- Ikke utredet, men tidligere antatt behov for ny barnehage i 2025 – forskyves til 2027
- Åsen skole – ferdigstillelse forskyves fra 2025 til 2026
- Rehabilitering av eksisterende Lørenskoghall – forskyves fra 2025 til 2027
- Fjellhamar stadion og klubbhus – forskyves fra 2024 til 2026

Investeringsprosjektene

V-prosjekt vann og avløp

Tall i 1000	Godkj. vedtak	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
BP0 - tidlig fase							
BP0 – VAR-investeringer			20 000	20 000	9 000	11 500	60 500
Sum BP0 - tidlig fase	0		20 000	20 000	9 000	11 500	60 500
BP1 - forprosjektfase							
Ahus - forsterking av vannforsyning	4 568		13 500	0	0	0	13 500
Langgrunna Fjellhamarskogen	9 008		20 000	40 000	60 000	59 992	179 992
Røykåsbekken gatenettet	11 034		7 000	30 000	60 000	65 328	162 328
Røykåsbekken fordrøyningsbasseng	1 280		4 600	0	0	0	4 600
Skårerparken og infrastruktur VA	27 014		155 000	99 000	1 000	0	255 000
Åmotdammen og Østbypytten	0		7 500	7 500	0	0	15 000
Sum BP1 - forprosjektfase	52 903		207 600	176 500	121 000	125 320	630 420
BP2 - gjennomføringsfase							
Grønlibekken inkl utskifting	51 500	28 220	22 200	0	0	0	22 200
Kloppaveien VA		43 500	18 600	0	0	0	18 600
Røykåsbekken boring og VA-trasé	60 000	41 981	13 500	0	0	0	13 500
Skårer syd - koordinering infrastruktur		18 541	2 000	2 000	2 000	0	6 000
VA fra Skårersletta til Metro	43 005	19 924	19 600	0	0	0	19 600
Vannledning fra Nordlimyra til Skårersletta	131 500	53 666	30 500	24 500	5 000	0	60 000
Sum BP2 - gjennomføringsfase	205 832		106 400	26 500	7 000	0	139 900
Sum	258 735		334 000	223 000	137 000	136 820	830 820

BP0 - VAR-investeringer

BP0 VAR-investeringer har basis i mål og strategier fra Hovedplan VA og vassdrag 2020-2035, med spesielt fokus på sikker vannforsyning og reduksjon av fremmedvann.

Ahus – forsterking vannforsyning

Lørenskog kommune har en gammel vannledning langsetter Hovelsrudbekken som er en del av vannforsyningen til Ahus. Ledningen skal rehabiliteres for å forsterke vannforsyningen til kommunens største sårbare abonnent. Prosjektet fikk BP1-beslutning i januar 2021.

Langgrunna Fjellhamarskogen

En høy andel av spillvannsnettet i området Fjellhamarskogen / Langgrunna er et aldrende fellessystem og består hovedsakelig av betongrør. Prosjektet legges frem for politisk behandling av BP2-beslutning i januar 2022 og forventes ferdigstilt i løpet av neste økonomiplanperiode.

Røykåsbekken gatenettet

I området rundt Røykåsbekken er det planlagt å gjennomføre tre hovedprosjekter for å redusere flomfaren i området:

- Røykåsbekken, flomreduserende tiltak – boring og VA trase
- Røykåsbekken, flomreduserende tiltak – fordrøyningsbasseng
- Røykåsbekken, flomreduserende tiltak – gatenettet

Røykåsbekken gatenettet omhandler tiltak for å redusere oversvømmelser i området rundt Visperud og har forventet ferdigstillelse i 2025. Prosjektet planlegges lagt frem for politisk behandling av BP2-beslutning i juni 2023.

Effekten av prosjektene, med reduksjon av kjelleroversvømmelser og flomfare, blir ikke realisert før alle tre prosjektene er gjennomført. Prosjektene er en viktig del av oppfølging av hovedplan for vann, avløp og vassdrag, som ble vedtatt i januar 2020.

Røykåsbekken fordrøyningsbasseng

I området rundt Røykåsbekken er det planlagt å gjennomføre tre hovedprosjekter for å redusere flomfaren i området:

- Røykåsbekken, flomreduserende tiltak – boring og VA trase
- Røykåsbekken, flomreduserende tiltak – fordrøyningsbasseng
- Røykåsbekken, flomreduserende tiltak – gatenettet

Røykåsbekken fordrøyningsbasseng er et prosjekt som skal ivareta grøntdraget bak Rasta senter. Prosjektet planlegges lagt frem for politisk behandling av BP2-beslutning i juni 2022. Prosjektet har forventet ferdigstillelse i 2022.

Skårerparken og infrastruktur VA

Skårersletta skal utvikles med attraktive møteplasser og grønne lunger som innbyr til opphold og aktivitet. For å redusere utfordringer knyttet til overvann ved store nedbørmengder, og for å unngå skader på nærliggende eiendommer og infrastruktur, må det etableres en trygg og effektiv overvannshåndtering i sentralområdet. Dette er også avgjørende for å kunne ha tilstrekkelig kapasitet for boligutviklingen i Lørenskog nye sentrum. Skårerparken er pekt ut som det eneste området langs Skårersletta som har kapasitet til å fordrøye store mengder overvann.

Prosjektet planlegges lagt frem for politisk behandling av BP2-beslutning første kvartal 2022.

Åmotdammen og Østbyputten

Østbyputten og Åmotdammen var tidligere reservevannkilder for Nedre Romerike Vannverk AS (NRV AS). Det er ikke lenger behov for disse reservevannkildene, og Lørenskog kommune har, etter vedtak i kommunestyret, overtatt eierskap. Østbyputten eies 100 % av Lørenskog, mens eierskapet til Åmotdammen deles likt mellom Rælingen og Lørenskog. Dammene fremstår som flotte naturelementer som bidrar til et aktivt friluftsliv i området, og vil være viktige kilder til slukkevann dersom det skulle oppstå en større skogbrann i Østmarka. I overtagelsen av dammene ligger en forpliktelse om å rehabilitere dammene slik at de kan benyttes til rekreasjonsformål. Åmotdammen rehabiliteres i samarbeid med Rælingen kommune, og kostnadene deles likt.

Grønlibekken inkl utskifting

Prosjektet skal åpne øvre del av Grønlibekken, som tidligere ble lagt i rør, ved Fridtjof Nansens vei på Fjellhamar og rehabilitere vann- og avløpsledninger i området. Ved å åpne bekken vil prosjektet bidra til å håndtere klimaendringene med mer og kraftigere regn, og flomfaren i området vil bli redusert. I tillegg vil det biologiske mangfoldet øke. Bekken vil også bli et fint element for nærmiljøet. Ved å rehabilitere vann- og avløpsledningene vil prosjektet bidra til en mer sikker vannforsyning og reduksjon av fremmedvann i avløpsnett. Grønli er det området som har mest fremmedvann i de kommunale spillvannsledningene. Hovedårsaken er at grunnvann lekker inn på grunn av utette spillvannsledninger, samt at taknedløp er påkoblet spillvannsledningene.

Prosjektet fikk BP2-beslutning i juni 2020 og forventes ferdigstilt i 2022. Prosjektets vedtatte ramme er 51,5 mill. kr.

Kloppaveien VA

Vann-, overvann og spillvannsledninger i Kloppaveien skiftes ut for å sikre tilstrekkelig kapasitet for spillvann fra ny skole og idrettsbygg. Videre er det behov for å øke kapasiteten og forsynings sikkerheten for vannforsyningen i utbyggingsområdet. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2022.

Røykåsbekken boring og VA-trasé

Røykåsbekken boring og VA-trasé er det første av tre prosjekter som er planlagt gjennomført for å redusere flomfaren ved Røykåsbekken. Prosjektet fikk en BP2 beslutning i juni 2021, og det er skrevet kontrakt med entreprenør like etterpå. Prosjektet har forventet ferdigstilling i 2022.

Skårer syd - koordinering infrastruktur

Utbyggingsområdet Skårer Syd består av en rekke prosjekter med ulike avtaler og utbyggere, og det er skissert behov for koordinering frem til 2027. Blant annet er betingelsene i en av utbyggingsavtalene at kommunen må forskuttere kostnadene en aktuell utbygger har frem til denne kan igangsette sitt prosjekt. Kommunen får tilbakebetalt sine utlegg når utbyggeren igangsetter arbeidet.

Vannledning fra Nordlimyra til Skårersletta

Arbeidene med å legge ny vannledning er en viktig parsell i etableringen av ny "hovedpulsåre" for vannforsyningen til sentrumsområdet i Lørenskog. Prosjektet omfatter i tillegg utskifting av gamle VA-ledninger, som er prioritert i «Hovedplan VA og vannmiljø 2020-2035». Prosjektet fikk BP2-beslutning i KS-sak 91/19 med en vedtatt ramme på 131,5 mill. kr. Prosjektet er delt inn i tre etapper, der etappe 1 ble ferdigstilt i 2021. Etappe 2a forventes ferdigstilt vinteren 2022. Etappe 2b, siste etappe, igangsettes når V1408 Skårersletta er ferdigstilt og har planlagt ferdigstilling i 2024.

V-prosjekt bygg

Tall i 1000	Godkj. vedtak	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
BP0 - tidlig fase							
Automatisering av bygningsmassen		6 000	5 000	2 500	2 500	2 500	12 500
BP0 - barnehagebygg			1 000	1 000	90 000	1 600	93 600
BP0 - helse og omsorgsbygg			29 200	0	0	0	29 200
BP0 - kulturbygg og grøntanlegg			0	0	800	9 500	10 300
BP0 - skolebygg			1 500	4 000	30 000	251 600	287 100
Lørenskog rådhus - opprustning		4 000	93 000	0	0	0	93 000
Sum BP0 - tidlig fase		13 550	129 700	7 500	123 300	265 200	525 700
BP1 - forprosjektfase							
Benterud skole - utvidelse		44 763	200 000	266 300	0	0	466 300
Fjellsrud skole - utvidelse		938	2 000	0	0	30 000	32 000
Garchinggata barnehage		7 091	0	0	0	45 000	45 000
Løkenåsen skole – paviljong spesialbase		0	20 000	0	0	0	20 000
Lørenskoghallen - ny hall		0	1 000	4 000	76 000	51 300	132 300
Rolvsrud idrettspark		16 820	25 000	40 000	54 725	6 830	126 555
Tiltak kunstgressbaner		0	20 000	0	0	0	20 000
Sum BP1 - forprosjektfase		69 611	268 000	310 300	130 725	133 130	842 155
BP2 - gjennomføringsfase							
Fjellhamar skole, idretts- og svømmehall	1 873 000	948 383	664 004	260 613	0	0	924 617
Grønli barnehage	72 000	30 718	36 000	0	0	0	36 000
Kjenn skole - kapasitetsutvidelse		25 813	0	0	12 000	0	12 000
Steinerud barnehage	150 600	45 638	94 300	0	0	0	94 300
Sørlihavna Aktivitetspark	10 125	556	8 194	0	0	0	8 194
Sum BP2 - gjennomføringsfase		1 051 108	802 498	260 613	12 000	0	1 075 111
Sum		1 134 269	1 200 198	578 413	266 025	398 330	2 442 966

Automatisering av bygningsmassen

Gjennom automatisering av bygningsmassen vil en oppnå gevinster for følgende områder: Beredskap, energisparing (aktivitetsbasert), brukerorientering, driftssikkerhet, økonomi, miljø og HMS.

En høyere automatiseringsgrad vil, sammen med IKT verktøy innen eiendomsforvaltningen, bedre driftssikkerheten og gi økt forutsigbarhet og planlegging for områder som fjernstyring, automatisk genererte rapporter, serviceordre og målrettet behovsstyring. Videre muliggjøres utsendelse av informasjon via IKT verktøy og det gir økte muligheter for innsamling og registrering av driftsdata.

BP0 - barnehagebygg

I henhold til plan for barnehage- og skoleutbygging 2019, KS-sak 61/19 er det behov for nye barnehager i sentralområdet i økonomiplanperioden. Det utredes mulighet for å etablere mer kapasitet i Skårerbyen.

BP0 - helse og omsorgsbygg

Rehabiliteringstiltak for utbedring av Lørenskog sykehjem, inkludert kjøkkenløsning er utredet. Nødvendige tiltak for å løse kjøkkensituasjonen skal iverksettes. For å redusere investeringsbehovet er øvrig rehabilitering utsatt.

BP0 - kulturbygg og grøntanlegg

Rehabilitering av Lørenskoghallen og oppgradering av stadion og klubbhus på Fjellhamar er under utredning.

BP0 - skolebygg

I henhold til plan for barnehage- og skoleutbygging 2019, KS-sak 61/19 er det behov for nye skoler i økonomiplanperioden. Både Åsen skole og Løkenåsen skole vurderes for økt kapasitet.

Det pågår utredning om å øke kapasitet på Åsen skole med 2 parallelle klasser per trinn. Planfaglig vurderes skoleutvidelsen i sammenheng med en fremtidig utvidelse av Løkenåsen skole.

Lørenskog rådhus - opprustning

Lørenskog rådhus er nesten 50 år gammelt, og har reelt sett oppnådd sin bygningsmessige levetid. Planløsningen er umoderne og lite fleksibel, og arealene er ikke tilfredsstillende utnyttet. Det er betydelige mangler på f.eks. ventilasjon i administrasjonsdelen av bygningen, noe som er dokumentert gjennom vernearbeidet gjennom mange år. Bygget mangler også tilfredsstillende garderober.

Det har tidligere vært antatt at det ikke lar seg gjøre å oppgradere ventilasjon på rådhuset grunnet lav takhøyde. En mulighetsstudie som ble gjennomført med midler bevilget fra staten i forbindelse med koronapandemien viser at dette likevel er mulig. Ved å foreta ombygginger og tilpasninger vil rådhusets levetid kunne økes. Mer funksjonelle kontorlokaler med oppgradert ventilasjon vil gi bedre arbeidsforhold for de ansatte, men også mer fleksibilitet og økt kapasitet i dagens arealer.

Benterud skole - utvidelse

Benterud skoles kapasitet skal utvides fra to til fire parallelle klasser per trinn samt en flerbrukshall. Det er igangsatt reguleringsarbeid som inneholder skoleutvidelse og tilrettelegging for svømmehall og barnehage. Prosjektet legges frem for politisk behandling av BP2-beslutning i desember 2021. Skoleutvidelsen har planlagt ferdigstillelse 1. januar 2024.

Fjellsrud skole - utvidelse

Det planlegges å utvide Fjellsrud skole fra fire til seks parallelle klasser. Kapasitetskartlegging av eksisterende skole ligger til grunn for areal- og funksjonsplanlegging. Forprosjekt og reguleringsplanarbeid ble igangsatt i 2020 og fortsetter i 2022. Skoleutvidelsen er planlagt gjennomført på et senere tidspunkt i takt med behovet for skoleplasser. Antatt ferdigstillelse er 2028.

Garchinggata barnehage

Det skal etableres ny 6-avdelings barnehage på kommunal tomt i Garchinggata. Prosjektet fikk BP1-beslutning i KS-sak 65/21. Kommunen regulerer barnehagetomten selv, mens øvrige del av tomten er del av privat reguleringsforslag for kvartalet. Som følge av at nye prognoser tilsier lavere vekst i perioden enn antatt foreslås det å utsette ferdigstilling av barnehagen til 2026. Planarbeidet for barnehagetomten vil imidlertid fortsette i planperioden.

Løkenåsen skole – paviljong spesialbase

Grunnskolen opplever et økende antall barn med store og sammensatte funksjonsnedsettelse og kapasiteten i basene for elever med nedsatt funksjonsevne er fullt utnyttet.

Det er kritisk med hensyn til tilgang på baseplasser på ungdomstrinnet. Planlagt flytting og utvidelse av øvre base på Løkenåsen skole, som følge av bygging av ny skole på Åsen, bør fremskyndes, slik at kapasiteten kan økes. En ny avdeling vil gi plass til 10-12 elever. Det foreslås derfor å etablere paviljongløsning for baser på Løkenåsen skole.

Lørenskoghallen - ny hall

Lørenskog videregående skole skal utvides med 350 nye elevplasser til skolestart i 2025. Skoleutvidelsen innebærer et behov for flere hallflater til kroppsøving og idrettsfag.

Med bakgrunn i initiativ fra Viken fylkeskommunen er det inngått et samarbeid om bygging av ny flerbrukshall i tilknytning til eksisterende Lørenskoghall. Lørenskog kommune vil være eier av ny flerbrukshall og stå ansvarlig for oppføringen og senere utleie av hallen, samt drift og vedlikehold. Viken fylkeskommune vil være leietaker til hallen gjennom en langsiktig leieavtale.

Lørenskog kommune og Viken fylkeskommune er ansvarlig for henholdsvis 60% og 40% av de totale kostnadene for å oppføre hallen. Fylkeskommunens andel av kostnadene er å anse som forskudd på leie.

Prosjektet har en estimert P50 på 132 mill. kr inkl. mva.

Rolvslrud idrettspark

Det er vedtatt reguleringsplan for Rolvslrud stadion som omfatter boliger, oppgradering av idrettsanlegg og park. Parallelt ble det inngått utbyggingsavtale med Skårersletta 43 AS som utbygger. Flytting og oppgradering av hovedbanen startet i august 2021. Forventet byggestart av tribune og klubbhus er tidligst i løpet av 2022, men er avhengig av at utbygger beslutter å starte byggingen av boliger. Rolvslrud idrettspark AS har foreløpig ikke besluttet når de vil igangsette salg av leiligheter. En stor del av byggeprosjektet har ekstern finansiering.

Tiltak kunstgressbaner

Nytt kapittel 23A i forurensningsforskriften stiller krav til alle eiere av kunstgressanlegg med løst plastholdig fyllmateriale. For Lørenskog kommune gjelder dette seks anlegg og det er igangsatt arbeid for å kartlegge hvilke tiltak som er nødvendig å gjøre for å oppfylle kravene i forurensningsforskriften.

Aktuelle tiltak er bygging av barrierer som hindrer granulatlukt, samt vinterdrift med snødeponi på fast dekke. Det er en stor utvikling innen dette området med ulike alternative løsninger til forskriftsmessig drift av kunstgressbaner. Det forskes både på bygging av optimale barrierer og muligheten for å skifte ut gummigranulat til kunstgressbaner med

biologisk nedbrytbart materiale. Kommunedirektøren følger utviklingen innen området tett, og varsler at det kan komme en politisk sak i første halvdel av 2022 på løsning som kommunen bør prioritere innenfor de økonomiske rammer som vedtas.

Fjellhamar skole, idretts- og svømmehall

Ny seks-parallell barneskole inkludert idrettsbygg med dobbel flerbrukshall og svømmehall med opplærings- og konkurransebasseng, ble vedtatt gjennomført juni 2020 i KS-sak 65/20. Byggearbeidene ble igangsatt i oktober 2020. Skolen planlegges overlevert og tatt i bruk 1. kvartal 2023 mens idrettsbygget vil bli levert i juni 2023 i henhold til revidert og godkjent plan. Prosjektet har ny ramme P50 på 1,873 mrd. kr etter at VA-arbeidene i Kloppaveien ble skilt ut som eget prosjekt i 2021.

Grønli barnehage

Eksisterende Grønli barnehage skal utvides med tre avdelinger. Prosjektet fikk BP2-beslutning i KS-sak 75/21. Planlagt ferdigstilling av utvidelsen er august 2022.

Kjenn skole - kapasitetsutvidelse

Kjenn skole skal bygges om og utvides for å øke kapasiteten fra seks til åtte parallelle klasserækker per årstrinn. Skoleutvidelsen ble vedtatt av kommunestyret i sak 5/20. Første ombygging ble gjennomført sommeren 2020 og ga en kapasitetsøkning på 30 elever. Arbeidet med fase to pågår og forventes ferdigstilt vinteren 2022. Videre kapasitetsutvidelse er planlagt i 2024.

Steinerud barnehage

Det skal etableres ny 8-avdelings barnehage på Steinerud, nordøst for Lørenskog stasjon. Prosjektet fikk BP2-beslutning i KS-sak 76/21. Barnehagen skal være ferdigstilt august 2022.

Sørlihavna Aktivitetspark

Det planlegges å utvikle og utvide Sørlihavnaområdet i Lørenskog kommune til et attraktivt nærmiljøanlegg. Nærmiljøanlegget skal kunne brukes som lek- og restitusjonsområde for befolkningen, men også være et sted for undervisningsformål og trening. Arealene skal utformes slik at både organiserte og uorganiserte aktiviteter og idretter kan utøves.

Tiltakene som anbefales bygger opp under mål om å utvikle av "gode og inkluderende" utearealer jf. vedtatt Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Området skal bidra til å fremme folkehelse, fremme identitet, fysisk og sosial aktivitet i nærområdene og fungere som en inngangsport til marka. Tiltakene som skisseres er basert på innspill fra innbyggerundersøkelsen samt innspill fra Nesåsen barnehage. Prosjektet har planlagt oppstart i januar 2022 og forventes ferdigstilt på sensommeren 2022.

V-prosjekt vei

Tall i 1000	Godkj. Tidligere vedtak bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
BP0 - tidlig fase						
BP0 - veiinvesteringer		6 000	30 000	56 000	19 000	111 000
Sum BP0 - tidlig fase	8 878	6 000	30 000	56 000	19 000	111 000
BP1 - forprosjektfase						
Losbyveien, gang- og sykkelsti	5 988	5 000	30 000	24 000	0	59 000
Sum BP1 - forprosjektfase	5 988	5 000	30 000	24 000	0	59 000
BP2 - gjennomføringsfase						
Skårersletta (K8530)	745 000 411 060	235 000	96 800	0	0	331 800
Sum BP2 - gjennomføringsfase	411 060	235 000	96 800	0	0	331 800
BP3 - godkjent sluttsak						
Hans Egedesvei - kulvert	43 150	-250	0	0	0	-250
Rådmann Paulsens vei - overtatt	26 151	484	484	484	484	1 937
Skårer Syd - Infrastruktur Bjarne Haugens gate øst	3 614	67	67	67	67	269
Skårer syd - omlegging Gamleveien øst	10 438	129	129	129	129	518
Sum BP3 - godkjent sluttsak	83 353	431	681	681	681	2 473
Sum	509 280	246 431	157 481	80 681	19 681	504 273

BP0 - veiinvesteringer

BP0 - vei er investeringer med spesielt fokus på trafiksikkerhet, standard og kvalitet. I perioden planlegges det å etablere snødeponi i Lørenskog kommune.

Losbyveien, gang- og sykkelsti

Det er planlagt en gang- og sykkelsti langs Losbyveien. Reguleringssaken var oppe til behandling høsten 2020. Det er planlagt å legge frem prosjektet for BP2-behandling høsten 2022.

Skårersletta (K8530)

Gjennom gjeldende kommuneplan (2015-2026) har kommunen vedtatt at sentralområdet skal utvikles til et attraktivt sentrumsområde med gode byrom, et godt bymiljø med hovedvekt av boligbygging og Skårersletta som en attraktiv bygate. Skårersletta skal ha trygge kryssinger, god fremkommelighet for syklende og gående samt ha et effektivt og attraktivt kollektivtilbud. Prosjektet omfatter vei og VAR og byggearbeidene hadde oppstart i januar 2021. Skårersletta er planlagt ferdigstilt med alt arbeid, inkludert grøntarbeid, våren 2023. Prosjektets vedtatte ramme er 745 mill. kr.

Prosjekter under BP3 – godkjent sluttsak

Lørenskog kommune har overtatt enkelte veier og infrastrukturtiltak i forbindelse med utbyggerfinansierte investeringer i kommunen. I tilfeller der det er inngått avtale med justeringsrett er det budsjettet med midler i aktuell 10-årsperiode for investeringen. Prosjektene gir inntekter tilsvarende budsjettet utgift.

Programområder

	2022	2023	2024	2025	2022-25
P10 Garantioppfølging	3 000	3 000	3 000	0	9 000
P11 Eiendommer	130 000	175 000	40 000	40 000	385 000
P14 Kjøp og salg av boliger (utleieboliger)	5 000	0	0	0	5 000
P20 IKT	10 000	7 000	7 500	0	24 500
P30 Biler og maskiner eks. VAR	10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
P40 Trafikksikkerhet	5 519	6 300	4 000	3 500	19 319
P46 Anlegg	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
P56 Bygg	20 000	10 000	10 000	10 000	50 000
P80 Vannforsyning	9 700	3 000	3 000	3 000	18 700
P84 Overvann og vassdrag	5 000	3 000	3 000	3 000	14 000
P88 Avløp/overvann	12 900	10 400	22 350	11 150	56 799
Sum Programområde	216 119	232 700	107 850	85 650	642 319

P10 Garantioppfølging

Omfatter midler til prosjekter som er i garantifasen, hvor det ikke er tilstrekkelig med midler igjen på prosjektbudsjettet. Det er avsatt 3,0 mill. kr årlig i perioden 2022-24.

P11 Eiendommer

Programområdet omfatter kjøp og salg av tomter og eiendommer til strategiske formål, blant annet innløsning av eneboliger for frigjøring av arealer med videre. Midlene på programområdet gjelder også grunnverv som er nødvendige for å gjennomføre kommunens investeringsprosjekter.

P14 Kjøp og salg av boliger (utleieboliger)

Programområdet gjelder kjøp av boliger for videre utleie. Fra og med 2023 legges til grunn at formidling av boliger skjer via tilvisningsavtaler.

P20 IKT

Programområdet omfatter prosjekter som er vurdert å være investeringer i tilknytning til digitaliseringsstrategien. Det bemerkes at det også er avsatt midler i driftsbudsjettet til tiltak som følger av digitaliseringsstrategien.

P30 Biler og maskiner eks. VAR

Innkjøp som planlegges baseres på virksomhetenes utskiftningsplan for utstyr, maskin- og bilpark. Planen legger vekt på å redusere vedlikeholdskostnader på gammelt/utrangert materiell.

P40 Trafikksikkerhet

Programområdet omfatter tiltak for å bedre sikkerhet på veiene i Lørenskog gjennom blant annet etablering av fortau og ny belysning. Tiltak som øker trafikksikkerheten på skoleveier har høyest prioritet. Et av prosjektene som er planlagt gjennomført i 2022 er Gamleveien ved Rasta, fortau.

P46 Anlegg

Programområdet omfatter tiltak for å etablere og oppgradere turveier og uteområder. Blant annet får én barnehage oppgradert sitt uteområde per år.

P56 Bygg

Programområdet omfatter mindre tiltak på kommunens bygningsmasse. Prosjektene som planlegges gjennomført i perioden er blant annet garderobes i tilknytning Kjennhallen og nye toalettbygg ved enkelte av kommunens badeplasser.

P80 Vannforsyning

Programområdet omfatter tiltak fra Hovedplan VA og vannmiljø 2020-2035, som ble vedtatt i januar 2020. Hovedplanen skisserer strategier og mål innen vannforsyning for å sikre godt vann, nok vann og sikker vannforsyning til eksisterende og nye boligområder.

P84 Overvann og vassdrag

Programområdet omfatter tiltak fra «Hovedplan VA og vannmiljø 2020-2035», som ble vedtatt i januar 2020. Hovedplanen skisserer strategier og mål innen overvann og vassdrag, der klimatilpasning står svært sentralt i årene som kommer. Det skal utarbeides en plan med tiltak for alle vannforekomstene i kommunen for å sikre en god økologisk og kjemisk tilstand. Enkelte tiltak både for klimatilpasning og i plan for vannforekomster dekkes ikke av selvkostregelverket og det er derfor satt av midler i dette programområdet for å håndtere disse tiltakene.

P88 Avløp/overvann

Programområdet omfatter tiltak fra «Hovedplan VA og vannmiljø 2020-2035», som ble vedtatt i januar 2020. Hovedplanen skisserer strategier og mål innen avløp, og spesielt viktig blir det å redusere fremmedvann i spillvannsnettet. Dette er det viktigste tiltaket for å øke kapasiteten i ledningsnettet og redusere kostnadene ved å rense fremmedvannet.

13 Kommunens tjenesteområder



Dette hovedkapittelet omtaler budsjett og økonomiplan for kommunedirektøren, sektorene, Strategi og samfunnsutvikling, samt Styring og virksomhetsutvikling (heretter omtalt som sektorene).

Innledningsvis under hver sektor gis det en kort beskrivelse av sektorenes organisering og hvilke hovedoppgaver sektorene har.

Deretter redegjøres det for hvilke hoved- og delmål som skal følges opp. Ikke alle hovedmål- og delmål er like relevante i sektorens portefølje av oppgaver, og er derfor utelatt. En uttømmende oversikt over vedtatte hovedmål og tilhørende delmål er omtalt i et eget kapittel. Der er det også gjort en kobling mot FN sine bærekraftsmål.

Sektorene beskriver deretter hvilke prioriteringer de legger til grunn for å følge opp målene. Beskrivelsen er ikke uttømmende, men omtaler de meste sentrale prioriteringene.

Så følger en oppstilling over sektorens økonomiplan med en foreløpig oppstilling av budsjett for den enkelte seksjon/virksomhet. Budsjettene for seksjonene/virksomhetene er veiledende, og hvilke kunne endre seg etter kommunestyrets vedtak og den administrative bearbeidelse.

Oppstillingen etter gir en oversikt over:

- Konsekvenser av forrige økonomiplan
- Budsjettendringer i 2021 med konsekvenser for 2022 og senere år
- Konsekvenser av pris- og lønnsvekst
- Kostnadsreduserende tiltak

- Nye tiltak som foreslås i økonomiplan 2022-2025

I det følgende omtales alle prikkpunktene, unntatt konsekvenser av forrige økonomiplan. Det forutsettes at den informasjonen er tilgjengelig i økonomiplan 2021-2024.

Til slutt er det en oppstilling av investeringer som hører hjemme i den aktuelle sektoren. Investeringer er ikke verbalt omtalt da dette finnes i et eget samlekapittel.

Det er et par forhold som ikke er særskilt omtalt under sektorene. Det gjelder endringer i avsetningen til pensjonspremier og effektiviseringer i innkjøpsprosessen. Effekten per sektor finnes i oppstillingene, men omtalen finnes her:

Justerte pensjonssatser fra 2022

Lørenskog kommune har til nå belastet driften med et påslag på 13 % på ansattes lønn for pensjonsavsetning. Regnskap og tall fra pensjonsselskapene viser at utgifter til Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Lørenskog kommunale pensjonskasse (LKP) bør økes, mens utgiftene til Statens pensjonskasse (SPK) bør reduseres.

Det er varslet at kostnader til pensjon vil øke i årene som kommer, og kommune- direktøren foreslår en opptrapping for tilpasning mot høyere pensjonspremier for kommunen fra 2022. I alt er 6,51 mill. kr fordelt sektorene som kompensasjon for endring i satser. Kostnadsnivået vil bli vurdert på nytt i forbindelse med neste økonomiplan.

Nye pensjonssatser fra 2022 vil være: LKP og KLP: 14 %, SPK: 11 %.

Effektivisering av innkjøpsprosessen

Det er estimert at kommunens innkjøp kan gjøres mer kostnadseffektive ved at rammeavtaler og e-handel benyttes i økt utstrekning. Besparelser på i alt 3,5 mill. kr. er fordelt på sektorene slik

Effektivisering av innkjøpsprosessen gjelder alle tjenesteområder i kommunen:

- Helse, omsorg og mestring: 1 665 000 kr
- Oppvekst: 913 000 kr
- Teknisk: 700 000 kr
- Styring- og virksomhetsutvikling: 124 000 kr
- Kultur: 94 000 kr
- Strategi og samfunn: 4 000 kr

Verbalvedtak 9

I forbindelse med behandling av økonomiplan 2021-2024 i sak 151/20 vedtok kommunestyret følgende verbalvedtak:

"Alle barn uansett fødselsmåned bør kunne tilbys barnehageplass når retten til foreldrepermisjon utløper. Administrasjonen bes i tilknytning til sak om økonomiplan 2022- 2025 - perspektivmelding legge fram vurderinger vedr. en eventuell innføring av en slik ordning, herunder kostnadsoverslag over alternative deløsninger ved ev. gradvis innføring"

Dette vil etter beregninger kreve etablering av en barnehage på minst 6 avdelinger, og delvis dekning kan omfatte en økt etablering på 4 avdelinger. Med utgangspunkt i to opptak i året, vil total årlig kostnad, som inkluderer kapitalkostnader og driftskostnader, beløpe seg til ca. 18,5 mill. kr for 6 avdelinger og 12,5 mill. kr for 4 avdelinger. Et løpende opptak som fordrer ledig kapasitet til enhver tid, vil medføre ytterligere kostnader utover dette. Beregningen har tatt hensyn til at kommunen kan få økte skatteinntekter, da småbarnsforeldre kommer ut i arbeid tidligere.

Kostnadene til ekstra økningen av barnehageplasser til barn uten rett til plass, finansieres ikke fra statlig hold. Det vil si at det er kommunen som må finansiere disse kostnadene. Det vil også påløpe kostnader knyttet til likeverdige behandling ved beregning av tilskudd til de private barnehagene som medfører en ytterligere kostnad som ikke inngår i kostnadsberegningen ovenfor.

Verbalvedtak 26

I forbindelse med behandling av økonomiplan 2021-2024 i sak 151/20 vedtok kommunestyret følgende verbalvedtak:

"Fremtidige budsjett skal inneholde en separat oversikt over konsulent, juridisk bistand og innleide tjenester fordelt på sektorer"

En slik oversikt vil ikke være ferdig før detaljert årsbudsjett er utarbeidet. Dette skjer i desember måned, og avsluttes endelig etter at kommunestyrets vedtak er fattet. Det foreslås derfor at det redegjøres for dette i egen sak til kommunestyret.

14 Kommunedirektøren



Beskrivelse av organisasjonen

Kommunedirektøren skal lede den samlede kommunale administrasjonen, med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruksjer, retningslinjer eller pålegg som kommunestyret gir.

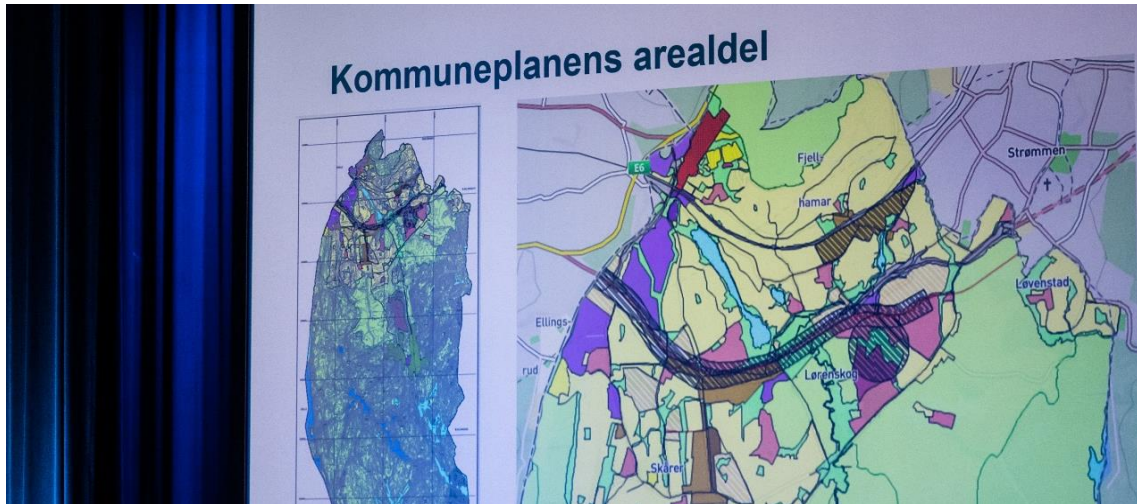
Kommunedirektøren skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet og at de iverksettes når de er vedtatt.

Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet er fastsatt i lov.

Driftsbudsjett

<i>Beløp i 1000</i>	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	2 573	2 573	2 573	2 573
Sum Lønns- og prisvekst	94	94	94	94
Konsekvensjustert budsjett	94	94	94	94
Konsekvensjustert ramme	2 667	2 667	2 667	2 667
Nye tiltak				
Justerte pensjonssatser fra 2022	18	18	18	18
Sum Nye tiltak	18	18	18	18
Nye tiltak og realendringer budsjett	18	18	18	18
Ramme 2022-2025	2 685	2 685	2 685	2 685

15 Strategi og samfunnsutvikling



Beskrivelse av organisasjonen

Strategi og samfunnsutvikling har 9 årsverk. Avdelingen har ansvar for å tilrettelegge for gode prosesser i arbeidet med langsiktig stedsutvikling, næringsutvikling, miljø og klima og samfunnsinnovasjon. Avdelingen leder arbeidet med utvikling av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel og har ansvar for innbyggerdialog knyttet til kommuneplanarbeidet.

Mål og delmål

Tilhørighet og fellesskap

Mål

I Lørenskog er innbyggere engasjerte og alle kan medvirke og delta

Lørenskog er et trygt og levende lokalsamfunn der folk vil jobbe, leve og bo

Delmål

Deltakelse i medvirkningsaktiviteter øker og gjenspeiler befolkningen

Innbyggere vet hvordan de kan medvirke og opplever at de kan påvirke

Det er tilrettelagt for varierte og attraktive arbeidsplasser

Bokvalitet og inkluderende bomiljø

Mål

Lørenskog har et variert botilbud og det er kvalitet i det som bygges

Delmål

Bomiljøer har tilgang til grønne områder og eksisterende natur i nærområdet

Det er tilrettelagt for framtidens boformer

Folk er trygge i sine bomiljøer, og det er en variert sammensetning i boligtilbud

Trygg og miljøvennlig transport

Mål

I Lørenskog kan folk ferdes trygt i trafikken og flere sykler, går eller reiser kollektivt

Delmål

Det er enkelt, attraktivt, trygt og helsebringende å gå og sykle i Lørenskog

Klimagassutslipp fra veitrafikken er redusert

Prioriteringer i planperioden

Stedsutvikling

Lørenskog kommune skal være en attraktiv kommune å bo og leve i også for kommende generasjoner. Avdelingen skal bidra til bærekraftig og framtidsrettet stedsutvikling. I 2022 vil revidering av arealdelen fullføres og helhetsvisjon for Ahus-området skal utvikles parallelt.

Sammenhengende plansystem

Strategi og samfunnsutvikling vil bidra til at kommuneplanen, strategier og temaplaner blir gode styringsverktøy for politikk og administrasjon. Avdelingen vil følge opp kommuneplanen og videre utvikling av plansystemet i samarbeid med sektorer og avdelinger. Avdelingen vil arbeide med å gjøre kommuneplan og plansystemet mer tilgjengelig for folkevalgte, innbyggere og andre interessenter.

Innovasjon

Strategi og samfunnsutvikling vil bidra til å utvikle en sterkere innovasjonskultur i kommunen. Viktigste arbeid i 2022 vil være videre utvikling av kommunens innovasjonsnettverk og gjennom det bidra til kompetanseheving, deling og målrettet innovasjonsarbeid. Avdelingen vil være aktiv i nasjonale og regionale nettverk og videreutvikle samarbeidet med Igloo Innovation og SNØ.

Medvirkning og innbyggerdialog

Strategi og samfunnsutvikling skal bidra til et levende lokaldemokrati hvor mange deltar. Viktigste arbeid i 2022 vil bli å sikre bredere deltakelse i medvirkning gjennom målrettet innsats mot viktige interessentgrupper. Medvirkningsaktiviteter i arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel vil bli viktigste oppgave.

Næringsutvikling

Lørenskog skal være en fremtidsrettet, attraktiv og mangfoldig næringskommune for små og store, eksisterende og nye bedrifter. Avdelingen skal videreføre tiltak og aktiviteter for å støtte et utsatt næringsliv etter pandemien og legge til rette for effektivt samarbeid mellom Lørenskog kommune og næringslivet.

Klima, miljø og mobilitet

Strategi og samfunnsutvikling skal være en pådriver i arbeidet for at utslippet av klimagasser reduseres og at Lørenskog blir en klimanøytral drevet kommune innen 2030. Viktigste arbeid i 2022 blir å legge til rette for god implementering av klimabudsjett og systematisk måling av resultater.

Driftsbudsjett

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	13 070	13 070	13 070	13 070
Budsjettendring i år				
Plan- og utredningsarbeidet - revidering av kommuneplanens arealdel	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Budsjettendring i år	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Lønns- og prisvekst	346	346	346	346
Konsekvensjustert budsjett	1 846	1 846	1 846	1 846
Konsekvensjustert ramme	14 916	14 916	14 916	14 916
Kostnadsreducerende tiltak				
Effektivisering av innkjøpsprosessen	-4	-4	-4	-4
Effektivisering av team	-375	-375	-375	-375
Sum Kostnadsreducerende tiltak	-379	-379	-379	-379
Nye tiltak				
Justerte pensjonssatser fra 2022	82	82	82	82
Sum Nye tiltak	82	82	82	82
Nye tiltak og realendringer budsjett	-297	-297	-297	-297
Ramme 2022-2025	14 619	14 619	14 619	14 619

Plan- og utredningsarbeidet - revidering av kommuneplanens arealdel

I KS-sak 61/21 ble det vedtatt å øke midler til plan- og utredningsarbeidet knyttet til revidering av kommuneplanens arealdel. Bakgrunnen for dette var en forsert framdriftsplan for revidering av kommuneplanens arealdel (KS-sak 43/21). Dette innebærer rekruttering av en senior arealplanlegger og midler til utredningsarbeid og medvirkning. Tiltaket vil videreføres med anslagsvis 1,5 mill. kr årlig.

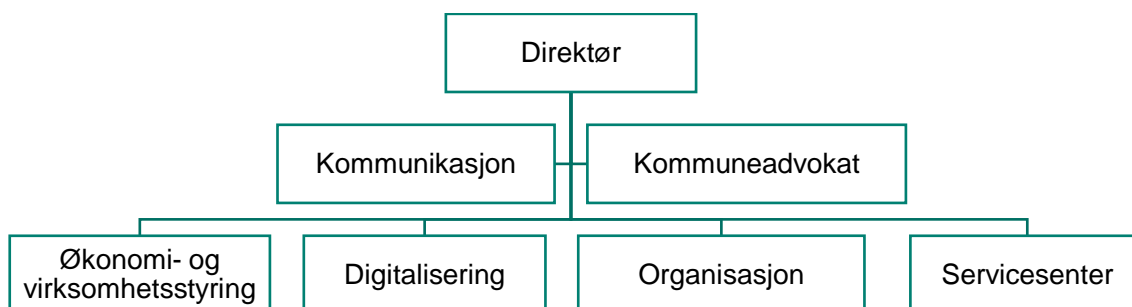
Effektivisering av team

Avdelingen har jobbet aktivt med kompetanseutvikling innen prosjektledelse og styring. Dette har medført en effektivisering og redusert behov for kjøp av rådgivningstjenester.

16 Styring og virksomhetsutvikling



Beskrivelse av organisasjonen



Avdelingen er organisert med to staber og fire seksjoner. Det er ca. 100 ansatte i avdelingen.

Avdelingen leverer drift av støttetjenester, rådgivning og styringsfunksjoner innen fagområdene kommunikasjon, HR, økonomi, arkiv, politisk sekretariat, internkontroll, innkjøp, tjenesteutvikling og digitalisering.

Mål og delmål

Tilhørighet og fellesskap

Mål

I Lørenskog er innbyggere engasjerte og alle kan medvirke og delta

Delmål

Deltakelse i medvirkningsaktiviteter øker og gjenspeiler befolkningen

Mål	Delmål
	Innbyggere vet hvordan de kan medvirke og opplever at de kan påvirke
Lørenskog er et trygt og levende lokalsamfunn der folk vil jobbe, leve og bo	Det er tilrettelagt for varierte og attraktive arbeidsplasser
Lørenskog har bærekraftige tjenester med vekt på forebygging	Kommunens tjenester er samordnet, og tilpasset innbyggernes behov

Prioriteringer i planperioden

Avdelingen var nylig opprettet da koronapandemien inntraff. Da var man i gang med implementering av nye arbeidsprosesser, roller og samarbeidsarenaer. På grunn av pandemien har det ikke vært mulig å gjennomføre aktivitetene som planlagt. Dette betyr at det blir viktig å bruke tid på å starte opp dette arbeidet, samtidig som man tar med seg den læringen som har skjedd underveis i pandemien.

Det er også behov for å revidere en rekke av kommunens helhetlige reglementer og strategier innen avdelingens fagområder i den neste perioden.

Dette er områdene som styring og virksomhetsutvikling vil ha særlig oppmerksomhet på i neste planperiode:

Kommunen som demokratisk arena

En av de viktigste oppgavene til avdelingen er å understøtte de folkevalgte på en god måte. Alt fra å sikre gode politiske saker, følge opp spørsmål, gjennomføre møter på en god og effektiv måte slik at både de folkevalgte og folk som følger med forstår sakene og engasjerer seg til å gjennomføre valg annen hvert år. Avdelingen har sekretariatsfunksjon for alle utvalg og råd, inkludert ungdomsordinator.

God kommunikasjon for å fremme tilhørighet og fellesskap

Pandemien har vist at det å treffe innbyggerne, både med målrettede budskap, formidling og kanaler er helt avgjørende. Kommunikasjon og innbyggerdialog er viktige virkemidler for å engasjere innbyggere i enkeltsaker. Dette handler både om å fronte de større sakene og formidle stort og smått som skjer.

For at et bredt lag av befolkningen som bor i kommunen skal forstå og bli engasjert i kommunen, må kommunen ha et klart språk og samtidig bruke visuelle virkemidler, og relevante kommunikasjonskanaler. I tråd med kommunikasjonsstrategien vil kommunen utvikle den generelle kompetanse på dette i kommunen.

Kommunen som attraktiv arbeidsgiver

De ansatte er den viktigste ressursen kommunen som arbeidsgiver har. Ved å utvikle kompetansen hos medarbeiderne, vil man både sikre gode tjenester basert på oppdatert kunnskap og at de ansatte har en utvikling som gjør at de velger å bli i kommunen. Det er også vesentlig at kommunen tiltrekker seg gode søkere på ledige stillinger ved å være en attraktiv arbeidsgiver med gode utviklingsmuligheter og godt arbeidsmiljø.

Gode ledere gir gode og fornøyde medarbeidere, god styring og gode resultater og tjenester til innbyggerne i Lørenskog kommune. I Lørenskog praktiseres tillitsbasert ledelse og våre ledere skal ha ferdigheter innen relasjonsbygging og kommunikasjon. Det skal også ha en sterk kultur for endringsarbeid.

Samarbeid med tillitsvalgte er en premiss for å sikre både godt arbeidsmiljø, gode relasjoner og en kultur for endringsarbeid. Dette fordrer kompetanse hos både arbeidsgiver og tillitsvalgte.

HR-funksjonen er en viktig styrings- og støttefunksjon i både drift og utvikling. Med god kompetanse og rutiner innen dette området kan en unngå konflikter, sikre god leder- og medarbeiderutvikling og være en attraktiv arbeidsgiver hvor ting fungerer godt. Dette handler både om å rådgi og støtte ledere i sektorene som trenger det i enkeltsaker og ha gode rutiner som støtter lederne i lederoppgavene. Med både et økende antall ansatte og en tid med omstilling og endring er dette området særlig viktig å ha oppmerksomhet rundt.

Tjenestegjennomgangen, tjenesteutvikling og digitalisering

Tjenestegjennomgangen ble satt i gang i 2020 og har som mål å skape bærekraft i økonomien, se på kommunens tjenester for å sikre riktig kvalitet på riktig tjeneste til riktig bruker, samt kultur for samarbeid.

I 2021 er det jobbet med utvikling av metodeverk og flere ansatte har fått kompetanseheving og trening i bruk av metodene. I 2022 vil tiltak implementeres – med virksomhetsstyringsprosessen som en av de viktigste.

Tjenesteutvikling med innbygger i sentrum handler om at tjenestene henger sammen. Dette gir både god kvalitet og økt effektivitet. Dette handler både om arbeidsprosesser og informasjonsflyt som henger sammen.

Digitalisering og innovasjon er viktige virkemiddel for å få til endring Kommunens satsinger og tjenester understøttes i stor grad av digitale løsninger, enten løsningene brukes direkte ut mot innbygger eller internt som støtte. Digitaliseringsporteføljen er stor, og det ligger krav fra myndigheter i form av fellesløsninger som skal implementeres. Avdelingen har forvaltningsansvar for metodeverk og har også fellesressurser som jobber med prioriterte tiltak i alle sektorer.

God styring

I en tid hvor det både er ressursknapphet og målene som skal oppnås i stor grad er avhengig av samarbeid mellom sektorer/avdelingen, er virksomhetsstyring et viktig verktøy for å både nå mål og utnytte ressursene mest mulig effektivt.

Styringsdata og analyse av disse er nyttige verktøy for å kunne ta gode beslutninger, samt forutse behov i forkant. Analyse av styringsdata er en viktig premiss for å forstå utfordringsbildet underveis. Avdelingen fasiliterer et helhetlig analysemiljø på tvers av kommunen.

For å sikre at kommunen gjennomfører de riktige utviklingstiltakene/prosjektene på riktig måte er det etablert både virksomhetsarkitektur, metodeverk for tjenesteutvikling, prosjektstyring og porteføljestyring. Metodeverkene justeres i tråd med den nye prosessen for virksomhetsstyring og implementeres for å bidra til effektiv tjenesteutvikling til beste for innbyggerne.

Internkontroll er en del av kommunens styring og ledelse og ivaretar krav fra myndighetene, samt at det bidrar til å forvalte tilliten som innbyggerne har til kommunen. Temaer innen internkontroll er sikkerhet, beredskap, kvalitetsstyring, risikostyring og personvern. Avdelingen har etablert fagmiljø innen disse temaene som både gir råd til sektorene og som på vegne av kommunedirektøren følger opp at nødvendige tiltak gjennomføres.

Driftsbudsjett

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000	Regnskap 2020	Budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Politisk ledelse og kontroll	10 822	13 287	12 232	13 948	12 232	13 948
Styring og virksomhetsutvikling	105 746	111 769	123 092	124 092	125 092	125 092
Samarbeidsrådet Nedre Romerike	0	0	18	18	18	18
Pensjon og felleskostnader	-2 162 101	-4 364	-3 807	-3 807	-3 807	-3 807
Sum	-2 045 533	120 692	131 535	134 251	133 535	135 251

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	120 692	120 692	120 692	120 692
Endringer i forrige økonomiplan				
Betalingsutsettelse av kommunale krav pga. korona	-500	-500	-500	-500
Digitaliseringsmidler – overføre fra investering til drift	1 500	3 000	4 500	4 500
Forsinkede ansettelser pga rekrutterings-prosess - reversering	580	580	580	580
Husleie (finansiell leasing)	100	100	100	100
IKT velferdsteknologi	100	100	100	100
Kommune og stortingsvalg	-1 716	0	-1 716	0
Sum Endringer i forrige økonomiplan	64	3 280	3 064	4 780
Budsjettendring i år				
Organisatorisk justering - 2 årsverk flyttes fra Teknisk til Styring- og virksomhetsutvikling	1 672	1 672	1 672	1 672
Streamingutstyr til politiske møter	100	100	100	100
Sum Budsjettendring i år	1 772	1 772	1 772	1 772
Sum Lønns- og prisvekst	4 231	4 231	4 231	4 231
Konsekvensjustert budsjett	6 067	9 283	9 067	10 783
Konsekvensjustert ramme	126 759	129 975	129 759	131 475
Kostnadsreducerende tiltak				
Effektivisering av innkjøpsprosessen	-124	-124	-124	-124
Sum Kostnadsreducerende tiltak	-124	-124	-124	-124

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Nye tiltak				
Bruk av grafiske virkemidler i kommunikasjon til innbyggere og ansatte - visuell kommunikasjon	300	300	300	300
Formannskapetets disposisjonspost	200	200	200	200
Digitalisering finansieres over driftsbudsjettet	1 670	1 170	670	670
Justerte pensjonssatser fra 2022	780	780	780	780
Styrket lønnsfunksjon - for innkreving av sykelønnsrefusjoner	780	780	780	780
Styrkning av HR-funksjonen	1 170	1 170	1 170	1 170
Sum Nye tiltak	4 900	4 400	3 900	3 900
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 776	4 276	3 776	3 776
Ramme 2022-2025	131 535	134 251	133 535	135 251

Organisatorisk justering - 2 årsverk flyttes fra Teknisk til Styring- og virksomhetsutvikling

Det justeres for organisatorisk endring mellom stabsavdelingen STYV og teknisk sektor. Endringen innebærer at to årsverk flyttes fra Teknisk sektor til STYV fra 2.halvår i 2021. Endringen innebærer ingen realendringer i de oppgaver som skal utføres. Helårseffekt av endringen er 1,672 mill. kr hvert år.

Streamingutstyr til politiske møter

Innkjøp av streamingutstyr for politiske møter. KS 61/21

Bruk av grafiske virkemidler i kommunikasjon til innbyggere og ansatte - visuell kommunikasjon

Den visuelle kommunikasjonen har blitt et viktig virkemiddel sammen med tekst og bilde. For å redusere behovet for kjøp av eksterne tjenester er det behov for å ha denne kompetansen og kapasiteten internt. Tiltaket handler om å rekruttere en ressurs med kompetanse innen visuell kommunikasjon og grafisk design. Tiltaket deles med kultursektoren som har tilsvarende behov innen markedsføringsaktiviteter for kulturhuset.

Digitalisering finansieres over driftsbudsjettet

Digitaliseringstiltak kan i liten grad lånefinansieres og må derfor finansieres over driftsbudsjettet.

Tiltaket omhandler en gradvis overføring av midler til digitaliseringstiltak fra investeringsbudsjettet til driftsbudsjettet som følge av presisering av budsjettforskriften. Tiltaket i økonomiplan 2022-2023 må sees i sammenheng med vedtaket i forrige økonomiplan – "Digitaliseringsmidler – overføre fra investeringer til drift".

I økonomiplan 2021-2024 er det lagt inn en styrking av driftsbudsjettet på 1,5 mill. kr i 2022 økende til 4,5 mill. kr i 2024. I økonomiplan 2022-2025 foreslås en ytterligere styrking av driftsbudsjett et med ca. 1,7 mill. kr i 2022, ca. 1,2 mill. kr i 2023 og 0,7 mill.kr de to siste årene.

Det bemerkes at det samtidig skjer en nedtrapping av programområde P20 – IKT med til sammen 10 mill. kr frem til 2025. Reelt sett er det derfor mindre til disposisjon til digitaliseringstiltak i 2025 enn i 2022.

Formannskapetets disposisjonspost

Formannskapet disponerer årlig 200 000 kr til ymse formål.

Styrket lønnsfunksjon - for innkreving av sykelønnsrefusjoner

En styrkning skal bidra til å håndtere det merarbeid flere medarbeidere medfører. Det skal også gi bedre kapasitet for oppfølging av refusjonsinntekter kommunen har krav på når ansatte er syke eller har permisjoner mv. En positiv gevinst av dette vil være at kommunen totalt vil få inn økte refusjoner, og at feil unngås. Refusjonsinntektene som skapes ved styrkingen vil tilfalle sektorene.

Styrkning av HR-funksjonen

Dette forslaget har samme begrunnelse som styrking av lønnsfunksjonen. HR er et fagområde som både understøtter ledere og ansatte med støttetjenester, samt gir råd og strategisk utvikling innen fagfeltet. Det er viktig at fagområdet har kapasitet og kompetanse til å understøtte behovene for å støtte ledere ute i organisasjonen. Dette gjelder både løpende støtte samt støtte ved omstilling, endring og ved vanskelige personalsaker.

Investeringsbudsjett

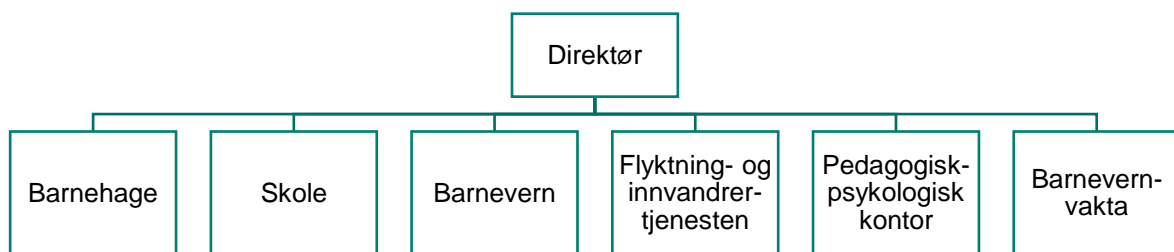
<i>Beløp i 1000</i>	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
V-prosjekt bygg						
Lørenskog rådhus - opprustning	4 000	93 000	0	0	0	93 000
Sum V-prosjekt bygg	4 000	93 000	0	0	0	93 000
Programområder						
P20 IKT		10 000	7 000	7 500	0	24 500
Sum Programområder	11 526	10 000	7 000	7 500	0	24 500

Beskrivelse av de enkelte investeringsprosjekter finnes i et eget kapittel.

17 Oppvekst og utdanning



Beskrivelse av organisasjonen



Sektoren består av seks virksomheter, og har i 2021 ca. 1 170 årsverk.

I Lørenskog kommune har 2 383 barn barnehageplass i 19 kommunale barnehager og i 25 private barnehager (inklusive Ahus-barnehagene).

Grunnskolevirksomheten gir tilbud til 3 435 barneskoleelever på 8 barneskoler, og 1 490 ungdomsskoleelever på 4 ungdomsskoler. Det gis også grunnskoletilbud til voksne samt tilbud i norsk og samfunnskunnskap til innvandrere og flyktninger.

Sektoren har ansvaret for barnevernstjenesten og den interkommunale barnevernsvakta på Romerike.

Flyktning- og innvandrertjenesten ivaretar tilbud innenfor introduksjonsordningen for flyktninger.

Pedagogisk-psykologisk kontor har ressursenhet for førskolebarn og ansvaret for sakkyndige utredninger for både barnehagebarn, elever i grunnskolen og elever i voksenopplæringen.

Politisk er sektoren knyttet til oppvekst- og utdanningsutvalget.

Mål og delmål

Tilhørighet og fellesskap

Mål	Delmål
Lørenskog er et trygt og levende lokalsamfunn der folk vil jobbe, leve og bo	Alle innbyggere har tilgang til lokale møteplasser
Lørenskog har bærekraftige tjenester med vekt på forebygging	Forebyggende tiltak reduserer behovet for kompensierende tjenester Kommunens tjenester er samordnet, og tilpasset innbyggerens behov

Bred ungdomssatsing

Mål	Delmål
Lørenskog har gode og trygge ungdomsmiljøer og arenaer for utvikling, læring og mestring	Flere ungdommer fullfører grunnutdanningen og de som dropper ut blir fulgt opp Kommunen har tilgjengelige og tilpassede hjelpetilbud til ungdom Ungdommer føler seg trygge i hverdagen

Prioriteringer i planperioden

Elevtallsvekst

Høsten 2021 ble kapasiteten økt med en 1. klasse på Fjellhamar skole. Elevtallet ved skolestart høsten 2021 utgjorde 180 flere elever enn forrige skoleår.

Den største elevtallsveksten i økonomiplanperioden kommer på barnetrinnet, der oppdaterte elevtallsprognoser viser en økning på 500 elever i perioden 2021-2025. I samme periode viser prognosene en elevtallsvekst på 100 elever på ungdomstrinnet.

Kapasiteten økes ved bygging av ny Fjellhamar skole og utvidelse av Benterud skole. Det tilrettelegges for økt kapasitet på Kjenn skole. I en overgangsperiode vil Fjellsrud skole låne ubrukte arealer på Fjellhamar skole fra 2023.

Grunnskolen opplever et økende antall barn med store og sammensatte funksjonsnedsettelse. Kapasiteten i basene for elever med nedsatt funksjonsevne er fullt utnyttet. Antall baseplasser på barnetrinnet økes når Fjellhamar skole står ferdig våren 2023, og når utvidelsen av Benterud skole står klar ved overgangen til 2024. Planlagt flytting og utvidelse av øvre base på Løkenåsen skole, som følge av bygging av ny skole på Åsen, foreslås fremskyndet, slik at kapasiteten kan økes. En ny avdeling vil gi plass til 10-12 elever.

Tiltak i grunnskolen som en konsekvens av pandemien

Det er utarbeidet en nasjonal rapport med anbefalinger til hvordan skoleeiere bør følge opp for å ta igjen tapt læring. I 2021 gjennomførte kommunen et utvidet sommerskoletilbud, og ca. 500 elever fra 1.-10. trinn deltok. I samarbeid med lokale

idrettslag ble det arrangert ulike høstferietilbud med spesiell vekt på intensiv svømmeopplæring.

Kommunen er også tildelt tilskudd som skal benyttes til kompensierende tiltak for elever med behov for det. Tilskuddet er blant annet benyttet til leksehjelp og intensivkurs, samt til å styrke voksentettheten i klasserommet.

Kartlegginger, deriblant nasjonale prøver, vil vise hvilke faglige konsekvenser pandemien har medført, og det blir viktig å sette inn målrettede tiltak overfor både enkeltelever og grupper av elever det kommende året.

Tilstrekkelig kapasitet i barnehagen

Det er fortsatt stor vekst i barnebefolkningen i Lørenskog. Ifølge årets nye prognoser vil det være behov for å etablere omkring 75 barnehageplasser hvert år i økonomiplanperioden. Dette er en relativt stor nedgang fra tidligere prognose. De nye prognosene gir grunnlag for å endre utbyggingstakten. Den planlagte etableringen av barnehagen i Garchinggata foreslås utsatt fra 2023 til 2026.

Høsten 2021 er det etablert tre avdelinger (54 plasser) knyttet til Fjellsrud barnehage. I tillegg er det tatt inn 34 barn i de ordinære barnehagene. Dette var et tiltak for å sikre tilstrekkelig kapasitet da både utvidelse av Grønlia og etablering av ny barnehage på Ødegården ble utsatt til 2022. Det vil bli gjort en evaluering av tiltaket, og det er grunn til å tro at de fleste plassene vil kunne videreføres.

Ny 8-avdelingsbarnehage på Ødegården, Steinerud, åpner høsten 2022. Samme året blir Grønlia barnehage utvidet med 3 avdelinger. Totalt medfører dette en økning på ca. 200 barnehageplasser. Dette medfører en overkapasitet av barnehageplasser med henblikk på barn med rett til plass. Det foreslås derfor å utsette oppstarten av 3 avdelinger fra høsten 2022 til 2023.

Det planlegges videre en etablering av en 6-avdelings barnehage på Skårer vest i 2024.

Kvalitet i barnehagen

Satsingen "*Trygg i barnehage i Lørenskog*" videreføres i alle kommunale barnehager. Nå innbefatter satsingen også de eldste barna i barnehagen. God kvalitet på tilvenning og måten barn blir møtt på bidrar til god utvikling her og nå og senere i skole- og ungdomslivet.

Barnehagene i Lørenskog er små flerkulturelle samfunn i seg selv. Det skal satses på økt evne til inkludering i barnehagene for å oppnå en god kultur for ivaretagelse av mangfold og de ulike behovene som barna har. Det avgjørende er at alle barn opplever å få være seg selv i et inkluderende fellesskap og å få like muligheter til å utvikle seg ut fra sine forutsetninger.

Ressursenhet for førskolebarn

Ressursenhet for førskolebarn har et særlig ansvar for å ivareta vedtak for barn med funksjonsnedsettelse. De arbeider også for å fremme inkludering for barn med særskilte behov og barn med minoritetsbakgrunn. Det registreres fortsatt en betydelig vekst i antall barn med rett til spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelagt barnehagetilbud. Spesielt ser man at flere alvorlig syke og multifunksjonshemmede barn søkes inn i barnehage. Inntil videre ser det ut til at ressursenheten løser oppdraget innenfor gjeldende ressursramme.

Oppvekstreformen (barnevernsreformen)

Oppvekstreformen er og omtalt under Sentrale tema.

Reformen trer i kraft 1. januar 2022 og innebærer et større faglig og økonomisk ansvar for kommunen. Det er besluttet å innarbeide reformen gjennom et felles tverrfaglig prosjekt for blant annet å sikre bedre og mer helhetlige tjenester med søkelys på forebyggende arbeid.

Egenandeler for statlige barneverntiltak øker kraftig, og det vil være behov for å se på om barn kan hjelpes på en bedre måte i kommunen med kommunale hjelpetiltak. Videre overføres kompetanse fra statlig til kommunalt barnevern på fosterhjemsområdet. Videre foreligger nasjonale anbefalinger for avlønning til fosterhjem. Det er usikkert hva dette vil koste, og det er derfor nedsatt en arbeidsgruppe for å se nærmere på hvilke økonomiske konsekvenser dette får for kommunen.

I tillegg til oppvekstreformen kommer økte kompetansekrav og behov for innføring av nytt fagsystem, samt implementering av barnevernfaglig kvalitetssystem. Fra 2023 er det krav om økt kompetanse på juss, barnevernfaglige vurderinger, dokumentasjon og beslutningsprosesser.

Nettverksskapende arbeid rettet mot minoritetsbefolkningen

Det siste året har flyktning- og innvandrertjenesten erfart hvor viktig det nettverksskapende arbeidet har vært for kommunens dialog og samarbeid med kommunens minoritetsbefolkning. I løpet av planperioden ser tjenesten behov for å styrke dette samarbeidet ytterligere.

Kommunen har fått en betydelig rombefolkning de siste par årene. Flyktning- og innvandrertjenesten har fått en sentral rolle i møte med rombefolkningen på grunn av sin inkluderingskompetanse. Fremover ønsker tjenesten å:

- legge til rette for etablering av et minoritetsråd i kommunen
- legge til rette for dialogmøter mellom kommunale virksomheter og minoritetsbefolkningen i forhold til tillit og samarbeid
- tilrettelegge for likeverdige tjenester som blant annet forutsetter kulturforståelse og tilpasset språk.

Det er opprettet dialog med kommunal- og moderniseringsdepartementet vedrørende statlige midler, og dette er kommentert særskilt i statsbudsjettet for 2022. Kommunen forventer å få støtte til arbeid overfor rombefolkningen og til tiltak i grunnskolen.

Bosetting og ny integreringslov

Ny integreringslov ble iverksatt 1. januar 2021 og gir svært store endringer i forhold til introduksjonsloven som den erstatter. Det innføres økt differensiering av programtid og lengre programtid med bakgrunn i utdanningsbakgrunn. Personer med manglende grunnskole kan få program i inntil fire år, som er en dobling sammenlignet med tidligere ordning. Det innføres også høyere krav til deltakernes ferdigheter i norsk med innføring av norskmål; uavhengig av antall norsktimer.

Det er usikkert hvor høyt bosettingsbehovet blir i løpet av planperioden. Selv om det er flere personer på flukt enn noen gang, så er det svært få personer som klarer å komme seg til Norge for å søke asyl på grunn av stengte grenser i Europa. Det er derfor sannsynlig at kvoteflyktninger/overføringsflyktninger i stor grad vil utgjøre bosettingsbehovet i planperioden.

Antallet som er i målgruppen for introduksjonsprogram etter ny lov og deres utdannelsesbakgrunn, vil påvirke kommunens ressursbruk og utgifter til introduksjonsstønad. Bosetting bestående hovedsakelig av kvoteflyktninger/overføringsflyktninger vil mest sannsynlig bidra til økte utgifter til introduksjonsstønad, til økt antall årsverk og til lavere måloppnåelse på sikt.

For å unngå fremtidige store kostnader på grunn av manglende måloppnåelse på introduksjonsordningen, må også norskopplæringen prioriteres.

Driftsbudsjett

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000	Regnskap 2020	Budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Direktøren og sektorens adm	8 277	8 560	7 723	6 723	6 723	6 723
Grunnskole	444 286	444 277	469 048	473 448	478 548	481 848
Barnehage	322 234	343 084	372 947	382 997	393 897	400 697
Pedagogisk psykologisk kontor	41 043	42 981	44 979	44 979	44 979	44 979
Lørenskog voksenopplæring	6 151	5 168	6 806	6 806	6 806	6 806
Barnevern	58 720	57 803	77 080	77 080	77 080	77 080
Flyktning- og innvandringstjenesten	24 340	19 300	18 077	21 577	21 577	21 577
Sum	905 051	921 174	996 660	1 013 610	1 029 610	1 039 710

Driftsbudsjett med endringer

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	921 174	921 174	921 174	921 174
Endringer i forrige økonomiplan				
Effektivisering av IKT-ressurs grunnskole	-525	-525	-525	-525
Færre ungdommer med avtale om ettervern - flyktninger	-500	-1 500	-1 500	-1 500
Kompetansemidler ny læreplan høsten 2020	-500	-500	-500	-500
Konsekvenser av ny integreringslov	0	4 900	4 900	4 900
Lavere lisenskostnader oppvekstadministrativt system	-450	-450	-450	-450
Redusere årsverk ved barnehage- og skolekontoret	-540	-1 540	-1 540	-1 540
Sum Endringer i forrige økonomiplan	-2 515	385	385	385
Demografijustering				
Behov for barnehageplasser	17 300	27 350	38 250	45 050
Elevtallsvekst	2 909	7 309	12 409	15 709
Sum Demografijustering	20 209	34 659	50 659	60 759
Sum Lønns- og prisvekst	36 941	36 941	36 941	36 941
Konsekvensjustert budsjett	54 635	71 985	87 985	98 085
Konsekvensjustert ramme	975 809	993 159	1 009 159	1 019 259
Endringer som følger av statsbudsjettet				
Oppvekstreformen - økt faglig og økonomisk ansvar	16 602	16 602	16 602	16 602
Redusert pensjonstilskudd, private barnehager	-1 834	-1 834	-1 834	-1 834

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Økt timetall i grunnskolen - 1 time naturfag	795	795	795	795
Sum Endringer som følger av statsbudsjettet	15 563	15 563	15 563	15 563
Kostnadsreducerende tiltak				
Botiltak for enslige mindreårige flyktninger - nedlagt august 2021	-1 500	0	0	0
Effektivisering av innkjøpsprosessen	-913	-913	-913	-913
Sum Kostnadsreducerende tiltak	-2 413	-913	-913	-913
Nye tiltak				
Grunnskole for minoritetsspråklig ungdom i samarbeid med videregående skole	1 500	1 500	1 500	1 500
Justerte pensjonssatser fra 2022	-1 599	-1 599	-1 599	-1 599
Konsekvenser av ny integreringslov	0	-1 900	-1 900	-1 900
Utendørs svømming - ny læreplan	800	800	800	800
Økt antall elever med omfattende hjelpebehov	7 000	7 000	7 000	7 000
Sum Nye tiltak	7 701	5 801	5 801	5 801
Nye tiltak og realendringer budsjett	20 851	20 451	20 451	20 451
Ramme 2022-2025	996 660	1 013 610	1 029 610	1 039 710

Behov for barnehageplasser

Det er fortsatt stor vekst i barnebefolkningen i Lørenskog. Ifølge årets nye prognoser, vil det være behov for å etablere omkring 75 barnehageplasser hvert år i økonomiplanperioden. Dette er en relativt stor nedgang fra tidligere prognose.

Ny 8-avdelingsbarnehage på Ødegården, Steinerud, åpner høsten 2022. Samme året blir Grønli barnehage utvidet med tre avdelinger. Totalt medfører dette en økning på ca. 200 barnehageplasser. Dette gir en overkapasitet av barnehageplasser med henblikk på barn med rett til plass. Det foreslås derfor å utsette oppstarten av tre avdelinger fra høsten 2022 til 2023.

Det planlegges videre en etablering av en 6-avdelings barnehage, Skårerbyen, på Skårer syd i 2024.

De nye prognosene gir også grunnlag for å endre utbyggingstakten, og den planlagte etableringen av barnehagen i Garchinggata foreslås utsatt fra 2023 til 2026.

Elevtallsvekst

Den største elevtallsveksten i økonomiplanperioden kommer på barnetrinnet, der oppdaterte elevtallsprognoser viser en økning på 500 elever i perioden 2021-2025. I samme periode viser prognosene en elevtallsvekst på 100 elever på ungdomstrinnet. Skolene kompenseres årlig for vekst i elevtallet.

Oppvekstreformen - økt faglig og økonomisk ansvar

Oppvekstreformen (barnevernreformen) trer i kraft 1. januar 2022 og innebærer et større faglig og økonomisk ansvar for kommunen. Økonomisk ansvar blir kompensert gjennom en økning over statsbudsjettet. Samlet bevilgning er beregnet til 16,6 mill. kr. Det blir viktig å følge effektene av reformen gjennom 2022.

Redusert pensjonstilskudd, private barnehager

Kunnskapsdepartementet foreslår å redusere pensjonspåslaget til private barnehager fra dagens nivå på 13 % til 11 % fra 1. januar 2022. For å gi barnehager med mindre økonomisk handlingsrom noe bedre tid til å tilpasse seg inntektsbortfallet, opprettes en ny overgangsordning for enkeltstående barnehager. Samlet sett innebærer dette at kommunene får lavere utgifter til private barnehager.

Økt timetall i grunnskolen - 1 time naturfag

Det innføres en ekstra time naturfag i grunnskolen fra skoleåret 2022/2023. Kommunesektoren kompenseres gjennom en økning i rammetilskuddet på 99,8 mill. kr, og tildelingen til Lørenskog er på 0,8 mill. kr.

Botiltak for enslige mindreårige flyktninger - nedlagt august 2021

Botiltak for enslige mindreårige flyktninger ble nedlagt i august 2021. Restmidlene i budsjettet kan dermed spares inn.

Grunnskole for minoritetsspråklig ungdom i samarbeid med videregående skole

Lørenskog voksenopplæring har et forpliktende samarbeid med Viken fylkeskommune om drift av såkalte kombinasjonsklasser. Klassene gir tilbud om grunnskoleopplæring og videregående opplæring til minoritetsspråklig ungdom, og klassene er lokalisert på Lørenskog videregående skole. Kommunen deler utgiften med Viken fylkeskommune, og kommunens andel er 1,5 mill. kr.

Konsekvenser av ny integreringslov

Som en konsekvens av ny lov vil det være økt krav til opplæring. I forrige økonomiplan ble midler til utbetaling av introduksjonsstønad og en økning av bemanning estimert til 4,9 mill. kr fra 2023. Dette anslaget er nå redusert med 1,9 mill. kr til 3 mill. kr.

Utendørs svømming - ny læreplan

Det er innført ny læreplan i svømming med krav om utendørs svømmeopplæring. Dette medfører økte kostnader for å dekke forsvarlig voksentetthet til opplæring og tilsyn, samt innkjøp av nødvendig utstyr. Skoleåret 2021/2022 gjennomføres et pilotprosjekt ved to barneskoler, og merutgifter til gjennomføring av tilsvarende opplegg ved alle skoler beløper seg til 0,8 mill.kr. Dette dekker utgifter til instruktører fra svømmeklubben. I tillegg dekker skolene selv utgifter til egne ansatte for å sikre tilstrekkelig trygghet

Økt antall elever med omfattende hjelpebehov

Antall elever med omfattende hjelpebehov er økende, og rammene må økes for å gi disse elevene et forsvarlig tilbud. Dette gjelder ved flere skoler. Det er også kritisk med hensyn til tilgang på baseplasser for elever med omfattende hjelpebehov på ungdomstrinnet. Det er derfor foreslått å etablere en ny avdeling i paviljong med plass til 10-12 elever på Løkenåsen skole fra høsten 2022.

Tiltak det ikke er funnet rom for

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Bredere innsats for gode ungdomsmiljøer	2 000	2 000	2 000	2 000
Sommerskole	1 500	1 500	1 500	1 500
Styrking av pedagogisk-psykologisk tjeneste - med vekt på hørselshemming	330	800	800	800
Sum	3 830	4 300	4 300	4 300

Bredere innsats for gode ungdomsmiljøer

I budsjett for 2021 ble det vedtatt 3 mill. kr til kriminalitetsforebyggende arbeid. Av disse ble 1 mill. kr til avsatt til satsningen til forebyggende arbeid i ungdomsmiljøet gjennom lavterskeltilbud i åpen idrettshall for ungdom, gruppetilbud for utvalgte ungdommer, holdningsskapende dialogforum og juniorlederprogram.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Sommerskole

Sommerskolen ble gjennomført med statlige midler i 2021. Tiltaket har fått positive tilbakemeldinger.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Styrking av pedagogisk-psykologisk tjeneste - med vekt på hørselshemming

Bakgrunnen for forslaget er endret mandat fra Statlig spesialpedagogisk tjeneste som pålegger barnehage- og skoleeier selv å inneha faglig spisskompetanse på det audiopedagogiske området i større grad enn tidligere (jf. KS-sak 126/21).

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Investeringsbudsjett

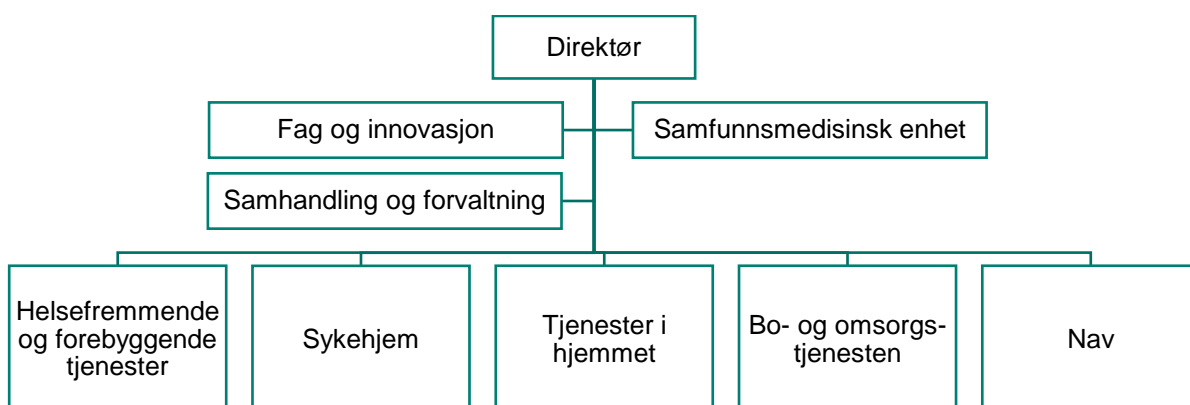
	Godkj. vedtak	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
V-prosjekt bygg							
Benterud skole - utvidelse		44 763	200 000	266 300	0	0	466 300
BP0 - barnehagebygg			1 000	1 000	90 000	1 600	93 600
BP0 - skolebygg			1 500	4 000	30 000	251 600	287 100
Fjellhamar skole, idretts- og svømmehall	1 873 000	948 383	664 004	260 613	0	0	924 617
Fjellsrud skole - utvidelse		938	2 000	0	0	30 000	32 000
Garchinggata barnehage		7 091	0	0	0	45 000	45 000
Grønli barnehage	72 000	30 718	36 000	0	0	0	36 000
Kjenn skole - kapasitetsutvidelse		25 813	0	0	12 000	0	12 000
Løkenåsen skole – paviljong spesialbase		0	20 000	0	0	0	20 000
Steinerud barnehage	150 600	45 638	94 300	0	0	0	94 300
Sum V-prosjekt bygg	2 095 600	1 106 293	1 018 804	531 913	132 000	328 200	2 010 917

Beskrivelse av de enkelte investeringsprosjekter finnes i et eget kapittel.

18 Helse, omsorg og mestring



Beskrivelse av organisasjonen



Helse-, omsorgs- og mestringssektoren består av fem virksomheter og tre stabsenheter.

Sektoren har ca. 830 årsverk i 2021 (inkl NAV). Fra 2022 er NAV del av helse-, omsorgs- og mestringssektoren.

Sektoren gir tilbud og tjenester til innbyggere alle aldre. Sektoren er i stadig utvikling for å møte fremtidige behov, og det er gjennomført og pågår store organisasjonsutviklingsprosesser både i bo- og omsorgstjenesten og i NAV.

Sektorens stabsavdelinger har ansvar for tildeling av tjenester, kommuneoverlege og overordnet fagutvikling av sektoren. Helsefremmende og forebyggende tjenester har ansvar for helsestasjon, skolehelsetjeneste og forebyggende psykisk helse. Virksomheten har også ansvar for vaksinasjon.

Sykehjemmene i Lørenskog består av Lørenskog sykehjem og Rolvsrudhjemmet, og har til sammen 217 plasser fordelt på 9 avdelinger, samt tre dagsentre med 48 plasser.

Tjenester i hjemmet har ansvar for hjemmesykepleie, hjemmehjelp, rus og psykisk helse samt boligkontor.

Bo- og omsorgstjenesten har ansvar for tjenester i boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Nav består av en kommunal og en statlig del. Den kommunale delen av nav har ansvar for sosiale tjenester som kvalifiseringsordningen, og økonomisk sosialhjelp.

Politisk er sektoren knyttet til helse, omsorgs- og mestringsutvalget.

Mål og delmål

Tilhørighet og fellesskap

Mål	Delmål
I Lørenskog er innbyggere engasjerte og alle kan medvirke og delta	Deltakelse i medvirkningsaktiviteter øker og gjenspeiler befolkningen
Lørenskog er et trygt og levende lokalsamfunn der folk vil jobbe, leve og bo	Alle innbyggere har tilgang til lokale møteplasser
	Kulturtilbud, arrangementer og frivillige organisasjoner har økt deltakelse
Lørenskog har bærekraftige tjenester med vekt på forebygging	Forebyggende tiltak reduserer behovet for kompensierende tjenester
	Kommunens tjenester er samordnet, og tilpasset innbyggernes behov

Bokvalitet og inkluderende bomiljø

Mål	Delmål
Lørenskog har et variert botilbud og det er kvalitet i det som bygges	Det er tilrettelagt for framtidens boformer
	Folk er trygge i sine bomiljøer, og det er en variert sammensetning i boligtilbud

Bred ungdomssatsing

Mål	Delmål
Lørenskog har gode og trygge ungdomsmiljøer og arenaer for utvikling, læring og mestring	Flere ungdommer fullfører grunnutdanningen og de som dropper ut blir fulgt opp
	Kommunen har tilgjengelige og tilpassede hjelpetilbud til ungdom
	Ungdommer føler seg trygge i hverdagen

Prioriteringer i planperioden

Sektoren styrer etter seks innsatsområder;

- Forebygging
- Mestring
- Samskaping og tverrfaglig samarbeid
- Alternative boformer
- Velferdsteknologi
- Kompetanse

Helse-, omsorg- og mestringssektoren er opptatt av å ha innbyggeren i fokus til enhver tid, med utgangspunkt i det friske i mennesket.

Sektoren opplever en kraftig vekst både på helse- og velferdsområdet (NAV). Antall søknader var per 1. september 2021 høyere enn for hele 2020. Det er økninger på så å si alle typer tjenester. Noe av økningen antas å være en effekt av pandemien. Samtidig har Lørenskog sterk tilflytting. Det er særlig bo- og omsorgstjenesten som utfordres, fordi brukere ofte har behov for svært personalintensive tjenester. Dette medfører at tjenestene som gis kan bli svært kostbare.

Antall innbyggere med behov for tjenester og oppfølging forventes å øke, det samme gjelder innbyggernes forventninger til kvalitet og kompetanse. Det forventes at kommunenes inntekter ikke vil øke i takt med behov og forventninger. Tilgangen på arbeidskraft antas og å gå ned i flere år framover, og kompetansegapet vil fortsette å øke. Dette betyr, at selv om kommunen hadde hatt penger nok, så ville ikke morgendagens utfordringer og behov kunne løses ved å bare skalere opp gårsdagens løsninger.

Kravet til tjenesteutvikling, altså utvikling av nye tilbud som kan løse framtidens behov, sammen med innbyggere og ansatte, blir derfor stadig viktigere.

Hovedinnsatsområder er innsats som krever koordinert prioritering flere steder i organisasjonen. For 2022 er det valgt å videreføre tre av innsatsområdene fra 2021. Dette er alle langvarige innsatser som strekker seg over mer enn ett år, og som må gjennomføres for å nå målet. Den nye samhandlingsmodellen som også var et innsatsområde i 2021, planlegges videreført i ordinær drift fra 2022.

De tre hovedsatsningsområdene omtales i det følgende:

Heltidskulturprosjektet

Prosjektet startet i 2019 og handler om hvordan man kan etablere langt mer omfattende bruk av heltidsstillinger i tjenester med døgn drift. Det har vært flere politiske initiativ på området, som både handler om ansattes arbeidsforhold, en lønn å leve av, og tjenestekvalitet – hvor mange ansatte som faktisk er på jobb for å få turnusene til å gå rundt, og hvilken kompetanse en til enhver tid har.

Det har i 2020 og 2021 vært gjort omfattende innsikts- og analysearbeid, som viser at kommunen i svært stor grad er avhengig av vikarer og ansatte i små stillinger. Prosjektet er nå i en fase der avdelingene selv må identifisere hvilke endringer de vil innføre når det gjelder fordelinger av oppgaver, vakt- og turnusordninger. Innføring av heltidskultur er blitt ytterligere viktig etter erfaringene fra koronapandemien, men det har ikke vært kapasitet til å gjennomføre de prosessene som er nødvendig for å komme videre. Prosjektet skal

bidra til at kommunen skal kunne tilby mer stabile arbeidsmiljøer, mindre kontrollspenn og bedre lederoppfølging, færre ansatte å forholde seg til for innbyggerne og høyere effekt av rekruttering, kompetanseheving og kvalitetsarbeid. Prosjektet vil vedvare gjennom 2022

Øke og bredde mestringstiltak

Mestring handler om å kjenne at man har kontroll over eget liv og egne valg, samt at man har tilgang til de ressursene man trenger for å leve best mulig. Kommunen har gjennom år jobbet sammen med innbyggere og ansatte for å utvikle tjenesten på en slik måte at innbyggerne kan oppleve økt trygghet og livskvalitet.

Det er mange eksempler på vellykkede mestringstiltak som er innført de siste årene, som f.eks. innføring av medisindispensere i tjenester i hjemmet, etablering av avdeling for kartlegging og mestring, etablering av team for tidlig og systematisk oppfølging etter demensdiagnose, ny boligplan (september 2019) og etablering av omsorgsboliger i Løkenåsveien 47 mv.

Kommunen vil trenge å fortsette og utvikle mer bærekraftige løsninger som både øker trygghet og livskvalitet, samtidig som man bruker teknologi der dette er hensiktsmessig, og menneskelige ressurser der disse trengs mest.

For 2022 er det prioritert å teste ut en ny rolle som "fikser" - altså som kan komme inn tidligere og bistå folk med å løse hverdagsproblemer som ensomhet, mobilitet, dårlig matlyst, praktiske ting i hjemmet osv. HOM ønsker å teste ut om dette kan skje i samarbeid med valgfag i ungdomskolen som kalles "Innsats for andre", med nabolag, med frivillighet osv.

Det er videre behov for å åpne flere dagaktivitetstilbud for eldre innbyggere. Målet er å kunne gi flere eldre et dagsentertilbud, men at dette blir et mer åpent drop-in tilbud som man kan bruke i det omfanget man ønsker, uten vedtak.

For 2022 er målet å utbre tilgjengelige teknologiske løsninger for innbyggere som får tjenester fra virksomhetene Tjenester i hjemmet, Bo- og omsorgstjenesten og i Sykehjem.

NAV har endret innhold med økt ressursbruk for å bistå innbyggere med arbeid og aktivitet. Det er et mål at innbyggere som har enklere behov, skal få løst sine behov raskt og digitalt.

Bo- og omsorgstjenesten har gjennomført et større organisasjonsutviklingsprosjekt, der målet har vært å kunne tilby et større spekter av tjenester. Dette dreier seg blant annet om foreldreveiledning, treningsboligkonsept og oppfølging av stadig flere brukere som kjøper seg egne boliger.

Revidere helse- og omsorgsplanen

Arbeidet med å revidere helse- og omsorgsplanen ble startet i 2020, men ble satt på vent i påvente av vedtak i sak om ny samfunnsdel til kommuneplanen, og deretter på grunn av korona.

Planen ble vedtatt før NAV ble overført til sektoren, og det er stort behov for å inkludere tjenestene i NAV sammen med de øvrige tjenestene. I tillegg skal ny plan svare ut kravene til planverk for reformen "Leve hele livet". Det har allerede vært gjort omfattende arbeid med innbyggerdialog i forbindelse med planen, organisasjonsutvikling i NAV og "Aldersvennlig kommune". Det er gjort tilsvarende innsiktsarbeid i arbeidet med

kommuneplanen og også tjenestegjennomgangen. Målet er å bruke og gjenbruke innsikt for å kunne utvikle strategier, prioriteringer og tiltak i ny plan.

Revidering av helse- og omsorgsplanen, Leve Hele Livet og Aldersvennlig kommune har flere avhengigheter til hverandre. De tre prosessene er derfor slått sammen til én prosess. Strategisk plan for velferdsteknologi vil bli tatt inn i planen og dermed avvirket som egen plan. Ny plan skal være klar før sommeren 2022.

Revidering av boligplanen 2019-2026 planlegges startet vinteren 2021/2022

Driftsbudsjett

Fordeling på enhet (tabell)

<i>Tall i 1000</i>	Regnskap 2020	Budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
NAV	104 040	108 377	118 096	117 346	116 596	116 596
Kommunaldirektøren og sektorens adm	33 967	33 066	34 583	38 583	40 583	44 583
Sykehjemmene i Lørenskog	165 871	162 282	172 436	172 436	172 436	172 436
Tjenester i hjemmet	103 966	113 102	117 551	117 551	117 551	117 551
Bo- og omsorgstjenesten	119 093	128 078	144 879	148 279	151 679	151 679
Samhandling og forvaltning	114 547	104 041	105 960	108 160	108 160	108 160
Helsefremmende og forebyggende tjenester	75 145	69 788	77 642	77 642	77 642	77 642
Samfunnsmedisinsk enhet	56 846	51 399	56 913	58 663	60 163	61 163
Sum	773 475	770 133	828 061	838 661	844 811	849 811

Driftsbudsjett med endringer

<i>Tall i 1000</i>	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	770 133	770 133	770 133	770 133
Endringer i forrige økonomiplan				
Barnetrygd beregnes utenfor sosialstønad	250	250	250	250
Basistilskudd fastleger - styrking i takt med antatt befolkningsvekst	1 442	2 942	2 942	2 942
Kjøp av aktivitetstilbud fra Nitor - redusert behov	2 000	2 000	2 000	2 000
Kjøp heldøgns omsorg – nye ressurskrevende tjenester	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Løkenåsveien 47 - tjenester i hjemmet	0	0	-3 500	-3 500
Styrke helsesykepleierstillinger	840	840	840	840
Styrking av brukerstyrt personlig assistanse (BPA)	2 200	4 400	4 400	4 400
Sosial stønad - styrking	3 919	3 919	3 919	3 919
Varig tilrettelagt arbeid - 8 nye plasser	110	110	110	110
Økt bruk av velferdsteknologi	-3 200	-3 200	-3 200	-3 200
Økt dagaktivitet i bo- omsorgstjenesten	1 400	1 400	1 400	1 400
Sum Endringer i forrige økonomiplan	3 461	7 161	3 661	3 661

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Demografijustering				
Økt behov for tjenester til økt befolkning	0	4 000	6 000	10 000
Sum Demografijustering	0	4 000	6 000	10 000
Budsjettendring i år				
KST 61/21 Ny stilling - helsesykepleier	812	812	812	812
Sum Budsjettendring i år	812	812	812	812
Sum Lønns- og prisvekst	27 621	27 621	27 621	27 621
Konsekvensjustert budsjett	31 894	39 594	38 094	42 094
Konsekvensjustert ramme	802 027	809 727	808 227	812 227
Endringer som følger av statsbudsjettet				
Drift av helsenettet - endringer i pasientjournalloven	2 362	2 362	2 362	2 362
Økning av basistilskuddet til fastlegene - helårseffekt av endring i 2021 og ytterligere økning i 2022	939	939	939	939
Sum Endringer som følger av statsbudsjettet	3 301	3 301	3 301	3 301
Kostnadsreducerende tiltak				
Effektivisering av innkjøpsprosessen	-1 665	-1 665	-1 665	-1 665
Sum Kostnadsreducerende tiltak	-1 665	-1 665	-1 665	-1 665
Nye tiltak				
Basistilskudd fastleger - styrking i takt med antatt befolkningsvekst	500	500	2 000	3 000
Dagaktivitet - øke og videreutvikle åpent dagsenter	2 000	2 000	2 000	2 000
Interkommunalt samarbeid - justering av ramme	500	500	500	500
Justerte pensjonssatser fra 2022	5 737	5 737	5 737	5 737
Løkenåsveien 47 - tjenester i hjemmet	0	0	3 500	3 500
Merinntekter – tilskudd for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Oppbemanning i NAV	3 000	2 250	1 500	1 500
Psykososialt kriseteam - ny turnusordning	530	530	530	530
Styrking av samfunnsmedisinsk enhet	500	750	750	750
Sosial stønad – nedtrekk	-1 419	-1 419	-1 419	-1 419
Utskifting av inventar og utstyr ved sykehjemmene	250	250	250	250
Utvikle lavterskeltilbud som forebyggende tiltak	2 000	2 000	2 000	2 000
Økt bruk av velferdsteknologi	1 200	1 200	1 200	1 200
Økt kapasitet i bo- og omsorgstjenesten	14 600	18 000	21 400	21 400
Sum Nye tiltak	24 398	27 298	34 948	35 948
Nye tiltak og realendringer budsjett	26 034	28 934	36 584	37 584
Ramme 2022-2025	828 061	838 661	844 811	849 811

Økt behov for tjenester til økt befolkning

Det budsjetteres med forventet generell utgiftsvekst for tjenester i Helse, omsorg og mestring, som følge av befolkningsvekst. Hensikten er å ta noe høyde for de fremtidige kostnader kommunen kan få som følge av dette.

I perioden 2023-2025 budsjetteres med økte utgifter til økt befolkning med 4, 6 og 10 mill.kr for hvert av årene i perioden. Budsjettposten revideres årlig, og konkretiseres for det første året i økonomiplanen. I budsjett for 2022 inngår fjorårets avsetning på 4 mill.kr i saldering av ulike tiltak i sektoren.

KST 61/21 Ny stilling - helsesykepleier

Kommunestyrets vedtak i sak 61/21:

"Helsesykepleiertjenesten styrkes, særlig med sikte på ytterligere forebyggende helsearbeid blant ungdom, med ytterligere ett årsverk fra 1. september 2021. Det bevilges 325 000 kr til formålet. Bevilgningen finansieres med tildelte skjønnsmidler. For senere år bes merkostnaden lagt inn i budsjettet for 2022 og økonomiplanen 2022-2025".

Helårseffekt av tiltaket på 825 000 kr er lagt inn i økonomiplanen.

Drift av helsenettet – endringer i pasientjournalloven

Helse- og omsorgsdepartementet sendte i juli 2021 på høring et forslag om endringer i pasientjournalloven mv. Denne legger det rettslige grunnlaget for målet «Én innbygger – én journal». Forslaget innebærer blant annet en plikt for kommuner til å betale for kostnadene til forvaltning og drift av helsenettet, inkludert grunndata og helseID, kjernejournal, e-resept og helsenorge.no. Kommunene kompenseres for eksisterende kostnader til forvaltning og drift av løsningene, men må bidra til å dekke kostnadsveksten fra 2021 til 2022. Kommunenes betaling for medlemsavgiften til helsenettet kompenseres fullt ut i 2022. I sum er rammetilskuddet til kommunen økt med om lag 2,4 mill. kr.

Økning av basistilskuddet til fastlegene - helårseffekt av endring i 2021 og ytterligere økning i 2022

I forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2021 ble kommunene kompensert for økning av basistilskuddet til fastleger under knekkpunktet fra 1. juli 2021. I forslag til statsbudsjett for 2022 kompenseres for helårseffekten av tiltaket.

I tillegg foreslås det i Statsbudsjettet at basistilskuddet til fastleger økes ytterligere i 2022. I sum er rammetilskuddet til kommunen økt med 939 000 kr.

Dagaktivitet - øke og videreutvikle åpent dagsenter

Det er behov for å øke kapasiteten innenfor dagsenterdriften. Dette forventes å ha en forebyggende effekt på behovet for heldøgns omsorgsplasser. Det er om lag 100 innbyggere som per i dag venter på dagsentertilbud. Tiltaket gjør det mulig å utvide det ordinære dagaktivitetstilbudet med økt kapasitet på tilbudet "unge personer med demens" og dagsenter for eldre.

Det er ønskelig å starte åpent dagtilbud for eldre. Fokus vil være å skape et sosialt treffsted som gir aktivitet, kunnskap og mestring, mulighet for å kjøpe mat mm. I første omgang vil tilbudene kunne gis ved Lørenskog sykehjem og Rolvsrudhjemmet, og Ut på tur-tilbudet til yngre med demens.

Interkommunalt samarbeid - justering av ramme

Over årene er det gjort endringer av Lørenskog kommunes andel av legevakt, lindrende enhet, krisesenter samt kommunal akutt døgnenhet (KAD) utover prisstigning, uten at rammene er justert tilsvarende. Dette skyldes blant annet at Lørenskog har en høyere innbyggervest enn de andre samarbeidende kommunene. Det foreslås en justering av rammen på disse områdene, slik at den er i samsvar med det som faktisk betales.

Løkenåsveien 47 - tjenester i hjemmet

Det er behov for å styrke bemanningen ved omsorgsboligene i Løkenåsveien 47. Det er ønskelig å ha en fast og stasjonær bemanning for å sikre kontinuitet og kvalitet i oppfølging av beboerne.

Ved en feil ble tiltaket i forrige økonomiplan kun lagt inn fram til 2023. Tiltaket var ment å være av varig karakter, og bevilgning for 2024 og senere år er nødvendig.

Merinntekter – tilskudd for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester

Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere, kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene. Lørenskog fikk langt høyere inntekter i 2020 enn beregnet (tilskuddet avregnes året etter, det vil si at regnskapsåret 2020 avregnes i 2021). Det anslås at deler av inntektsnivået kan videreføres i økonomiplanperioden.

Oppbemanning i NAV

Sterk befolkningsvekst og pandemi er blant hovedårsakene til økt antall sosialmottakere. I perioden 2018-2021 er sosialhjelpsbudsjettet styrket med 28 millioner, uten at det er tilført like stor grad av ressurser i form av flere ansatte. NAV Lørenskog har derfor behov for flere ansatte for å kunne ivareta innbyggerne slik at de kan motta tilstrekkelig økonomisk bistand, samt råd og veiledning mot arbeid, aktivitet og utdanning – med hovedmål om å bli i større grad selvhjulpne.

Det legges til grunn at en styrking som skissert vil kunne bidra til at merforbruket til utbetaling av sosial bistand vil kunne reduseres.

Psykososialt kriseteam - ny turnusordning

Fram til nå har det vært ujevn belastning på medarbeidere i det psykososiale kriseteamet, noe som har gjort ordningen sårbar. Det er derfor etablert en særavtale, som innebærer overgang til turnusordning for personellet. Kriseteamet har som formål: *"Etter en akutt alvorlig hendelse tilbyr kriseteamet involverte, pårørende, vitner og hjelpere, emosjonell førstehjelp, samtaler, råd og veiledning. Kriseteamet består av alle som deltar i vaktordningen. Beredskapsordningen skal, utenfor normal arbeidstid, ivareta tilgjengelighet for politi, legevakt og AMK ved akutte hendelser».*

Ny turnusordning gir merutgifter, som foreslås kompensert.

Styrking av samfunnsmedisinsk enhet

Samfunnsmedisinsk enhet har ansvar for flere større fagområder som smittevern, miljørettet helsevern, fastlegeordningen, utdanning av leger, samhandling, rådgiving ved medisinskfaglige spørsmål, oppfølging av bekymringsmeldinger vedrørende innbyggere, folkehelse, samt ulike typer beredskap. Per i dag er det tre fast ansatte i virksomheten, to leger og en rådgiver i miljørettet helsevern.

For å kunne følge opp nye lovkrav og oppgaver tillagt kommunen for spesialisering av leger og oppfølging av fastlegeordningen, foreslås enheten styrket med ett årsverk.

Sosial stønad - nedtrekk

NAV har de siste årene hatt en merkbar økning i antall sosialklienter, og budsjettet er styrket med 28 mill. kr siden 2018. Det har også vært en økning av brukere som har behov for supplerende sosialhjelp på bakgrunn av høy husleie. Hovedvekten av utbetaling av sosialhjelp går til husleie og livsopphold, som er lovpålagte tjenester.

I økonomiplan 2021-2024 er forutsatt styrket med 3,9 mill.kr årlig. Bevilgningen foreslås redusert med 1,4 mill.kr fra 2022. Samlet styrkning blir etter dette 2,5 mill.kr årlig.

Utskifting av inventar og utstyr ved sykehjemmene

Sykehjemmene har til enhver tid behov for å skifte ut slitt utstyr og inventar. Tidligere var det avsatt et beløp på investeringsbudsjettet som dekket dette behovet, utskiftningsbehovet er av en slik karakter at dette må dekkes innenfor driftsbudsjettet. Det foreslås et årlig beløp på 250 000 kr til dette.

Utvikle lavterskeltilbud som forebyggende tiltak

Tiltaket innebærer at det rettes en større innsats mot lavterskeltiltak, og at gruppetreningstilbudet som allerede finnes blir styrket og økes i omfang. Kapasiteten i Frisklivssentralen kan økes, og det vil bli vektlagt et tettere samarbeid med kultur, idrett, lag, foreninger, næringsliv og andre for å kunne etablere helsefremmende miljøer der innbyggeren befinner seg.

Ved å øke deltakelse i felleskap og aktivitet kan forekomst av ensomhet reduseres, som over tid kan utsette behovet for mer komplekse og omfattende tjenester.

Økt bruk av velferdsteknologi

Økt bruk av velferdsteknologi anslås å gi gevinster i form av økt mestring blant brukerne og redusert behov for nattevakter. I konsekvensjustert budsjett er det lagt til grunn at tjenester i hjemmet og i boliger vil kunne ta ut gevinst på 4,4 mill. kr fra og med 2022. Det arbeides med å ta i bruk velferdsteknologi, men arbeidet er ennå ikke kommet så langt at en kan ta ut direkte effekter allerede nå. Det foreslås derfor å nedjustere anslått utgiftsreduksjon i denne rulleringen av økonomiplanen med 1,2 mill.kr årlig.

Økt kapasitet i bo- og omsorgstjenesten

Det er svært stor og økende etterspørsel etter tjenester fra bo- og omsorgstjenesten. Av den grunn er det i løpet av de siste årene blant annet gjennomført en større omorganisering for å utvikle mer bærekraftige tjenester. Det er behov for økt bemanning for å imøtekomme særlige behov.

Det foreslås derfor å styrke bo- og omsorgstjenestens budsjett relativt betydelig. Det er gitt vedtak om tjenester til mottakere med store sammensatte behov, og dette er i 2021 løst ved å kjøpe tjenester fra eksterne aktører (heldøgns omsorgsplasser, avlastningstjenester). Styrkingen som foreslås fra 2022 vil derfor i all hovedsak medgå for å dekke utgifter til allerede eksisterende vedtak.

Bevilgningen dekker også oppstart og drift av Entreen Urban – 7 selveide leiligheter med tilknyttet personalbase, med oppstart våren 2022.

Tiltak det ikke er funnet rom for

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Barn og unges psykiske helse	730	730	730	730
IPS jobbstøtte - 2 nye årsverk	700	1 400	1 400	1 400
Likeverdsreformen - lovfestet rett til barnekoordinator	730	730	730	730
Sum	2 160	2 860	2 860	2 860

Barn og unges psykiske helse

Av statsbudsjettet framgår at staten bevilger 100 mill. kr over rammetilskuddet til kommunene som følge av opptrappingsplanen for barn og unges psykiske helse (2019-2024). Herunder psykisk helse i videregående skole og lavterskeltilbud til kommunene.

Inneværende økonomiplan gir rom for styrkning av helsesykepleiere med to hele årsverk. Kommunedirektøren har ikke funnet rom for ytterligere tiltak for å styrke barn og unges psykiske helse i denne økonomiplanperioden.

IPS jobbstøtte - 2 nye årsverk

Individual Placement and Support (IPS), på norsk «Individuell jobbstøtte», er arbeidsrehabilitering integrert med behandling til mennesker med alvorlige psykiske lidelser. Det er foreslått to nye stillinger til dette. IPS er en forpliktende samarbeidsmodell mellom NAV og kommunehelsetjenesten for å hjelpe mennesker med moderate til alvorlige psykiske helseproblemer og eventuelt rusmiddelproblemer ut i ordinært, konkurranseutsatt arbeidsliv. Dette er i tråd med intensjonen i *Pakkeforløpet* i psykiske lidelser – voksne, der brukermedvirkning er en lovfestet rettighet.

Tiltaket forventes over tid å kunne medføre reduserte kostnader til kjøp av omsorgsplasser innenfor rus og psykisk helse.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Likeverdsreformen - lovfestet rett til barnekoordinator

I forslag til statsbudsjett for 2022 initierer regjeringen satsning i kommunene ved bevilgning til barnekoordinator. Mange familier med barn med behov for et sammensatt tjenestetilbud opplever manglende koordinering og et tjenestetilbud som ikke henger sammen. Regjeringen foreslår at den lovfestede retten til barnekoordinator trer i kraft fra 1. august 2022.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Investeringsbudsjett

Tall i 1000	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
V-prosjekt bygg						
BP0 - helse og omsorgsbygg		29 200	0	0	0	29 200
Sum V-prosjekt bygg	600	29 200	0	0	0	29 200
Programområder						

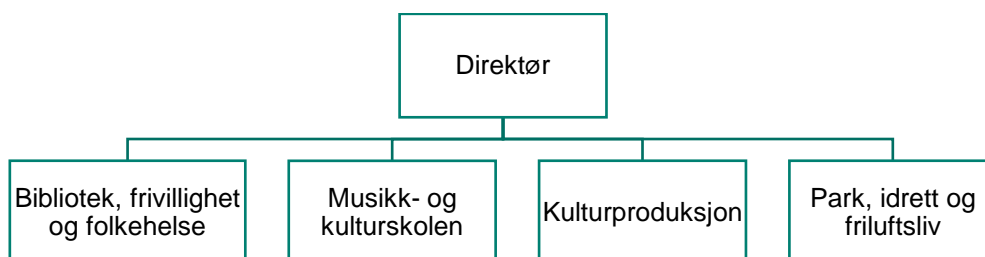
<i>Tall i 1000</i>	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
P14 Kjøp og salg av boliger (utleieboliger)		5 000	0	0	0	5 000
Sum Programområder	10 000	5 000	0	0	0	5 000

Beskrivelse av de enkelte investeringsprosjekter finnes i et eget kapittel.

19 Kultur



Beskrivelse av organisasjonen



Kultursektoren består av fire virksomheter og har ca. 100 årsverk i 2021.

Bibliotek, frivillighet og folkehelse består av frivillighet og møteplassutvikling, bibliotek, fritidsklubber og aktivitetshus for barn og unge, folkehelse og tolketjenesten.

Musikk- og kulturskolen gir tilbud til ca. 950 instrumental-, sang-, kunst og danse-elever. I tillegg deltar mange av kommunens innbyggere gjennom PSM (positivt skolemiljø - musikkundervisning i skolen) og musikkterapi i løpet av et skoleår.

Kulturproduksjon har ansvar for kino, musikalteatersatsning og kulturaktivitetene i Lørenskog hus.

Park, idrett og friluftsliv har ansvar for kommunens idretts- og parkanlegg, samt regionkontor landbruk.

Politisk er sektoren knyttet til kultur-, idretts- og frivillighetsutvalget.

Mål og delmål

Tilhørighet og fellesskap

Mål	Delmål
I Lørenskog er innbyggere engasjerte og alle kan medvirke og delta	Deltakelse i medvirkningsaktiviteter øker og gjenspeiler befolkningen Innbyggere vet hvordan de kan medvirke og opplever at de kan påvirke
Lørenskog er et trygt og levende lokalsamfunn der folk vil jobbe, leve og bo	Alle innbyggere har tilgang til lokale møteplasser Kulturtilbud, arrangementer og frivillige organisasjoner har økt deltakelse
Lørenskog har bærekraftige tjenester med vekt på forebygging	Forebyggende tiltak reduserer behovet for kompensierende tjenester Kommunens tjenester er samordnet, og tilpasset innbyggernes behov

Bokvalitet og inkluderende bomiljø

Mål	Delmål
Lørenskog har et variert botilbud og det er kvalitet i det som bygges	Bomiljøer har tilgang til grønne områder og eksisterende natur i nærområdet Det er tilrettelagt for framtidens boformer Folk er trygge i sine bomiljøer, og det er en variert sammensetning i boligtilbud

Bred ungdomssatsing

Mål	Delmål
Lørenskog har gode og trygge ungdomsmiljøer og arenaer for utvikling, læring og mestring	Kommunen har tilgjengelige og tilpassede hjelpetilbud til ungdom Ungdommer føler seg trygge i hverdagen

Trygg og miljøvennlig transport

Mål	Delmål
I Lørenskog kan folk ferdes trygt i trafikken og flere sykler, går eller reiser kollektivt	Det er enkelt, attraktivt, trygt og helsebringende å gå og sykle i Lørenskog

Prioriteringer i planperioden

Sektoren for kultur, idrett og frivillighet er mangfoldig og skal ivareta et bredt spekter av oppgaver innen mange ulike fag og felt. Tilbudene skal fungere som inkluderende samlingspunkt for innbyggerne gjennom hele livet og danne grunnlag for opplevelser, læring, deltakelse og integrering.

For den kommende økonomiplanperioden prioriteres tverrsektorielle satsninger og samarbeid om blant annet markedsføring/kommunikasjon, styrking av opplevelseskortet, styrking av folkehelsearbeidet, fellesbruk av arealer og skjøtsel, vedlikehold og utvikling av anlegg og trygge uteområder.

For å nå målene om at alle innbyggere skal medvirke, engasjere seg og delta, samt at deltakelse i kommunens kulturtilbud skal øke, er det særlig viktig å kunne videreføre satsingen på markedsføring og kommunikasjon, sikre at opplevelseskortet utvides og sørge for koordinering for å forenkle og øke sambruk av felleslokaler. Gjennom sambruk av lokaler kan møteplasser skapes og kulturtilbud utvikles i kommunens "bydeler" nært der folk bor. Gjennom å tilrettelegge for aktivitet i lokalmiljøet kan kommunen bidra til å øke antall deltakere i lokale lag og foreninger. På den måten kan frivillig sektor videreutvikles i tråd med kommunens frivillighetspolitiske plattform.

For at innbyggerne skal engasjere seg i kultur, idrett og frivillighet må tilbudene oppleves relevante og tilgjengelige. Store arrangementer som "Mylderfestivalen" og "Rådhusparken" binder folk sammen og skaper følelse av tilhørighet i Lørenskogsamfunnet. For å nå målet om økt deltakelse i kulturtilbudene må markedsføring og innbyggermedvirkning prioriteres slik at alle kan finne tilbud som oppleves relevante.

Med mål om å skape et trygt, levende lokalsamfunn må det legges vekt på skjøtsel, vedlikehold og utvikling av trygge uteområder, idrettsanlegg og aktivitetsparker.

Realisering av timinuttersbyen vil sørge for at de viktigste behovene og tilbudene til innbyggerne er tilgjengelig innenfor en gangavstand på 10 minutter. En slik satsning krever at idrettsanlegg, aktivitetsflater og møteplasser anlegges sånn at brukerne kan sykle/gå til trening og sosiale samlinger. I Lørenskog skal det finnes optimal tilrettelegging av marka med stier, skilting og gode turmuligheter.

Ungdom i Lørenskog skal ha tilgang til trygge og gode miljøer og arenaer hvor de kan utvikle seg, lære og mestre. I tråd med befolkningsveksten må kommunens fritidstilbud for barn og ungdom utvides og utvikles. Befolkningsveksten krever utvidelse av grunnskolen og kulturskolen trenger tilsvarende å utvide undervisningstilbudet for å redusere ventelistene og skape muligheter for læring og utvikling i kulturfagene.

Tilgang til fritidsklubber i nærmiljøet kan sikre at de unge sluses trygt inn i aktiviteter og gode ungdomsmiljø etter hvert som de vokser til. Fellessatsingen "Downtown" kan bidra til at ungdom som faller utenfor skoleverket kan få tilbud om deltakelse på andre arenaer og gis muligheter for arbeidstrening, aktiviteter, sommerjobb og nødvendig støtte og veiledning. Mestrings- og læringsarenaer som "Finn din stemme" på Åsen skole gir grunnlag for personlig vekst og læringslyst for elevene, og sikrer deltakelse uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn.

Driftsbudsjett

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000	Regnskap 2020	Budsjett 2021	2022	2023	2024	2025
Kommunaldirektøren og sektorens adm	6 762	7 583	7 704	7 704	7 704	7 704
Bibliotek, frivillighet og folkehelse	24 704	27 254	28 742	28 742	28 742	28 742
Kulturproduksjon	9 916	4 018	4 795	4 845	4 845	4 845
Musikk og kulturskolen	12 363	12 700	13 521	13 521	13 521	13 521
Park, idrett og friluftsliv	24 950	26 821	28 241	28 681	30 631	30 631
Kirke, adm og andre livssyn	19 329	17 941	17 667	17 667	17 667	17 667
Sum	98 023	96 317	100 671	101 161	103 111	103 111

Driftsbudsjett med endringer

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	96 317	96 317	96 317	96 317
Endringer i forrige økonomiplan				
Digitalt billettsalg på Kjenn folkebad	-93	-93	-93	-93
Fornylse kontormøblement kirkevergens ansatte	-30	-30	-30	-30
Inndekking av akkumulert underskudd Lørenskog kirkelige fellesråd	-384	-384	-384	-384
Kirka sertifiseres som Miljøfyrtårn	-30	-30	-30	-30
Leie av idrettshall Lørenskog senter - Triaden	-600	-2 460	-2 460	-2 460
Lærling visuell kommunikasjon	70	70	70	70
Nettsider for kulturhuset - universell utforming	-300	-300	-300	-300
Nye årsverk i park, idrett og friluftsliv	650	650	1 300	1 300
Redusert markedsføring - biblioteket	-30	-30	-30	-30
Rehabilitering kapell ved gravplass	-650	-650	-650	-650
Sum Endringer i forrige økonomiplan	-1 397	-3 257	-2 607	-2 607
Sum Lønns- og prisvekst	2 905	2 905	2 905	2 905
Konsekvensjustert budsjett	1 508	-352	298	298
Konsekvensjustert ramme	97 825	95 965	96 615	96 615
Endring i ansvar og organisering				
Rammeoverføring vedlikeholdsmidler kirken	507	507	507	507
Sum Endring i ansvar og organisering	507	507	507	507
Kostnadsreducerende tiltak				
Effektivisering av innkjøpsprosessen	-94	-94	-94	-94
Sum Kostnadsreducerende tiltak	-94	-94	-94	-94
Driftskonsekvenser av investeringer				
Ny svømmehall Fjellhamar	0	1 300	2 600	2 600
Sum Driftskonsekvenser av investeringer	0	1 300	2 600	2 600

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Nye tiltak				
"Finn din stemme" på Åsen skole - tilleggsbevilgning	200	200	200	200
Behov for økt bemanning for overtakelse av parker og anlegg - kommersielle utbyggingsavtaler	500	1 500	1 500	1 500
Grafisk designer 50 % stilling kultur	300	300	300	300
Justerte pensjonssatser fra 2022	633	633	633	633
Ny stilling som koordinator for felles bruk av kommunens lokaler / arealer	400	450	450	450
Styrking av frivilligsentralen med 0,5 årsverk	400	400	400	400
Sum Nye tiltak	2 433	3 483	3 483	3 483
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 846	5 196	6 496	6 496
Ramme 2022-2025	100 671	101 161	103 111	103 111

Rammeoverføring vedlikeholdsmidler kirken

Det foreslås en rammeoverføring mellom Teknisk sektor og Kultursektoren. Dette gjelder midler til vedlikehold av kirkebygg. Hensikten er at midlene i sin helhet kan stilles til disposisjon for Lørenskog kirkelige fellesråd og avsettes til et bundet driftsfond knyttet til løpende vedlikehold av kirkene. Fellesrådet forplikter seg til å rapportere bruken av midlene årlig.

Ny svømmehall Fjellhamar

Park, idrett og friluftsliv overtar driften av det nye svømmeanlegget i tilknytning til utbygging av Fjellhamar skole. Det jobbes med en driftsmodell som omfatter både Kjenn folkebad og det nye trenings- og konkurransebasenget, med en daglig leder for begge anleggene, og nødvendig antall badebetjenter for lovpålagt sikkerhet.

"Finn din stemme" på Åsen skole - tilleggsbevilgning

"Finn din stemme" på Åsen skole er en norsk versjon av det engelske prosjektet "Find your talent". Målet er at elevene opplever mestring gjennom å prøve mange ulike kultur/aktivitetstilbud etter skoletid. I økonomiplanen for 2021-24 ble det bevilget 0,5 mill. kr til tiltaket.

For å sikre kvalitet og omfang i tråd med intensjonen kreves mer forutsigbarhet rundt økonomien. Det framholdes at tilbudet er en suksess, begynner å bli godt etablert og er et viktig element i arbeidet med forebygging og inkludering.

Behov for økt bemanning for overtakelse av parker og anlegg - kommersielle utbyggingsavtaler

Park, idrett og friluftsliv vil overta drift av mange nye grøntområder og parker i økonomiplanperioden. Samtidig medfører kommunens økte befolkningsvekst økt bruk av kommunens utearealer. Det er derfor behov for flere ressurser med fagkompetanse innen drift og vedlikehold av parker, grøntanlegg og idrettsanlegg de kommende årene. Dette er en konsekvens av vedtatte prosjekter/utbygginger, samt stor bruk av eksisterende parker og anlegg.

Grafisk designer 50 % stilling kultur

Den visuelle kommunikasjonen har blitt et viktig virkemiddel sammen med tekst og bilde. For å redusere behovet for kjøp av eksterne tjenester er det behov for å ha denne kompetansen og kapasiteten internt. Tiltaket handler om å rekruttere en ressurs med kompetanse innen visuell kommunikasjon og grafisk design. Tiltaket deles med styrings- og virksomhetsutvikling som har tilsvarende behov innen visuell kommunikasjon mv.

Ny stilling som koordinator for felles bruk av kommunens lokaler / arealer

Arbeidet med gevinstrealisering for skolebygg har avdekket et behov for en ressurs som kan koordinere all form for bruk av kommunale bygg og utearealer. Det er behov for oversikt over tilgjengelige lokaler/arealer, en forenkling av bookingsystemet og én vei inn for leietakere, og det anses som et tiltak som kan bidra til økt utnyttelse av tilgjengelige arealer i kommunen.

Styrking av frivilligsentralen med 0,5 årsverk

Frivillighetssentralen har en overordnet koordinerende funksjon for de frivillige tjenestene i kommunen. At kommunens frivilligressurser er spredt på ulike sektorer gir godt tilbud og variert aktivitet, men det krever koordinering og stor grad av samarbeid både internt og eksternt. For å kunne øke rekrutteringen av frivillige og utvikle aktiviteter i takt med befolkningsveksten er det behov for å øke stillingsressursen fra 50 % til 100 % i Frivilligsentralen.

Tiltak det ikke er funnet rom for

Beløp i 1000	2022	2023	2024	2025
Bord og stoler i festsalen Fjellhamar kirke	200	0	0	0
Nytt biblioteksystem - samarbeidsprosjekt med Viken fylkesbibliotek	250	0	0	0
Renhold av toaletter - offentlige grøntområder	400	400	400	400
Styrking av ordningen med opplevelseskort	400	400	400	400
Økte lærerressurser - musikk- og kulturskolen	550	550	550	550
Sum	1 800	1 350	1 350	1 350

Bord og stoler i festsalen Fjellhamar kirke

Festsalen i Fjellhamar kirke brukes nesten daglig til ulike arrangementer i kirken. Bordene og stolene er gamle og slitte og det er behov for å bytte dem ut.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Nytt biblioteksystem - samarbeidsprosjekt med Viken fylkesbibliotek

Dette er en koordinert anskaffelsesprosess i regi av Viken fylkesbibliotek.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Renhold av toaletter - offentlige grøntområder

Det er behov for ressurser for renhold av kommunens offentlige toaletter som befinner seg i parker og grøntområder. Toalettet i rådhusparken er helårsåpent, de gamle utedoene på badeplasser er åpne i sommersesongen.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Styrking av ordningen med opplevelseskort

Per i dag tildeles opplevelseskortet til barn i familier som kun mottar sosialhjelp som inntektsgrunnlag. Behovet overstiger antall budsjetterte kort. I tillegg er det mange som har økonomiske utfordringer i en periode, eller som lever på trygdeytelser, som også har behov. Et økt antall opplevelseskort vil kunne bidra til å dekke bredere og reelle behov. Det er anbefalt en økning på 300 ekstra kort fra 2022.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Økte lærerressurser - musikk- og kulturskolen

Musikk- og kulturskolen har per i dag ca. 110 elever på venteliste. Antall årsverk i enheten har ikke hatt en utvikling i samsvar med befolkningsveksten. Kjernetilbudet i instrumentopplæring lider mest under det under dette. Rammen for gitar og piano har ikke vært endret på mange år.

Breddetilbudene PSM (Positivt skolemiljø), musikkterapi og kortvarige kurs drar statistikken opp, men Kostra viser ikke reelle tall i forhold til opplæringsdelen av virksomheten.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Investeringsbudsjett

	Godkj. vedtak	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
V-prosjekt bygg							
BP0 - kulturbygg og grøntanlegg			0	0	800	9 500	10 300
Lørenskoghallen - ny hall		0	1 000	4 000	76 000	51 300	132 300
Rolvstrud idrettspark		16 820	25 000	40 000	54 725	6 830	126 555
Sørlihavna Aktivitetspark	10 125	556	8 194	0	0	0	8 194
Tiltak kunstgressbaner		0	20 000	0	0	0	20 000
Sum V-prosjekt bygg	10 125	17 376	54 194	44 000	131 525	67 630	297 349

Beskrivelse av de enkelte investeringsprosjekter finnes i et eget kapittel.

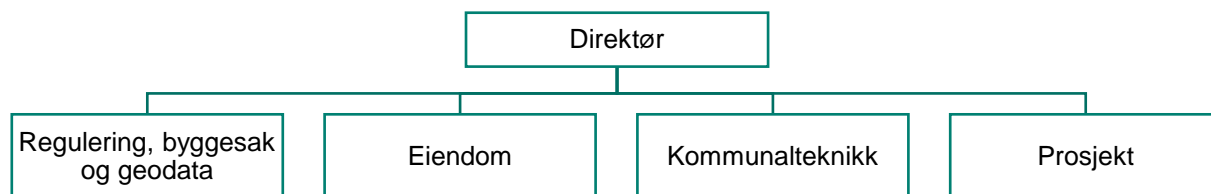
Investeringer det ikke er funnet rom for:

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Aktivitetshall - kjøp og ombygging av nåværende cheerleaderhall	1 200	7 500	7 500	0
Hammer - inlinebane	500	6 000	0	0
Torshov - ny kunstgressbane	0	0	350	15 000
Sum V-prosjekt bygg	1 700	13 500	7 850	15 000

20 Teknisk



Beskrivelse av organisasjonen



Teknisk sektor består av fire virksomheter. Sektoren har ca. 200 årsverk i 2021.

Regulering, byggesak og geodata er ansvarlig for saksbehandling byggesaker, reguleringsaker og eiendomssaker i tillegg til forvaltning og distribusjon av kart og utarbeidelse av ulike analyser som for eksempel befolkningsprognosen. I 2020 fattet avdelingen ca. 640 vedtak.

Kommunalteknikk har ansvaret for samferdsel og trafiksikkerhet samt aktiviteter innen selvkostområdene vann, avløp, renovasjon og feiing. Kommunens budsjett til Nedre Romerike Brann- og Redningsvesen (NRBR) ligger også innenfor dette ansvarsområdet.

Eiendom har ansvar for renhold, drift og vedlikehold og forvaltning av kommunens bygningsmasse.

Prosjekt utreder og gjennomfører kommunens investeringsprosjekter, og følger opp utbyggingsavtaler med utbyggere.

Politisk er sektoren knyttet til klima-, økologi- og samferdselsutvalget (kommunalteknikk) og teknisk utvalg (eiendom samt regulering, byggesak og geodata).

Mål og delmål

Tilhørighet og fellesskap

Mål	Delmål
I Lørenskog er innbyggere engasjerte og alle kan medvirke og delta	Deltakelse i medvirkningsaktiviteter øker og gjenspeiler befolkningen
Lørenskog er et trygt og levende lokalsamfunn der folk vil jobbe, leve og bo	Alle innbyggere har tilgang til lokale møteplasser

Bokvalitet og inkluderende bomiljø

Mål	Delmål
Lørenskog har et variert botilbud og det er kvalitet i det som bygges	Bomiljøer har tilgang til grønne områder og eksisterende natur i nærområdet
	Det er tilrettelagt for framtidens boformer
	Folk er trygge i sine bomiljøer, og det er en variert sammensetning i boligtilbud

Trygg og miljøvennlig transport

Mål	Delmål
I Lørenskog kan folk ferdes trygt i trafikken og flere sykler, går eller reiser kollektivt	Antall hendelser i trafikken med myke trafikanter involvert er redusert
	Det er enkelt, attraktivt, trygt og helsebringende å gå og sykle i Lørenskog
	Klimagassutslipp fra veitrafikken er redusert

Prioriteringer i planperioden

Infrastruktur, klimatilpasninger og vassdrag

Kommunens ledningsnett må skiftes ut raskere, slik at nasjonale mål om utskiftingstakt nås i tråd med hovedplan vann, avløp og vannmiljø. Det vil si rehabilitering av 2 km vann- og avløpsledninger per år i perioden. Parallelt må det jobbes med klimatilpasninger, herunder å redusere fremmedvann på ledningsnettet for å sikre bedre kapasitet.

Eiendomsforvaltning i utvikling

For å ivareta verdibevarende vedlikehold og sikre godt inn klima, lavt energiforbruk, økt levetid og redusert klimautslipp på bygg, bør man normalt ligge på 250 kr/m². Dette er imidlertid avhengig av tilstanden på den generelle bygningsmassen. Kommunedirektørens forslag innebærer et vedlikehold på ca. 130 kr/m². Kommunedirektøren vil derfor i løpet av 2022 utvikle en strategi for vedlikehold av bygningsmassen.

Unngåtte kostnader / gevinster ved mer effektivt drift og vedlikehold av kommunens eiendoms masse

Gjennom effektivisering av renhold de siste årene ved å bruke mer effektive maskiner, robotrenhold, digitale renholdsplaner og bedre innkjøpsavtaler, har kommunedirektøren effektivisert den eksisterende eiendomsdriften med ca. 2,5 mill. kr årlig. Det er allerede tatt høyde for dette i forslag til budsjett- og økonomiplan gjennom overtakelse av økte arealer.

I løpet av økonomiplanperioden, skal eiendom i tillegg overta en rekke nye bygg. Gjennom effektivisering av drift og vedlikehold, samt egenproduksjon av energi på nye Fjellhamar skole, er det lagt til grunn et budsjett som ligger 12,5 mill. kr årlig lavere enn Holtes normtall (FDV-nøkkel fra Holte prosjekt, et manuelt verktøy for budsjettering, planlegging og kontroll av kostnadsdata).

Driftsbudsjett

Fordeling på enhet (tabell)

Beløp i 1000	Regnskap		2022	2023	2024	2025
	2020	Budsjett 2021				
Kommunaldirektøren og sektorens administrasjon	5 915	9 034	6 054	6 054	6 054	5 964
Regulering, byggesak og geodata	9 704	9 460	12 570	12 570	12 570	12 570
Eiendom	167 026	176 497	199 428	218 812	232 037	230 037
Prosjekt	15 094	10 716	17 004	16 504	16 104	16 104
Kommunalteknikk	57 651	35 440	21 769	9 599	5 068	-741
Sum	255 391	241 147	256 826	263 539	271 834	263 934

Driftsbudsjett med endringer

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Vedtatt budsjett	241 147	241 147	241 147	241 147
Endringer i forrige økonomiplan				
Avvikle tilsynsvaktordningen på rådhuset	-100	-100	-100	-100
Benterud skole, utvidelse og idrettshall - FDV-kostnader	0	7 200	7 200	7 200
Endret tilskudd brannvesenet, ØST 110, Sivilforsvaret og Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning	2 210	7 417	9 458	9 458
Eneboliger Kjenn (regulering)	-500	-500	-500	-500
Fjellhamar skole (ny) og idrettsanlegg, FDV-kostnader	0	26 728	26 728	26 728
Garchinggata barnehage - FDV-kostnader	1 100	2 650	2 650	2 650
Grønli barnehage, utvidelse - FDV-kostnader	460	1 100	1 100	1 100
Leie av idrettshall Lørenskog senter - Triaden	3 720	7 440	7 440	7 440
Overordnet oppfølging av store investeringsprosjekter	500	500	500	500
Parkeringsinntekter på Kjenn området	-600	-600	-600	-600
Redusere brukertjenester	-700	-700	-700	-700
Redusere vedlikeholdet i 2021	1 400	1 400	1 400	1 400
Redusert konsulentbistand og endret bemanning	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Redusert sommervedlikehold	900	900	900	900
Retningslinjer for skiltbruk på Skårersletta	-200	-200	-200	-200
Samferdselsplan inkl. sykkelstrategi	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Selvkostberegning - avløp	-2 663	-5 172	-7 093	-7 093
Selvkostberegning - renovasjon	-60	-102	-108	-108
Selvkostberegning - vann	-3 372	-6 462	-12 001	-12 001
Steinerud barnehage, FDV-kostnader	1 100	2 650	2 650	2 650
Utredninger på vegne av sektorene	5 000	5 000	5 000	5 000
Vannmiljø	-500	-500	-500	-500

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Sum Endringer i forrige økonomiplan	6 195	46 648	41 224	41 224
Budsjettendring i år				
Organisatorisk justering - 2 årsverk flyttes fra Teknisk til Styring- og virksomhetsutvikling	-1 672	-1 672	-1 672	-1 672
Oppgradering Fjellhamarhallen – økte leiekostnader	2 250	2 250	2 250	2 250
Sum Budsjettendring i år	578	578	578	578
Sum Lønns- og prisvekst	7 732	7 732	7 732	7 732
Konsekvensjustert budsjett	14 506	54 959	49 534	49 534
Konsekvensjustert ramme	255 653	296 106	290 682	290 682
Endring i ansvar og organisering				
Rammeoverføring vedlikeholdsmidler kirken	-507	-507	-507	-507
Sum Endring i ansvar og organisering	-507	-507	-507	-507
Kostnadsreduserende tiltak				
Effektivisering av innkjøpsprosessen	-700	-700	-700	-700
Støyskjemingsmidler - Finstad, Feiring borettslag	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Kostnadsreduserende tiltak	-2 700	-2 700	-2 700	-2 700
Driftskonsekvenser av investeringer				
Benterud skole, utvidelse og idrettshall - FDV-kostnader	0	-7 200	-975	-975
Fjellhamar skole (ny) og idrettsanlegg, FDV-kostnader	550	-11 728	-4 728	-6 728
Fjellsrud barnehage, utvidelse - Leie og FDV-kostnader	5 405	5 405	5 405	5 405
Garchinggata barnehage - FDV-kostnader	-1 100	-2 650	-2 650	-2 650
Grønliia barnehage, utvidelse - FDV-kostnader	-62	-145	-145	-145
Steinerud barnehage, FDV-kostnader	-112	-280	-280	-280
Sum Driftskonsekvenser av investeringer	4 681	-16 598	-3 373	-5 373
Nye tiltak				
Ikke avvikle tilsynsvaktordningen på rådhuset	100	100	100	100
Bruer - rehabiliteringsplan	600	0	0	0
Byggesak - 2,7 årsverk finansieres ved kommunal andel	2 194	2 194	2 194	2 194
Damsikkerhet - vassdragsteknisk ansvarlig (VTA) og driftskostnader	300	300	300	300
Endret tilskudd brannvesenet, ØST 110, Sivilforsvaret og Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning	-591	-3 069	-1 462	-1 142
Finansiere en større andel av prosjektvirksomheten i driftsbudsjettet	2 500	2 000	2 000	2 000
Grønn mobilitet og trafiksikkerhet	1 000	1 000	1 000	1 000
Justerte pensjonssatser fra 2022	860	860	860	860
Lokaler til Kirkevergen/ Helse stasjon	2 800	1 200	1 200	1 200
Løkenåsveien 51 - Husleiekostnader og FDV	1 475	2 950	2 950	2 950
Parkeringsinntekter på Kjenn området	600	0	0	0
Prosjekt "renere luft i Lørenskog" - utarbeide tiltaksutredning	500	0	0	0

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Regulering - behov for økt kapasitet i forbindelse med reguleringsplaner	800	800	800	800
Renhold Turnhallen	130	130	130	130
Samferdsel - økte vinterdriftskostnader og drift av overtatte nye veier, parker og torg	1 100	1 100	1 100	1 100
Selvkostområdene - finansiering av kommunens kapitalkostnader	-13 068	-20 726	-21 439	-27 659
Sørlikroa - Gamleveien, regulering for bolig- og evt næringsformål	400	400	0	0
Utredninger på vegne av sektorene	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Sum Nye tiltak	-301	-12 761	-12 268	-18 167
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 173	-32 566	-18 848	-26 747
Ramme 2022-2025	256 826	263 539	271 834	263 934

Organisatorisk justering - 2 årsverk flyttes fra Teknisk til Styring- og virksomhetsutvikling

Det justeres for organisatorisk endring mellom stabsavdelingen STYV og teknisk sektor. Endringen innebærer at to årsverk flyttes fra teknisk sektor til STYV fra 2. halvår i 2021. Endringen innebærer ingen realendringer i de oppgaver som skal utføres. Helårseffekt av endringen er 1,672 mill. kr hvert år.

Rammeoverføring vedlikeholdsmidler kirken

Det foreslås en rammeoverføring mellom Teknisk sektor og Kultursektoren. Dette gjelder midler til vedlikehold av kirkebygg. Hensikten er at midlene i sin helhet kan stilles til disposisjon for Lørenskog kirkelige fellesråd, og eventuelt avsettes til et driftsfond knyttet til løpende vedlikehold av kirkene. Fellesrådet forplikter seg til å rapportere bruken av midlene årlig.

Støyskjermingsmidler - Finstad, Feiring borettslag

Kommunestyret har tidligere bevilget midler som skal gå til støyskjermende tiltak på Finstad, Feiring borettslag. To rapporter konkluderer med at støyreducerende tiltak nær boligene ikke vil ha ønsket effekt. Kommunen er i dialog med Viken angående støyskjerming langs veien. De bevilgede midler vil derfor ikke bli benyttet til støyskjerming i borettslaget, og kan inngå i saldering av kommunens budsjett.

Benterud skole, utvidelse og idrettshall - FDV-kostnader

Driftskostnader til forvaltning, bygningsdrift, renhold, energi og vedlikehold for Benterud skoles endres i forbindelse med at skolen utvides fra to til fire parallelle klasser per trinn samt en flerbrukshall. Skolen og idrettsanlegget med tilhørende parkeringsanlegg skal være ferdigstilt januar 2024.

I forrige økonomiplan ble det bevilget 7,2 mill. kr årlig til dekning av bygningsmessige driftskostnader fra 2023. Skolen får en senere oppstart enn først antatt, samt at nytt oppdatert anslag for årlige driftskostnader nå beregnes til 8,725 mill. kr.

Fjellsrud barnehage, utvidelse - Leie og FDV-kostnader

Fjellsrud barnehage er utvidet med tre avdelinger i en midlertidig paviljong på grusbanen syd for Fjellhamarhallen. Paviljongen skal etter planen brukes i fem år, men kommunen har mulighet til å bruke den lenger. Fjellhamar fritidsklubb vil få egne arealer i

paviljongen, som erstatter den gamle paviljongen som stod på grusplassen frem til juni 2021.

Utvidelse av barnehagen ble ferdigstilt i oktober 2021. Leiekostnader for paviljongen samt driftskostnader til forvaltning, bygningsdrift, renhold, energi og vedlikehold vil koste om lag 5,4 mill. kr årlig.

Steinerud barnehage, FDV-kostnader

Lørenskog kommune skal bygge ny barnehage - Steinerud barnehage - med åtte avdelinger på Ødegården ovenfor Luhr skole. Her blir det 8 avdelinger og plass til 144 barn, hvorav 48 små barn og 96 store barn. Barnehagen skal være ferdigstilt august 2022.

Driftskostnader til forvaltning, bygningsdrift, renhold, energi og vedlikehold for den nye barnehagen beregnes til 2,370 mill. kr årlig. Dette er noe lavere enn anslått i fjorårets økonomiplan, og beløpene er nedjustert.

Bruer - rehabiliteringsplan

Kommunen utfører årlig kartlegging av tilstanden på bruer, murer og kulverter i kommunen. I hovedsak er dette gang- og sykkelbruer som tilrettelegger for trygg og miljøvennlig transport, og det er totalt 29 installasjoner som kontrolleres.

Flere av bruene har skader og slitasje som krever større vedlikeholdsarbeider. Hovedsakelig gjelder dette bruer som benyttes til gang- og sykkelferdsel. Arbeidene er av en slik karakter at dette må anses som vedlikehold som må dekkes av kommunens driftsbudsjett. I 2022 foreslås det at en mer omfattende undersøkelse av bruene gjennomføres, samt at det utarbeides en tiltaksplan. Konsekvenser av denne søkes innarbeidet i senere budsjett- og økonomiplaner.

Byggesak - 2,7 årsverk finansieres ved kommunal andel

I november 2020 ble "Veileder til selvkostforskriften" publisert. Veilederen tydeliggjør regelverket rundt selvkost på en bedre måte enn tidligere.

Oppgaver i forbindelse med innsynsbegjæringer, generell veiledning og kundeservice, klagesaker etter forvaltningsloven, samt en del administrativt arbeide som ikke direkte knyttes opp til byggesaksbehandling, skal ikke dekkes av selvkost. Det er estimert at arbeidsoppgavene krever ca. 2,7 årsverk i byggesaksavdelingen. Dette er kostnader som må dekkes av kommunen, og som derfor må finansieres.

Damsikkerhet - vassdragsteknisk ansvarlig (VTA) og driftskostnader

Lørenskog kommune har overtatt Østbyputten, og har sammen med Rælingen kommune også overtatt Åmotdammen.

Alle eiere av vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1-4 skal ha en vassdragsteknisk ansvarlig (VTA). I tillegg skal fagansvarlig personell benyttes for å sikre at undersøkelser, beregninger og planer gjennomføres og dokumenteres i samsvar med forskriftens krav. For å tilfredsstille kravene er det planlagt å kurse eget personell, samt inngå samarbeid med Rælingen kommune i forhold til ivaretagelse av damsikkerhet ved Åmotdammen.

Finansiere en større andel av prosjektvirksomheten i driftsbudsjettet

Prosjektvirksomheten i Lørenskog har høyt trykk, og til enhver tid flere prosjektledere ansatt i kommunen, eller innleid eksternt. Kostnadene til dette belastes investeringsprosjektene.

I tillegg har kontoret en rekke oppgaver som krever ressurser, men som ikke kan belastes investeringsbudsjettet. Dette kan være oppgaver som er av administrativ karakter (støttetjenester) eller utredninger som ikke skal belastes investeringsregnskapet. Det vurderes riktig å finansiere en større andel av kostnadene i kommunens driftsbudsjett. Bevilgningen vil ikke endre aktiviteten ved prosjektkontoret, men kommunens finansiering av kostnadene vil endres fra lånefinansiering til egenfinansiering.

Av oppgaver i 2022, gjelder dette også oppfølging knyttet til etablering av aktivitetssenter i Løkenåsveien 51 og Cheerleaderhall, samt prøvedrift av Visningssenter i Lørenskog Hus.

Grønn mobilitet og trafikksikkerhet

Kommuneplanens samfunnsdel peker ut trygg og miljøvennlig transport som satsingsområde. Perspektivmeldingen følger opp dette med hovedmål "*I Lørenskog kan folk ferdes trygt i trafikken og flere sykler, går eller reiser kollektivt.*" Blant annet fremheves bedre skilting, holdningsskapende arbeid og arbeidet med trafikksikker kommune, samt tilrettelegging og vedlikehold av tiltak som fremmer grønn mobilitet og trafikksikkerhet.

Behovet inkluderer en stilling som skal arbeide med å planlegge og gjennomføre fysiske tiltak (endringer i eget veinett, sykkelteiler, bysykler osv.), bedre kvalitet på driften, skilting, oppmerking, trafikksikkerhetstiltak og tiltak for å bedre fremkommeligheten for myke trafikanter samt arbeide systematisk med å tilrettelegge for gode løsninger innenfor mikromobilitet. En viktig del av stillingen vil være arbeid med trafikksikkerhet, samt å drive holdningsskapende arbeid. Viktige arbeidsoppgaver vil og være å søke tilskudd, gjennomføre pilotprosjekter, ha ansvar for samarbeid med nabokommuner, Viken, Ruter og Statens vegvesen.

Behovet på sikt er i underkant av 3 mill. kr. Kommunedirektøren foreslår imidlertid i denne omgang at 1 mill. kr bevilges for hele økonomiplanperioden, samt at ambisjonene knyttet til ovennevnte tilpasses bevilgningen.

Lokaler til Kirkevergen/ Helsestasjon

Det er behov for nye arealer til helsestasjonen. En mulig løsning er å lokalisere helsestasjonen i Lørenskog hus i lokalene som kirkevergen disponerer i dag. Dette vil i sin tur gi behov for andre lokaler for Kirkevergens administrasjon.

Leie av lokaler anslås å beløpe seg til ca. 1,2 mill. kr.

Ut over dette vil kostnader for tilpasninger for kirkevergen i eventuelle nye lokaler, og for tilpasninger for helse i Lørenskog hus, tilkomme. Kostnadene anslås til 1,5 mill. kr i 2022.

Løkenåsveien 51 - Husleiekostnader og FDV

Lørenskog kommune har inngått avtale med Lørenskog kommunale pensjonskasse om leie av Løkenåsveien 51.

Parkeringsinntekter på Kjenn området

Det foreslås å etablere parkeringsautomater og innføre avgiftsbelagt parkering på Kjenn-området. Før eventuell innføring vil det bli fremmet en politisk sak om avgiftsbelagt parkering som omfatter både Kjenn og kommunen generelt.

Tiltaket kan ikke iverksettes før fra 2023, slik at forutsetning om inntekter i 2022 reverseres.

Prosjekt "renere luft i Lørenskog" - utarbeide tiltaksutredning

Kommunestyret vedtok 23. juni 2021 etablering av prosjekt "Renere luft i Lørenskog". Prosjektet skal besvare pålegg fra Miljødirektoratet om å utarbeide tiltaksutredning innen utløpet av 2022, og sette kommunen bedre i stand til å følge opp luftkvaliteten i kommunen og å etablere effektive tiltak for renere luft. Midlene som ble bevilget ivaretar behovet i 2021, men for å ferdigstille planen er det behov for midler også i 2022. Kommunedirektøren har ikke funnet økonomisk rom til å prioritere fysiske tiltak i 2022.

Regulering - behov for økt kapasitet i forbindelse med reguleringsplaner

Veksten i kommunen gir seg utslag i økt arbeidsmengde for utarbeidelse og behandling av reguleringsplaner. I 2021 ble et nytt årsverk opprettet og finansiert innenfor gjeldende budsjettramme. Slik finansiering er ikke mulig i det videre, og årsverket foreslås finansiert fra 2022. Årsverket kan ikke finansieres innenfor selvkost.

Renhold Turnhallen

Kommunestyret fattet vedtak i KS-sak 15/20 Økonomiplan 2021-2024 og årsbudsjett 2021 om å redusere midler til driftsstøtte for lag og foreninger. Tiltaket går ut på å redusere driftsstøtten til frivillige organisasjoner med 0,5 mill. kr. Som følge av vedtaket om denne innsparingen må kommunen overta renholdet i Turnhallen. Årskostnaden for renholdet i Turnhallen er 130 000 kr.

Samferdsel - økte vinterdriftskostnader og drift av overtatte nye veier, parker og torg

Kommunen har gjennom utbyggingsavtaler overtatt driftsansvar for nye veier og parker/torg. Kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold for disse er beregnet til 0,6 mill. kr årlig. Det vil i 2022 også bli utarbeidet en drifts- og vedlikeholdsplan for sentrumsområder som vil vurdere det langsiktige kostnadsbehovet.

I tillegg er det inngått ny rammeavtale for vinterdrift, som tilsier en økning i kostnader på ca. 0,5 mill. kr.

Selvkostområdene - finansiering av kommunens kapitalkostnader

Kalkulatoriske renter/avskrivninger viser hvilke beløp selvkostområdene "bidrar med" til dekning av de lånekostnader kommunen har "på vegne av" selvkostområdene. Selvkostområdene skal finansieres ved gebyrinntekter. Dette dreier seg om selvkostområdene vann, avløp og renovasjon; de øvrige selvkostområdene utgjør en ubetydelig andel.

Investeringene innen vann og avløp er økende i økonomiplanperioden, og dette gir seg utslag i økte kapitalkostnader for selvkostområdet.

I budsjett for 2021 ble kalkylerente på 1,28 % lagt til grunn for beregning av kalkulatoriske renter. For 2022 legges 2,25 % til grunn, økende til 2,57 % i 2025. Anslått høyere rente er en vesentlig årsak til de økte kostnadene for selvkostområdene.

Avløpsområdet har negativt selvkostfond fra 2020. Prognose for 2021 er et negativt avløpsfond på ca. 13 mill. kr. Et negativt avløpsfond innebærer at gebyrinntektene innen avløp ikke har vært høye nok til å selvfinansiere området. Det legges til grunn at selvkostområdet avløp dekker inn det negative avløpsfondet de neste år med 2,6 mill. kr i 2022, økende i perioden til 3,6 mill. kr, i alt 12,5 mill. kr i neste økonomiplanperiode. Kostnadene dekkes inn ved å øke gebyrinntektene.

Selvkostområdene skal finansieres ved gebyrinntekter. Ytterligere informasjon om selvkostområdene finnes i et eget kapittel i økonomiplanen.

Endringer selvkostområdene	2022	2023	2024	2025
Forutsetninger i gjeldende økonomiplan	-35 160	-40 802	-48 267	-48 267
Nye beregninger	-45 628	-58 528	-66 407	-72 326
Endring kalkulatoriske renter og avskrivninger	-10 468	-17 726	-18 139	-24 059
Avløp - tilbakebetale negativt selvkostfond	-2 600	-3 000	-3 300	-3 600
Sum endringer	-13 068	-20 726	-21 439	-27 659

Sørlikroa - Gamleveien, regulering for bolig- og evt næringsformål

Kommunestyret har tidligere i sak 101/15 vedtatt at det "skal igangsettes arbeid med regulering av eiendommene gnr. 110 bnr. 2 teig 4 og gnr. 110 bnr. 353 (Sørlikroa), med sikte på omregulering til kombinert formål bolig og eventuelt næring/bevertning."

Det er i etterkant av dette gjennomført en områdestabiliseringsvurdering, som skal kvalitetssikres. Videre er det nedsatt en prosjektgruppe for å gjennomføre reguleringsprosessen. Arbeidet vil pågå de to neste årene, og anslås å koste rundt 0,4 mill. kr hvert av årene.

Utredninger på vegne av sektorene

Prosjektvirksomheten gjennomfører ulike utredninger på vegne av sektorene. I hovedsak er dette utredninger knyttet til mulige senere investeringsbehov, men også andre infrastrukturrelaterte utredninger.

I forrige økonomiplan ble det foreslått å øke bevilgning til utredninger med 5 mill. kr hvert år fra 2022. I denne rulleringen av økonomiplanen, er beløpet foreslått nedjustert til 3 mill. kr per år.

For 2022 er det ikke behov for nye utredninger i forbindelse med fremtidig barnehagebehov og fremtidig skolebehov. Disse bør inn igjen fra 2023. For 2022, foreslås at følgende utredninger prioriteres:

- Fremtidig behov for omsorgsboliger
- Klimasats- og miljøsøknader
- KVV Løkenåsveien 45 (trinn 2)
- Utredning Dovre
- KAD/Helsebygg
- Overflateparkering Kjennveien 160
- Standardisering formålsbygg (videreføring)
- Medvirkning satelittgravplass

Tiltak det ikke er funnet rom for

Tall i 1000	2022	2023	2024	2025
Forurensning - kostnader når forurenser ikke identifiseres	500	500	500	500
Regulering - nytt årsverk - behov for styrket kompetanse og kapasitet til grunnundersøkelser, kvikkleireforhold, mv	900	900	900	900
Samferdsel - oppfølging av ny infrastruktur	845	845	845	845
Solavskjerming Lørenskog hus	7 000	0	0	0
Sum	9 245	2 245	2 245	2 245

Forurensning - kostnader når forurenser ikke identifiseres

Forurensningsloven bygger på prinsippet om at "forurenser betaler". Det er allikevel slik at kommunen med jevne mellomrom må rydde opp i avfall og forurensning forårsaket av andre, og hvor det ikke er mulig å finne ansvarlig forurenser. Til nå har kostnader til opprydding vært dekket av samferdselsbudsjettet, og har ved dette fortrent andre viktige oppgaver innen samferdsel.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Regulering - nytt årsverk - behov for styrket kompetanse og kapasitet til grunnundersøkelser, kvikkleireforhold, mv

Lørenskog kommune har behov for utvidet kompetanse til å foreta grunnundersøkelser, undersøke områder for kvikkleireforekomst, samt være en motkompetanse i forhold til utredninger fra utbyggere og andre. Det er ønskelig å tilknytte seg slik kompetanse framfor å gjøre bruk av konsulent tjenester, da et nytt årsverk er mer fleksibelt og nyttig for kommunen.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Samferdsel - oppfølging av ny infrastruktur

Det er høy aktivitet i kommunen og mye ny infrastruktur som bygges. Arbeidet med kommunale prosjekter, oppfølging av utbyggingsavtaler, planarbeid og satsingen på grønn mobilitet dekkes ikke inn av egne ansatte i dag. Det er viktig at kommunen følger opp at det som bygges er i henhold til vedtatte planer og normer. For å styrke fagmiljøet, og være bedre rustet til å utføre planleggings- og oppfølgingsoppgaver på en god måte, ville det være ønskelig med styrkning for å ivareta disse arbeidsoppgavene på en bedre måte.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Solavskjerming Lørenskog hus

Det er behov for ny solavskjermingen i Lørenskog Hus. Det er spesielt arealer i biblioteket og i husets 8. etasje har problemer med varme / kulde i bygget. Utskiftningen er estimert å koste 7 mill. kr.

Kommunedirektøren har ikke funnet rom for å prioritere tiltaket.

Investeringsbudsjett

Tall i 1000	Tidligere bevilget	2022	2023	2024	2025	2022-25
V-prosjekt vann og avløp						
Ahus - forsterking av vannforsyning	4 568	13 500	0	0	0	13 500
BP0 - VAR-investeringer		20 000	20 000	9 000	11 500	60 500
Grønlibekken inkl utskifting	28 220	22 200	0	0	0	22 200
Kloppaveien VA	43 500	18 600	0	0	0	18 600
Langgrunna Fjellhamarskogen	9 008	20 000	40 000	60 000	59 992	179 992
Røykåsbekken - gatenettet	11 034	7 000	30 000	60 000	65 328	162 328
Røykåsbekken boring og VA-trasé	41 981	13 500	0	0	0	13 500
Røykåsbekken fordrøyningsbasseng	1 280	4 600	0	0	0	4 600
Skårer syd - koordinering infrastruktur	18 541	2 000	2 000	2 000	0	6 000
Skårerparken og infrastruktur VA	27 014	155 000	99 000	1 000	0	255 000
VA fra Skårerletta til Metro	19 924	19 600	0	0	0	19 600
Vannledning fra Nordlimyra til Skårerletta	53 666	30 500	24 500	5 000	0	60 000
Åmotdammen og Østbypytten	0	7 500	7 500	0	0	15 000
Sum V-prosjekt vann og avløp	258 735	334 000	223 000	137 000	136 820	830 820
V-prosjekt bygg						
Automatisering av bygningsmassen	6 000	5 000	2 500	2 500	2 500	12 500
Sum V-prosjekt bygg	6 000	5 000	2 500	2 500	2 500	12 500
V-prosjekt vei						
BP0 - veiinvesteringer		6 000	30 000	56 000	19 000	111 000
Hans Egedesvei - kulvert	43 150	-250	0	0	0	-250
Losbyveien, gang- og sykkelsti	5 988	5 000	30 000	24 000	0	59 000
Rådmann Paulsens vei - overtatt	26 151	484	484	484	484	1 937
Skårer Syd - Infrastruktur Bjarne Haugens gate øst	3 614	67	67	67	67	269
Skårer syd - omlegging Gamleveien øst	10 438	129	129	129	129	518
Skårerletta (K8530)	411 060	235 000	96 800	0	0	331 800
Sum V-prosjekt vei	509 280	246 431	157 481	80 681	19 681	504 273
Programområder						
P10 Garantioppfølging		3 000	3 000	3 000	0	9 000
P11 Eiendommer		130 000	175 000	40 000	40 000	385 000
P30 Biler og maskiner eks. VAR		10 000	10 000	10 000	10 000	40 000
P40 Trafikksikkerhet		5 519	6 300	4 000	3 500	19 319
P46 Anlegg		5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
P56 Bygg		20 000	10 000	10 000	10 000	50 000
P80 Vannforsyning		9 700	3 000	3 000	3 000	18 700
P84 Overvann og vassdrag		5 000	3 000	3 000	3 000	14 000
P88 Avløp/overvann		12 900	10 400	22 350	11 150	56 799
Sum Programområder	126 730	201 119	225 700	100 350	85 650	612 819

Beskrivelse av de enkelte investeringsprosjekter finnes i et eget kapittel.

21 Interkommunale selskaper



Retningslinjer for kommunens representanter i generalforsamlinger, representantskap og styrer:

- *Arbeidet i interkommunale selskap skal ha som formål å sikre kommunens innbyggere en tjeneste med riktig kvalitet, til lavest mulig kostnad.*
- *Representantene i styrer, representantskap mv. i de interkommunale selskaper skal arbeide for de føringer kommunestyret gir, men kommunestyret er innforstått med at interkommunalt samarbeid bygger på den målsetting at de beste fellesskapsløsninger skal velges. Representantene må derfor innrette seg etter det lovverk og de vedtekter som gjelder for det enkelte selskap.*
- *Der utgifter til interkommunale selskap og sammenslutninger innkreves via brukerbetaling, skal det tilstrebes 100 % egendekning av kommunens utgifter.*
- *De interkommunale selskapene bør legge til grunn selvkostprinsippet i sin prising, slik dette er definert i forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften).*
- *De oppførte tall i kommunedirektørens saksframlegg representerer en videreføring av selskapenes egne tall (innspill). Der det i tekstdelen forventes at disse kan bli endret i den planlagte samordning av eierkommunenenes standpunkt som det er lagt opp til, kan de oppførte tall i talldelen således ikke påberopes som kommunens endelige godkjenning av disse.*

Eierstyringssekretariat

Kommunene Lillestrøm, Lørenskog, Rælingen, Gjerdrum, Enebakk, Aurskog-Høland og Nittedal har opprettet et interkommunalt eierstyringssekretariat (ESS).

Sekretariatets primære oppgave er, på vegne av kommunedirektørene/rådmennene, å samordne saksbehandlingen av saker til representantskapsmøter for de interkommunale selskapene NRA, NRV, NRBR, ROAF og MIRA (Midtre Romerike Avløpsselskap), samt for generalforsamlinger i Strandveien 1 AS og NRV AS. ESS bistår videre eierkommunene i utarbeidelse av felles eierstrategier for disse selskapene, samt med andre oppgaver som vil bidra til at kommunenes målsettinger for de tjenester selskapene har ansvar for realiseres. Lørenskog leder for tiden sekretariatet.

De interkommunale selskapene og økonomi

De endelige budsjetter fastsettes av representantskapene og vil kunne medføre behov for en senere justering bevilgningen til noen av de interkommunale selskapene.

Nedre Romerike brann- og redningstjeneste (NRBR)

Nedre Romerike brann- og redningsvesen IKS eies av kommunene Nittedal, Lørenskog, Rælingen, Lillestrøm og Aurskog-Høland. Tjenestene fra NRBR omfatter brann og redning, feiertjenester og sivilforsvaret. Beløpene i tabellen nedenfor omfatter også tilskudd for deltakelse i Interkommunalt utvalg for akuttberedskap (IUA) og Øst 110-sentral.

Kommunestyret i Gjerdrum vedtok i april 2021 å gi kommunedirektøren fullmakt til forhandling om inntreden i NRBR. Saken behandles i ekstraordinært representantskapsmøte 28. oktober.

Kommunedirektørene anbefaler representantskapet å støtte styrets innstilling om å ta opp Gjerdrum som deltaker fra 1. januar 2022. Effekten av dette er derfor tatt inn i budsjettallene fra NRBR, og innebærer en besparelse for samtlige eierkommuner. Hovedårsaken til økningen i tilskuddet til brannvesenet i 2022 er knyttet opp mot økt grunnbemanning og en lønnspolitisk plan for å hindre kompetanseflukt til andre brannvesen.

I økonomiplanperioden er det etablering av ny brannstasjon på Lystadmoen som er den største kostnadsdriveren.

Lørenskog kommunes andel for kostnadene i 2022 (driftstilskuddet) er totalt 40,2mill.kr, som er en økning på ca. 3,4 mill.kr fra 2021 til 2022. Det tilsvarer ca. 9,1 %.

tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021 *)	Forslag 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025
Driftstilskudd	34 390	36 804	40 169	43 088	46 867	47 187

*) Korrigert feilbudsjettert beløp i 2021.

Nedre Romerike avløpsselskap IKS (NRA)

Nedre Romerike Avløpsselskap eies av kommunene Lillestrøm, Lørenskog, Rælingen og Nittedal. Selskapet ble opprettet i 2008. I løpet av 2008 overtok selskapet alle eiendeler og anlegg som tilhørte kjernevirkksomheten fra RA-2.

Lørenskog kommunes andel er i 2022 på 57,9 mill. kr. Driftstilskuddet til NRA øker med ca. 9,1 mill.kr (18,6 %) fra 2021 til 2022. I 2021 brukte NRA feil fordelingsnøkkel ved fordeling av driftstilskuddet mellom eierkommunene. Riktig tilskudd for Lørenskog var 53,2 mill.kr i 2021, altså 4,4 mill.kr høyere enn budsjettert. Reell økning for NRA fra 2021 til 2022 er derfor 4,7 mill.kr (8,8 %).

Kostnadsdriverne for NRA er økte vedlikeholdskostnader som følge av befolkningsvekst og et aldrende behandlingsanlegg. Det er også en høy økning i kapitalkostnader, som følge av store investeringer i selskapet.

tall i 1000 kr	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025
Driftstilskudd	52 301	48 839	57 900	64 600	76 300	85 230

Romerike avfallsforedling (ROAF)

Romerike Avfallsforedling IKS har ansvar for avfallshåndteringen i Aurskog-Høland, Enebakk, Gjerdrum, Lørenskog, Nittedal, Rælingen og Lillestrøm kommuner. ROAF skal drive innsamling, transport, behandling, mottak, sortering og omsetning av avfall, samt utstrakt informasjonsvirksomhet for å oppnå avfallsreduksjon. ROAF skal kontinuerlig arbeide for at avfall skal få nytt liv gjennom sirkulær tankegang.

ROAF varsler om en del usikkerhetsfaktorer som påvirker økonomiplanen. Det er varierende kostnader og inntekter for de utsorterte avfallstypene. Det er foreslått økte brukergebyrer på gjenvinningsstasjonene, noe som kan påvirke besøkstallene. Innsamling i egenregi med 14-dagerstømming og innføring av matavfallsbeholder i Lørenskog, Enebakk og Rælingen kommuner gir økte kostnader. Oppjustering av lønnsnivå for sjåførere for å hindre kompetanseflukt til konkurrerende selskaper og kostnadsøkninger som følge av digitalisering, kommer i tillegg.

Lørenskog kommunes andel for 2022 er på 58,8 mill. kr. Driftstilskuddet til ROAF øker med ca. 3,4 mill. kr (6,1 %) fra 2021 til 2022.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025
<i>tall i 1000 kr</i>						
Driftstilskudd	49 356	55 441	58 800	62 300	65 500	65 700

Nedre Romerike vannverk IKS (NRV)

Nedre Romerike Vannverk eies av kommunene Lillestrøm, Lørenskog, Rælingen, Nittedal og Gjerdrum. Selskapet ble opprettet i 2008. Selskapet videreførte aktiviteten knyttet til NRV A/S og kjøpte ut eiendeler fra NRV A/S. Kjøpene ble finansiert med låneopptak.

Erfaringstall viser at Lørenskog kommune kjøper i overkant av 4 mill. m³ vann i året, mens NRV sin fordeling tilsier 3,8 mill. m³ vann. I 2021 la derfor kommunedirektøren inn en økning slik at budsjettet for 2021 ble på 36,6 mill. kr.

Lørenskog kommunes andel for 2022 er i budsjettet til NRV oppgitt til 32,5 mill. kr. Kommunedirektøren legger også i 2022 inn en økning utover NRV sitt anslag. Det budsjetteres med kjøp av vann for 33,3 mill. kr. Årsaken til at Lørenskog budsjetterer med høyere driftstilskudd enn NRV beregner, er kommunens høye befolkningsvekst.

Kostnadsdriverne for NRV er vedlikeholdskostnader av vannbehandlingsanlegget og økte kapitalkostnader som følge av store investeringer. Det er gjort en forskyvning av investeringer i økonomiplanperioden, noe som gir en forsinket økning i kapitalkostnadene i forhold til det som var varslet. Kapitalkostnadene øker likevel markant i løpet av økonomiplanperioden. Driftskostnadene reduseres i 2022, som følge av at utbedringen av råvannstunnelen ferdigstilles. Det er også budsjettert med en tilbakeføring av ubrukte fondsmidler som følge av lavere kostnader til utbedring av råvannstunnelen enn budsjettert. Den reduserte vannprisen i 2022 vil ikke vedvare, og i 2023 er prisen igjen høyere enn i 2021.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2024	Økonomiplan 2025
<i>tall i 1000 kr</i>						
Driftstilskudd	34 941	36 612	33 300	41 300	45 900	51 300

Viken kontrollutvalgssekretariat (Vikus)

Viken kontrollutvalgssekretariat IKS (Vikus) ble etablert 1. juli 2020 etter sammenslåing av kontrollutvalgssekretariatet i Buskerud IS, Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat og Romerike kontrollutvalgssekretariat IKS. Vikus skal yte sekretariats- og utredningsbistand til kontrollutvalgene i 30 eierkommuner i Viken. I tillegg selger VIKUS tjenester til kontrollutvalgene i Aremark, Asker og Bærum.

Representantskapet i VIKUS vedtok å endre selskapsavtalen for å ta inn Bærum kommune på eiersiden i september 2021. Antall eiere øker dermed fra 30 til 31 kommuner. En endring av selskapsavtalen forutsetter flertallsvedtak i eiernes kommunestyre.

I tillegg til å ivareta praktiske sekretariatsoppgaver, bistår Vikus kontrollutvalgene ved å:

- Forberede saker til behandling i kontrollutvalgene.
- Påse at saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at vedtak følges opp
- Utarbeider forslag til planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, og har en bestillerrolle overfor revisjonen.
- Utføre undersøkelser og gjennomføre risiko og vesentlighetsvurderinger på oppdrag fra kontrollutvalgene
- Følge opp vedtak i kommunestyre/fylkesting.

VIKUS utfører ikke revisjonsoppgaver. Disse ivaretas av Romerike revisjon IKS. Driftsutgiftene dekkes forholdsmessig etter medgått tid i hver kommune (20 %) og eierkommunenes folketall (80 %). Lørenskog kommunes andel for 2022 er 353 000 kr. Dette tilsvarer en økning på 13,1% fra 2021 til 2022.

tall i 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Forslag	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Driftstilskudd	241	312	353	353	353	353

Romerike revisjon IKS

Romerike revisjon ble etablert i juni 2013 og er en interkommunal revisjonsvirksomhet for kommunene på Romerike. Politisk ledelse utføres gjennom et styre. Selskapets visjon er å *“Passe på fellesskapets verdier”*, og hovedmålet i perioden 2022-2025 er å være *“Ledende på kommunal revisjon i Norge”*. Selskapet satt seg følgende strategiske mål:

- Videreutvikle oss som en kunnskapsorganisasjon innenfor kommunal revisjon og generell kommunekunnskap (styring, organisering, forvaltning og tjenesteproduksjon).
- Leveransene våre skal ha høy kvalitet og gi merverdi og læring for kommunene. Arbeidet vårt skal være preget av god service og høy effektivitet.
- Vi skal være i forkant av endringer kommunene vil møte, slik at våre tjenester er godt tilpasset kommunenes behov.
- Vi skal markere oss som en sentral aktør innen kommunal revisjon. Vi skal synliggjøre vår kompetanse, produkter og tjenester (og skaffe relevante samarbeidspartnere).
- Vi skal være åpne, transparente og synlige i det vi gjør og leverer.

- Vi skal være en attraktiv arbeidsplass med et godt arbeidsmiljø, slik at vi beholder kompetanse og rekrutterer gode medarbeidere.

Romerike revisjon utgjør en viktig del av egenkontrollen som kommuneloven pålegger kommunene å gjøre i egen virksomhet. Rammene for denne kontrollen er regulert i kommunelovens bestemmelser om kontrollutvalg, revisjon og kommunedirektørens internkontroll.

Automatisering og digitalisering er et viktig satsningsområde. Romerike revisjon har utformet en digitaliseringsstrategi og arbeider for tiden med handlings- og implementeringsplaner. De største besparelsene ved digitalisering skjer når rutineoppgaver automatiseres. Revisjonen ser på effektiviseringer ved å:

- utrede, anskaffe og ta i bruk verktøy som kan effektivisere revisjonsarbeidet
- i større grad utnytte de eksisterende datasystemene i kommunene
- vurdere muligheter for automatisering av arbeidsoppgaver innenfor regnskapsrevisjon
- øke den digitale kompetansen blant de ansatte i selskapet.

Tilskudd til selskapet er fastsatt i tråd med selskapsavtalen. Tilskuddsmodellen ble vedtatt av representantskapet høsten 2019 og gjelder for årene 2020-2023. Tilskuddsnivået revideres hvert 4. år, første gang i 2023 gjeldende for perioden 2024-2027. Tilskuddsmodellen består av en gradert fast del og en del beregnet etter innbyggertall. Den faste delen, grunnbeløpet, er satt for å regulere de skjevhetene som oppstår dersom tilskuddet kun beregnes etter folketall.

Lørenskog kommunes andel for kostnadene øker med 82 000 kr. i 2022 til 2,737 mill. kr. Dette er en økning på 3,1 % fra 2021 til 2022.

tall i 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Forslag	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Driftstilskudd	2 600	2 655	2 737	2 737	2 737	2 737

Romerike Krisesenter IKS

Romerike Krisesenter IKS (RKS) skal tilby et midlertidig botilbud og rådgivning til kvinner, menn og deres barn som er utsatt for vold, eller trusler om vold, i nære relasjoner, og ellers oppfylle de krav til krisesentre som følger av lov om kommunale krisesentertilbud.

Selskapet ble opprettet i 2011 og eies av 12 kommuner på Romerike. Tjenesten er lovpålagt i henhold til krisesenterloven § 2. De årlige refusjonene fra eierkommunene tar utgangspunkt i eierandeler som er fastsatt i selskapsavtalen. Lørenskog kommune har i 2021 en eierandel på 13,8 %.

De årlige tilskuddene fra kommunene utgjør nesten hele omsetningen til selskapet. De øvrige inntektene til selskapet er momskompensasjon og gaver mottatt fra organisasjoner og private givere. Lørenskog kommunes andel er 3,3 mill. kr. i 2022. Økte lånekostnader er forklaringen til økt driftstilskudd på 3,9 %. RKS har ikke budsjettert med økning i lønns- og driftskostnader.

tall i 1000 kr	Regnskap	Budsjett	Forslag	Økonomiplan	Økonomiplan	Økonomiplan
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Driftstilskudd	3 205	3 200	3 323	3 338	3 340	3 336

22 Brukerbetalinger og gebyrer



Det er foretatt en gjennomgang av Lørenskog kommunes gebyrer og brukerbetalinger. Som hovedregel foreslås disse oppjustert med 2,5 %. Ikke alle brukerbetalinger og gebyrer foreslås økt slik. De viktigste unntakene fra denne justeringen er:

- Satser som etter forskrift justeres i tråd med folketrygdens grunnbeløp. Grunnbeløpet justeres hver 1.mai, og endring i beløp fra 1/5 2022 er pt ikke kjent.
- Oppholdssatser for barnehager økes med 2,6 % i tråd med statsbudsjettet.
- Lørenskog voksenopplæring øker satsene med rundt 3 % da dette er tilpasset prisene i markedet.
- Gebyrer for selvkostområdene justeres i tråd med beregninger gjort ut fra selvkostregelverket. Tjenester som drives til selvkost, skal i sin helhet betales av forbrukerne, og gebyrer settes ut fra dette. Gebyrbelagte tjenester som drives til selvkost er og nærmere omtalt i økonomiplanens kapittel om selvkost. Gebyrene innen selvkostområdene har generelt slik prisutvikling:
 - Årsgebyr for vann holdes uendret fra 2021. Hovedårsak er at selvkostområdet har midler avsatt i fond. Gebyrene forventes å øke på sikt.
 - Årsgebyr for avløp øker med nesten 32%. Hovedårsak til økningen er investeringer i vedlikehold og utskiftning av avløpsnett, samt at kostnader for avløpsrensning ved Nedre Romerike Avløpsseksjon (NRA) øker. Økningen i avløpsgebyrene ble og varslet i forrige økonomiplan.
 - Årsgebyr for husholdningsrenovasjon holdes uendret fra 2021.
 - Feie- og tilsynsgebyret øker med 33%, noe som utgjør 166 kroner i året. Hovedårsak er at selvkostfondet på området er i ferd med å brukes opp, og en større andel av tilskuddet må dermed finansieres av gebyrer.

Eksempelfamilie - endring i gebyrer og brukerbetalinger

Eksempellet er ment å illustrere utviklingen i ordinære kommunale avgifter og brukerbetalinger for en ganske gjennomsnittsfamilie i Lørenskog. I eksempellet er følgende lagt til grunn:

- Husholdningen består av 4 personer, 2 voksne med 2 barn hvorav:
- 1 barn i gård i barnehage
- 1 barn går i skole / SFO – og deltar i gruppeundervisning i gitar i regi av kulturskolen
- Familiens bruttoinntekt er høyere enn 607 750 kr (dvs. ingen inntektsgradert betaling i barnehage og SFO)
- Familien bor i enebolig bygd etter 1990. Boligen er på ca 120 m², med pipe.
- Boligen er tilknyttet kommunalt vann- og avløpsnett, og familien har 140 liters avfallsdunk.

Nedenfor vises utvikling i ordinære kommunale gebyrer og brukerbetalinger for familien fra 2021 til 2022:

Gebyrer og brukerbetalinger	Utgifter 2021	Utgifter 2022	Endring i kr	Endring i %
<i>Gebyrer</i>				
Vann	4 232	4 232	0	0,0 %
Avløp	5 105	6 725	1 620	31,7 %
Renovasjon, 140 liters beholder	5 508	5 508	0	0,0 %
Feiing	501	668	166	33,2 %
Sum kommunale gebyrer	15 346	17 132	1 786	11,6 %
<i>Brukerbetalinger</i>				
Barnehage (full plass inkl. mat)	38 830	39 875	1 045	2,7 %
SFO (full plass inkl. mat)	40 051	41 052	1 001	2,5 %
Kulturskole - gitar	3 780	3 880	100	2,6 %
For barnefamilien	82 661	84 807	2 146	2,6 %
Totalt	98 007	101 939	3 932	4,0 %
<i>Gjennomsnitt per måned</i>	8 167	8 495	328	

Familiens utgifter til ordinære gebyrer og brukerbetalinger øker totalt med i alt 4% fra 2021 til 2022, mens økningen tilsvarende for fjoråret var beregnet til 5,7%. Det er særlig de kommunale gebyrene som øker, disse viser en samlet økning på nærmere 12%. Av gebyrene er det avløpsgebyret som øker mest.

Brukerbetalingene for barnefamilien øker med 2,6% fra 2021 til 2022. Økningen er omtrent slik den forventede pris- og lønnsveksten for 2022 er, slik dette ble presentert i forslaget til statsbudsjett. Her er forventningen satt til 2,5% (deflator). Oppholdsbetaling for barnehage er nasjonalt bestemt.

Eksempelfamiliens kostnader til gebyrer og brukerbetalinger utgjør totalt 8 495 kroner per måned i 2022, endringen er i gjennomsnitt 328 kroner per måned.

23 Vedlegg

Budsjettinnspill fra Lørenskog kirkelige fellesråd



Budsjettforslaget fra Lørenskog kirkelige fellesråd fremmes slik det er oversendt kommunaldirektøren. Budsjettforslaget er i henhold til Kirkelovens § 15 og Lov om gravplasser § 3, samt kommunens forpliktelser etter disse.

I samarbeidsavtalen mellom Lørenskog kommune og Lørenskog kirkelige fellesråd av 12. april 2012, heter det i pkt. 3.2.2: *"Fellesrådets forslag til budsjett og økonomiplan legges til grunn for kommunalsjefens arbeid med budsjett og økonomiplan, og følger i sin helhet med forslaget til budsjett/økonomiplan til kommunestyret."*

Forslag til bevilgninger fremkommer av budsjettforslaget for Kultur.

Her presenteres budsjettinnspill fra Lørenskog kirkelige fellesråd:

Bakgrunn

Lov om tros- og livssynssamfunn (trossamfunnsloven), danner grunnlaget for Lørenskog kommunes forpliktelse til å yte tilskudd til Lørenskog kirkelige fellesråd på vegne av Fjellhamar og Skårer sokn. Trossamfunnsloven §14 definerer kommunens ansvar for tilskudd til:

"...bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg. Tilskuddet skal sikre at kirkebyggene holdes i forsvarlig stand, slik at de kan benyttes til gudstjenester og kirkelige handlinger. Tilskuddet skal også sikre at soknet har tilfredsstillende bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger, herunder kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og tilstrekkelig administrativ hjelp. Kommunens tilskudd gis etter budsjettforslag fra soknet. I budsjettforslaget skal også tilskudd til kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk inngå". (Trossamfunnsloven § 14)

I tillegg angir gravplassloven kommunes ansvar for å yte tilskudd til gravplassen. I §3 defineres soknets ansvar for driften og forvaltningen av gravplassen, og kommunen skal utrede utgiftene etter budsjettforslag fra soknet.

På bakgrunn av dette vil Lørenskog kirkelige fellesråd på vegne av Skårer og Fjellhamar sokn redegjøre for sine behov for tilskudd i perioden 2022 – 2025.

Behov for driftsmidler

Tilskudd 2021

Fellesrådet mottok i 2021 et rammetilskudd til drift fra Lørenskog kommune på kr 15 729 500,- inkludert tjenesteyting på kr 160 000,-. Av disse ble kr 4 902 385,- spesifisert til drift av gravplassen. Fellesrådet mottok også flere tilleggsbevilgninger på til sammen kr 1 094 000,-. I tillegg til dette ble det avsatt kr 500 000,- eks.mva i kommunens budsjett til vedlikehold av kirkebygging i Lørenskog.

23.juni vedtok Lørenskog kommune i KS-061/21 å bevilge kr 1,2 mill. til utvendig restaurering av Lørenskog kirke.

Fellesrådets økonomiske situasjon

Fellesrådet hadde ved inngangen til 2020 en svært anstrengt økonomi som innebar et akkumulert underskudd på kr 384 000,-. I tillegg var det krevende å lage budsjett i balanse fordi de faste kostnadene i stor grad oversteg inntektene. I 2020 mottok fellesrådet en særskilt bevilgning til inndekning av akkumulert underskudd, noe som har bidratt til å styrke den økonomiske situasjonen. I tillegg har fellesrådet i 2020 hatt naturlig avgang i stillinger på til sammen 100% og det er innvilget permisjoner i 30% stilling. Tapet av disse stillingene fordeler seg på 70% kirketjener og 60% organist.

Fellesrådet har i flere år bedt om økt ramme for å bedre bemanning til kirkemusiker. Kirkevergen vil i sitt budsjettforslag legge inn ny stilling til organist i 60%, men finner ikke rom får å erstatte tapet av kirketjener i mer enn 15%. Forslaget innebærer altså en reduksjon i kirketjenerstilling på 55%, i tillegg til behovet for økte organistressurser.

Tjenesteyting

Kirkevergen har tatt initiativ til en reforhandling av tjenesteytingsavtalen med Lørenskog kommune. Dette innebærer forslag om å innlemme blant annet husleie og snøbrøyting i avtalen. Kirkevergen har også bedt om å få tilført vedlikeholdsmidlene som en del av bevilgningen, slik at midlene forvaltes av kirkevergen og ikke kommunen. Dersom Lørenskog kommune imøteser kirkevergens innspill, vil det i praksis innebære en reduksjon i driftstilskudd tilsvarende husleie og snøbrøyting, og en økning i driftstilskudd tilsvarende størrelsen på vedlikeholdsmidlene. Kirkevergen opplever en god dialog med kommunen omkring dette, og forventer at partene blir enige om en ny avtale i god tid før årsslutt.

Behov for driftstilskudd 2022

For 2022 ber fellesrådet om en rammeøkning i driftstilskudd på 3% for å dekke pris- og lønnsvekst. Vi ber også om at ramme til vedlikeholdsmidlene økes til kr 515 000,- i 2022.

Bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger

Som nevnt i forrige avsnitt har vi behov for å styrke bemanningen ved gudstjenester og kirkelige handlinger. Antall kirkelige handlinger økende i Lørenskog, og både Skårer og Fjellhamar sokn øker sine gudstjenestetilbud fra høsten 2021. Selv om kirkens medlemstall er svakt nedadgående, er veksten i befolkningen høyere. Kirken er også i utvikling og endrer stadig sine tilbud. Som kirke er vi i større grad enn tidligere avhengige av å være relevante for folk i bygda. Det innebærer at vi ønsker å gi ulike tilbud som kan treffe bredere i befolkningen. Tradisjonelt har kirken tilbudt gudstjeneste kl 1100 som

bare en liten del av medlemmene har deltatt på. I dag har kirken et langt bredere tilbud som innebærer ulike former for gudstjenester og flere tiltak som babysang, konserter, leirer og ulike treff for ulike aldersgrupper. Vi erfarer at kirken i Lørenskog har en positiv rolle for Lørenskogs innbyggere, og at kirken oppleves som en viktig institusjon både for de som deltar aktivt ukentlig, og for de som deltar mer sporadisk.

Ikke minst erfarer vi en økning i antall gravferder som krever organister og kirketjenere. Trenden i samfunnet er at pårørende stadig ønsker seg mer spesifikke musikalske innslag som innebærer mer arbeid for organistene og kirketjenerne. Når vi mangler ansattressurser til gravferd fører det til et dårligere og mindre fleksibelt tilbud til pårørende. Det blir vanskeligere for fellesrådet å innfri pårørendes ønsker om gravferdsdag, og i noen tilfeller er vi nødt til å utsette gravferder, slik at pårørende må vente lengre enn ønsket med å få gjennomført sine seremonier. Det kan også være at organister ser seg nødt til å velge annen musikk enn pårørende ønsker, fordi det er vanskelig å prioritere tid til øving. Dette ser vi som svært uheldig med tanke på den situasjonen de pårørende er i.

Som nevnt har vi fra 2020 – 2021 redusert kirketjenerstilling med 55% og vi har fortsatt behov for økte midler til organiststillinger. På bakgrunn av dette **ber vi om en økning i rammen for driftstilskudd med kr 650 000,- for å styrke bemanningen til kirkelige handlinger.**

Ny asfalt utenfor Skårer kirke

Asfalten utenfor Skårer kirke og på parkeringen er i dårlig forfatning og det er behov for ny asfalt. Særlig har det vært en stor slitasje i forbindelse med at parkeringsplassen har vært innkjøring til korona teststasjon. Estimert kostnad for asfaltering er 220,- pr kvm. Utenfor Skårer kirke er det et totalt areal for asfalt på omkring 2 400 kvm. **Estimert kostnad påløper seg derfor til avrundet kr 550 000,-.**

Alarmanlegg i kirkene

Det er behov for å oppgradere alarmanlegget i våre kirker for å ivareta sikkerheten. Dagens alarmanlegg tilfredsstiller ikke dagens krav både med tanke på brukervennlighet, men også med tanke på låsing av branndører mm. Kirkevergen avventer fortsatt et prisestimat på dette fra en leverandør og har derfor ikke et konkret behov å komme med, men det vil bli formidlet så snart det foreligger.

Investeringsbehov bygg og anlegg

Lydutstyr til kirkene

Det er behov for å fornye lydutstyr i alle våre tre kirker. Det er helt avgjørende at de som besøker kirken til kirkelige handlinger hører hva som blir formidlet. Ikke minst er dette en del av kravet til universell utforming med særlig fokus på hørselshemmede. **Kostnadene for dette er estimert til kr 500 000,-.**

Oppvarming og varmestyring av arbeidskirkene

Det er ikke installert varmestyringsanlegg i noen av kirkene. Dette har dels å gjøre med at det er gulvvarme som er hovedvarmekilde i kirkene, noe som egner seg dårlig for styring. I tillegg er deler av gulvvarmen i Skårer kirke defekt. Fellesrådet ønsker å installere en mer kostnadseffektiv oppvarming av kirkene i form av varmepumper eller liknende, og i den forbindelse installere varmestyringsanlegg, slik at vi kan senke temperaturen når kirken ikke er i bruk. Dette kan bidra til store årlig strømbesparelser. **Estimerte kostnader for dette er kr 1 000 000,-.**

Ventilasjon i Skårer kirke

Det er behov for å installere ventilasjonsanlegg i Skårer kirke. Brukere av kirken opplever dårlig luft og det rapporteres om at ansatte opplever hodepine etter lengre opphold i kirken. Dette er et behov som er løftet frem siden 2012 og **kostnadene for installasjon av ventilasjonsanlegg er estimert til kr 600 000,-**.

Garasje/ redskapsbod i Skårer kirke

Det er i dag en gammel garasje utenfor skårer kirke som er i svært dårlig forfatning. Garasjen brukes til oppbevaring av gressklipper og annet materiell/ utstyr. Behovet er oppgradert fra beskrivelsen i 2020, da det er innhentet konkret tilbud på prosjektet. **Estimert kostnad er kr 500 000,-**.

Heis i Skårer kirke

Det er behov for å installere heis i Skårer kirke. Det er i dag kun trapp mellom kirkerommet og underetasjen. Underetasjen brukes ofte til arrangement knyttet til kirkelig seremoni, og rullestolbrukere må i dag gå en lang utvendig vei for å komme fra kirkerommet og til underetasjen. Dette er særlig utfordrende på vinterstid og når det regner. Dette behovet handler om å ivareta kravet til universell utforming. **Estimert kostnad for heis er kr 1 000 000,-**

Nye stoler og bord i festsalen i Fjellhamar kirke

Festsalen i Fjellhamar kirke brukes nesten daglig til ulike arrangementer i kirken. Bordene og stolene er gamle og slitte og det er behov for å bytte dem ut. **Estimert kostnad er 200 000,-**.

Investeringsbehov knyttet til gravplass

I forbindelse med utvidelse av gravplassen har det også oppstått ulike investeringsbehov. Ikke alle behovene er presserende i 2021, og det er derfor merket av årstall på de ulike behovene.

Liten traktor 40-50hk

Vi meldte i 2020 behov for en ny traktor med 40-50hk. Det ble ikke bevilget penger fra kommunen til dette i 2021, men fellesrådet benyttet egne fondsmidler knyttet til mindreforbruk i 2020 og gjennomførte innkjøp i juni 2021.

Gravemaskin 3 tonn

Det er behov for ny gravemaskin, da den eksisterende maskinen er i dårlig forfatning. Det er beregnet at nåværende gravemaskin vil fungere i noen år enda, men at det er behov for ny maskin gjør seg gjeldende i 2023. **Beregnet kostnad til gravemaskin er kr 772 500,-**.

Belysning på gravplassen

Det er i dag krevende å bevege seg på gravplassen når de er mørkt, og det er behov for å anlegge og montere ny belysning i forbindelse med de mest brukte veiene. Vi bad i 2020 om midler til 12 stk lysampullerter, men har etter en vurdering valgt å heller be om midler til 6 stk lysstolper fordi det er en bedre helhetlig løsning, også i forbindelse med den nyetablerte utvidelsen. Kostnaden er uansett den samme. **Estimert kostnad er kr 100 000,-**.

Oppgradering av uteplass foran inngang i Lørenskog kirke kr 1.100.000, -

Det er behov for å ruste opp uteplassen foran Lørenskog kirke med nytt dekke og kantstein. Dette handler om forskjøvning av området, men det er også av driftshensyn da det kan problematisk med blant annet snørydding på grunn av røtter og ujevn grunn. Vi mener dette bør gjøres innen 2022. Det er innhentet tilbud på dette for flere år tilbake og **estimert kostnad i 2022 er kr 1 100 000,-.**

El bil til transport av personer og utstyr på gravplassen

Dette er et behov som er blitt større i forbindelse med at gravplassen er utvidet. Deltakere på gravferdsseremonier er ofte eldre mennesker som har vanskelig for å bevege seg på egenhånd fra kirke til grav. Det er derfor behov for å kjøpe inn ytterligere en el-bil (golf bil) til transport av personer og utstyr. I 2020 anså vi dette som et behov i 2024, men vi erkjenner nå at dette er noe vi trenger senest i 2023 eller helst i 2022. **Estimert kostnad er kr 200 000.**

Oppstilling av behov

Behov for driftsmidler utenom gravplass	2022	2023	2024	2025
Økning i ramme til bemanning ved gudstjenester og kirkelige handlinger	669 500	689 585	710 273	731 580
Ny asfalt ved Skårer kirke	550 000			
Oppgradering av alarmanlegg i kirkene				
Vedlikeholdsmidler (Tidligere i kommunens budsjett)	515 000	530 450	546 364	562 755
Generelle driftsmidler	11 038 628	11 369 787	11 70 880	12 062 207
Sum	12 773 128	12 589 822	12 967 517	13 356 542

Behov for driftsmidler gravplassen	2022	2023	2024	2025
Generelle driftsmidler	4 997 957	5 147 895	5 302 332	5 461 402
Sum	4 997 957	5 147 895	5 302 332	5 461 402

Investeringsbehov bygg og anlegg	2022	2023	2024	2025
Ventilasjon i Skårer kirke	600 000			
Lydstyr til kirkene	200 000	200 000	100 000	
Bord og stoler i Festsalen i Fjellhamar kirke	200 000			
Garasje/ redskapsbod utenfor Skårer kirke	500 000			
Oppvarming og varmestyring av arbeidskirkene		1 000 000		
Heis i Skårer kirke			1 000 000	
Sum	1 500 000	1 200 000	1 100 000	

Investeringsbehov gravplass	2022	2023	2024	2025
Lys på gravplassen	100 000			
El bil til transport av personer og utstyr på gravplassen	200 000			
Oppgradering av uteplass foran inngang ved Lørenskog kirke		1 100 000		
Gravemaskin 3 tonn			772 500	
Sum	300 000	1 100 000	772 500	



Lørenskog
kommune

Lørenskog kommune

Hasselveien 6, Postboks 304, 1471 Lørenskog

Telefon: 67 93 40 00

postmottak@lorenskog.kommune.no

www.lorenskog.kommune.no